

Iloa elämään!

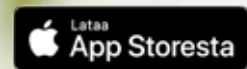
ELÄKELIITON ETELÄ-SAVON PIIRIN VUOSILEHTI 2024 • 10 €

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri

LATAA S-MOBIILI! BONUS JA RAHANARVOISET EDUT AINA MUKANASI!

SISÄLLYS

Liikuntapuiston kuntoportaita, Ristiina. Kuva Riitta Halonen

Sukupolvien ketjuista voimaa - <i>Raimo Ikonen</i>	4
Uudistu ja vaikuta - <i>Anssi Kemppi</i>	5
Kiitos kannustuksesta - <i>Hannu Korhonen</i>	6
Toimistosta tähystettyä - liittokokous 2024 Sotkamossa - <i>Juhani Sihvonen</i>	7
Krypto	93
Ristikko	94
Jäsenedut	98
Toimintakalenteri 2024	99

KANSIKUVA Helena Turkki, Ristiina

YHDISTYKSET

Anttolan yhdistys	8
Haukivuoren yhdistys	10
Hirvensalmen yhdistys	12
Joroisten yhdistys	15
Juvan yhdistys	22
Jäppilän yhdistys	27
Kangasniemen yhdistys	34
Mikkelin yhdistys.....	40
Mikkelin seudun yhdistys.....	42
Mäntyharjun yhdistys	50
Pertunmaan yhdistys	54
Pieksämäen yhdistys	60
Puumalan yhdistys	64
Ristiinan yhdistys	70
Suomenniemen yhdistys.....	78
Virtasalmen yhdistys	79
Yhdistysluettelo.....	96

Sukupolvien ketjuista voimaa

Nykypäivänä sukupolvien välistä yhteistyötä vaikeuttaa myös yhteiskunnan **arvojen pirstaloituminen**. Ei ole monta sukupolvea siitä, kun ylisukupolvisuus koettiin arjessa päivittäin syntymästä kuolemaan. Nyt olemme ulkoistaneet järjestelmille osan ylisukupolvisesta ja omasta vastuustamme. Vapauden ja tasa-arvon lisäksi meillä tulisi arvoissamme painottua enemmän **veljeys/sisarus**: vastavuoroinen vuorovaikutus ihmisten ja sukupolvien välille, jossa tiedostetaan oikeuksien lisäksi myös velvollisuudet.

Läpi elämän minua on kiehtonut ylisukupolvinen ajattelu ja kohtaaminen. Tuppeaudun mielelläni tilaisuuksiin, joissa saan kohdata eri sukupolvia. Varsinkin näin ikäihmisenä on todella mielenkiintoista kuulla ja keskustella eri ikäisten nuorten kanssa ja mielessään puntaroida ihmisenä kasvamista, kun itse on kipuillut ne vaiheet ohi. Jokainen ikävaihe on ainutkertainen ja kiinnostava, erityisen kiinnostava sille, joka sitä juuri elää. Mutta näemmekö yli oman elämänvaiheemme?

SUKUPOLVITIETOISUUS syntyy tutkimusten mukaan 40–50 vuoden kieppeillä, kun vanhemmat ovat vielä elossa ja omat tai ystävien lapset aikuisuuden kynnyksellä. Se syvenee, kun lapsenlapsia tulee ja elämän rajallisuus tiedostuu vahvemmin. Koko sukupolvien ketju aukeaa uudella tavalla. Nykyisin on yleistä, että jopa 4–5 sukupolvea elää yhtä aikaa. Sukupolvien ketju on näin moni-ilmeisempi ja monimutkaisempi kuin ennen. Sen soisi olevan kiinteämpi ja antavan enemmän mielihyvää jokaiselle ikäpolvelle.

KORONA on vaikuttanut eniten nuoriin ja ikäihmisiin. Yhteiset ongelmat: Yksinäisyys, masennus ja mielenterveys, arvottomaksi kokeminen ja liikkumattomuus. Molemmat ovat heikosti edustettuna yhteiskunnan päätöksenteossa. Heidän elämän vaiheensa ymmärtäminen vaatii nykyistä vahvempaa osallisuutta ja kuuntelua yhteiskunnassa. **Uudet kunnat** ovat temppelein harjalla. Ne luovat elämän pohjan aivan eri tavalla kuin ennen: varhaiskasvatus, koulutus, liikkuminen, kaavoitus, liikenne, vihreä ympäristö, rakentaminen ja hyte-toiminta. Ylisukupolvinen yhteisöllisyys on rakennettava uudella tavalla uusissa kunnissa. Kunta ei ole vain viranomaistoimintaa vaan verkostoitunutta yhteistoimintaa järjestöjen, yritysten ja kansalaisten kanssa. Kunnissa ihmiset asuvat.

ELÄKELIITON ARVOT JA TOIMINTA korostavat ikäystävällisyyttä, ymmärtämystä eri ikäluokkien elämäntilanteesta ja koko elämän kaaresta.

Tilaisuuksissamme on aina useampi sukupolvi mukana, läpileikkaus sukupolvista. Vapaaehtoistoimintamme ja auttamistoimintamme kohdistuu vauvasta vaariin. Olemme läsnä kouluissa ukki- ja mummotoiminnalla, omaishoitajina yli 240 000 henkilölle, vertaistojoina harrastus- ja virkistystoiminnassa, työelämässä yhä lisääntyvässä määrin jne. Annamme oman panoksemme yhteiskunnalle ja kanssaeläjille.

SUKULAISAPU on tärkein tekijä sukupolvien välisessä vuorovaikutuksessa. Eniten yhteyksiä on biologisiin sukulaisiin. Suuret ikäluokat antavat enemmän taloudellista, toiminnallista ja sosiaalista tukea lapsille ja lapsenlapsilleen kuin aikaisemmat sukupolvet. Pelkkä lapsenlasten hyväksi tehdyn auttamistyön arvo on 460 miljoonaa vuosittain, vaikka rakkaudestahan se tehdään ei rahasta. Veroa maksetaan yli oman väestösuutemme.

On ilo todeta, kuinka Eläkeliitto ja erityisesti yhdistykset ympäri maan ovat käynnistäneet laajan ja monipuolisen toimintansa koronan ja vielä jatkuvan sodan jälkeen. Meidän aktiivista toimintaamme tarvitaan polarisoituneessa yhteiskunnassa. Olemmehan eläneet sukupolvien ketjun kaikki vaiheet suruineen ja iloineen. Haluamme osaltamme jättää yhteiskunnan parempaan seuraaville sukupolville ja varmistaa nolla-toleranssin kaikentilaiselle syrjinnälle ja vihapuheelle.

Raimo Ikonen
Eläkeliiton puheenjohtaja

Uudistu ja vaikuta

Joku viisas ajattelija on aikoinaan määritellyt, että uudistuminen on halua ja kykyä etsiä uudenlaisia ratkaisuja. Uudistuminen vaatii aina myös tahtoa katsoa paitsi lähelle eli tähän hetkeen, myös kurtistamista tulevaisuuteen. Elämme muuttuvassa maailmassa, jossa nopea kehitys ja uudet haasteet vaativat meitä sopeutumaan ja kehittymään. Tässä murroksessa meidän on tärkeää pysyä ajan hermolla ja ottaa aktiivinen rooli myös järjestötoiminnassamme.

Myös Eläkeliitto on pyrkinyt toiminnassaan ja pitkän tähtäimen ajattelussaan seuraamaan ympäröivän maailman muutosta ja analysoimaan muutosten vaikutuksia. Yksi toimintaohjelmamme strategisista tavoitteista on uusien eläkeläissukupolvien entistä tehokkaampi tavoittaminen. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää liitolta kaikilla sen järjestöorganisaation tasoilla uudenlaista ajattelua ja uusia ratkaisuja.

PERUSTAMISESTAAN LÄHTIEN Eläkeliiton sääntöihin kirjattu tehtävä on ollut eläkeläisten etujen ja oikeuksien valvominen sekä heidän hyvinvointinsa ja sosiaalisen turvallisuutensa edistäminen. kevään 2023 eduskuntavaalien jälkeen muodostetun hallituksen hallitusohjelma laadittiin haastavassa taloustilanteessa ja se sisältää monille väestöryhmille osin kipeitäkin päätöksiä. Eläkeläisten kannalta tilanne näyttää kuitenkin paremmalta. Eläkeliiton voi sanoa onnistuneen tällä kertaa ainakin kohtalaisesti vaikuttamistyössään - jota on toki tehty myös yhdessä muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa: Eläkkeensaajien asumistuki näyttäisi säilyvän eikä eläkkeisiin olisi tulossa ennakkoon pelättyjä leikkauksia. Toki mm. lääkkeiden arvonlisäverokannan nosto lisää myös eläkeläisten maksurasitusta sillä monet

eläkeläiset joutuvat turvautumaan säännölliseen lääkehoitoon useammin kuin kansalliset keskimäärin. Myös työeläkejärjestelmään uusi hallitus kaavailee uudistuksia, joiden vaikutuksista eläkeläisten toimeentulon on tällä hetkellä vielä suurta epävarmuutta.

LAAKEREILLAAN ei voi kuitenkaan liian kauaa levätä. Vaikuttamistyötä tarve ei häviä tulevaisuudessakaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on siirtänyt vuoden 2023 alusta järjestämisvastuun uusille hyvinvointialueille. Uusi toimintaympäristö korostaa tulevaisuudessa myös Eläkeliiton piirien vaikuttamisroolia. Kukapa tuntisi alueen ikääntyneiden asukkaiden palvelutarpeet yhtä hyvin kuin heitä edustavat järjestöt. Kannustan piiriä ja sen yhdistyksiä olemaan jatkossa entistä valppaampana ja keräämään säännöllisesti jäsenistöltä kokemuksia heidän palvelutarpeistaan ja niihin liittyvistä mahdollisista ongelmista. Vaikuttamistyön edellyttää sitä, että tiedämme millaista arkea edustamamme väestöryhmä elää. Tärkeää on myös solmia hyvät suhteet hyvinvointialueiden päättäjiin ja viranhaltijoihin. Onnistunut vaikuttaminen on myös aina suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Pikavoittoja järjestötoiminnassa tunnetaan vain harvoin.

*Toivotan piirille ja sen jäsenille
hyvää joulua ja toiminnantäyteistä
uutta vuotta!*

Anssi Kemppe
toiminnanjohtaja
Eläkeliiton ry

Kiitos kannustuksesta

Vakaasti kulkevan junan kyytiin on turvallista hypätä. Itse aloittelen vasta ensimmäisiä asemanvälejä, mutta tähän päivään mennessä Eläkeliiton Etelä-Savon piiri on matkannut eri kuljettajien vetämänä reitillään jo pitkään. Toimintavuosi 2024 on piirin 50. Taaksepäin katsoen monenlaisissa menoissa ovat piirin yhdistykset ja piirikin olleet mukana. Asiat yhteen kokoava historiikki piirin vuosikymmenten mittaisesta taipaleesta valmistuu piirin kesäjuhlaan. Tarjolle on valmistumassa kiintoisa ja värikäs lukupaketti Eläkeliiton toiminnassa mukana olleille ja samalla tyylikäs arvolahja erilaisiin tilaisuuksiin!

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri on maakunnallisesti iso toimija, ja ääntämme kuullaan, kun sitä vain haluamme käyttää. Piirillä on vahva edustus sekä valtakunnallisella tasolla liiton toimielimissä että maakunnallisella tasolla hyvinvointialueen vanhusneuvostossa ja kumppanuudessa muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa. Piirin tavoitteena on edistää alueen kehittymistä ikäystävälliseksi asioissa, jotka kuuluvat sekä hyvinvointialueen että muiden viranomaisten vastuulle. On tärkeää, että eläkeläisten asiantuntemus ja kokemus ovat maakunnan päättäjien tiedossa ja käytettävissä.

Piiri edistää palveluiden saatavuutta alueellaan. Tämän vuoksi suunnitelmat, joilla eläkeläiset saatetaan eriarvoiseen asemaan asuinpaikkakunnan mukaan, eivät ole hyväksyttävissä. Erityisen vaikea on

ymmärtää kaavailuja hyvinvointiasemaverkon karsimiseksi. Haluamme sanoa sen selvästi: me eläkeläiset tarvitsemme muita useammin ja monipuolisemmin sote-palveluita, ja toimivat hyvinvointiasemat varmistavat koko sote-palvelujärjestelmän toimivuuden. Palveluita tulee järjestää tasapuolisesti piirin eri osissa ilman, että asiointimatkat muodostuvat liian pitkiksi tarpeenmukaiseen hoitoon pääsemiseksi. Digipalvelut ja liikkuvat palveluautot eivät korvaa hyvinvointiasemia.

Uudessa toimessani olen ilokseni päässyt näkemään runsaasti paikallisyhdistysten väkeä, tavannut aktiivisia yhdistysihmisiä, saanut kosketuksen erilaisiin harrastustoimiin ja tutustunut myös rohkeasti eteenpäin katsovaan piirihallitukseen. Piirin paikallistoiminta on jäsenistään huolta pitävää, toimeliasta, kehittymishaluista ja monenlaista viriä kettä järjestävää. Matkat, kulttuuri ja erilaiset virkistystapaamiset kiinnostavat aina. Kiitän lämpimästi piirin yhdistyksiä ja piirihallinnossa mukana olevia kannustuksestanne ja neuvoistanne tehtäväni hoidossa. Ilman yhteistyötä tästä ei tietysti tulisi mitään!

Toivon antoisia lukuhetkiä lehden tarinoiden parissa. Samalla myös kiitän ilmoittajia, kirjoittajia, kuvaajia ja kaikkia toimittamiseen osallistuneita lehden saattamisesta luettavaksemme. Näiltä sivuilta löytyy monenlaista Iloa Elämään.

Hannu Korhonen
Etelä-Savon piirin puheenjohtaja

Toimistosta tähystettyä – liittokokous 2024 Sotkamossa

Vuosi 2023 oli hyvä vuosi Eläkeliiton toiminnan kannalta. Koronarajoitukset eivät rajoittaneet toimintaa ja saimme toiminnan pyörimään entiseen malliin piirin alueella. Myös jäsenmäärä näyttää positiivista kehitystä.

Viime vuosi oli eduskuntavaalivuosi ja saimme uuden eduskunnan sekä hallituksen. Vuoden vaihteessa työeläkkeeseen tuli yli 6 prosentin korotus ja myös vuoden 2024 vaihteessa on odotettavissa korotus eläkkeisiin. Korotukset kompensoivat inflaation aiheuttamaan kustannusten nousua, joten toivotaan, ettei valtaa pitävät kerää saatuja korotuksia takaisin muilla maksuilla.

Toimistossa eniten huolta on aiheuttanut molempien piirien Etelä-Savon ja Karjalan piirin talous. Kulut ovat toiminnan myötä kasvaneet. Myös vallitseva noin kymmenen prosentin inflaatio on näkynyt hintojen ja palveluiden kasvuna. Tulopuoli on vastaavasti pysynyt ennallaan. Piirien talous rakentuu kahdelle pilarille eli jäsenmaksuun ja nyt luettavan vuosilehden myötä tehtyyn varainhankintaan. Toivottavasti saamme yhdessä oikaistua talouden epätasapainon. Tämä vaatii myös rohkeita tulevaisuuteen kantavia päätöksiä, jotka ovat tasapuolisia kaikille yhdistyksille ja jäsenille. Yhdessä olemme enemmän!

Olemme jatkaneet Etelä-Savon ja Karjalan piirien toiminnan yhtenäistämistä niin hallinnossa kuin toiminnassa. Järjestimme lokakuussa

yhdessä karaoken Eläkeliiton valtakunnalliset kilpailut Mikkelissä. Järjestelyt sujuivat hyvin ja saimme paljon kiitosta tehdystä työstä. Seuraava yhteinen iso ponnistus on vuoden 2027 liittokokous Lappeenrannassa. Ensi kesänä liittokokous on Sotkamon Vuokatissa, jonne lähdemme myös tutustumaan järjestelyihin järjestelytoimikunnan puheenjohtajan **Tuula Partasen** johdolla. Liittokokoukseen järjestetään yhteiskyyti yhdessä muiden piirien kanssa valtatie 5 ja valtatie 6 pitkin.

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit. **Sauli Niinistön** 12 vuotta kestänyt varsin ansiokas kausi päättyy ja isänmaamme saa uuden presidentin. Vaaleissa valitaan arvojohtaja, johon Niinistö jättää suuret saappaat. Erot ehdokkaiden välillä on varsin pienet, joten moni joutuu miettimään valintaansa tarkasti. Äänestämällä voit vaikuttaa. Käyttäkää äänestysoikeutta, joka ei ole kaikissa maissa itsestään selvyys ja ovatko vaalit rehelliset. Asumme itärajalla ja naapurimaassamme on myös presidentinvaalit.

Olemme viettäneet Karjalan piirin 50-vuotisjuhla marraskuussa Ruokolahdella ja ensi kesänä on Etelä-Savon 50-vuotisjuhlat Kangasniemellä. Onnittelut molemmille piireille.

Toivotan lukijoille hyvää vuotta 2024!

Juhani Sihvonen
Etelä-Savon ja Karjalan piirin
toiminnanjohtaja

Eläkeliiton Anttolan yhdistys ry

Kesäretki

Eläkeliiton Anttolan yhdistys järjesti yhdessä Anttolan Marttojen kanssa kesäretken Mäntyharjulle 4.7.2023.

Linja-auto saatiin näin melko lailla täyteen kulttuurin ystäviä. Ensimmäisenä kohteena meillä oli Taidekeskus Salmelan kuvataidenäyttely sekä illaksi suunniteltu Mäntyharjun kesäteatterin esitys ”Rikas, rakas, köyhä varas”.

Aamu oli harmaa ja sadepilvet näyttivät uhkaavilta, mutta sää pysyi kuin pysyikin poutaisena koko päivän. Vauhtia reissuun otimme Kuortin ABC:llä nauttimalla herkulliset päiväkahvit.

Retken ohjelma oli suunniteltu niin, että jokainen sai tutustua omaan tahtiin näyttelyihin. Näyt-

telyalue on laaja käsittäen komean kirvesmiesempire-tyylisen päärakennuksen sekä Domanderin 1800-lukulaisen apteekintalon pihapiireineen.

Näyttely herätti paljon keskustelua. Toiset tykkäsi, toiset ei :) Etenkin moderni suomalainen kuvataide jakoi mielipiteitä.

Jotta nälkä ei pääsisi yllättämään, oli seurueellemme varattu herkullinen ja monipuolinen buffet-lounas Salmelan Kesäheinä ravintolassa.

Seuraavana ohjelmassa olikin jo suunnistaminen kohti läheistä Kesäteatteria.

Esitys oli perinteinen ja viihdyttävä ”kesäteatterikomedia”.

Väliajalla nautittiin ”kahvia ja pullaa”.

Retkipäivä oli kokonaisuudessaan onnistunut. Riittävän väljä aikataulu, sopivasti kahvi- ja ruokataukoja, mahdollisuus liikkua kävellen paikasta toiseen.

Eräs ministeri esitti talven kiihkeän vaalikamppailun tiimellyksessä, että kulttuuri olisi ”luksuspalvelua” !

Tämäkin kesäretki osoitti, että tuo väite on aivan puppua. Kulttuuri kuuluu meille kaikille, siitä voimme nauttia monin eri tavoin vaikka joka päivä !

TEKSTI ja KUVAT Pirkko Viskari

Etelä-Savon Huoltopalvelu

Puh. 0400-487051
52100 Anttola

HENKILÖ- JA PAKETTIAUTOT

- ajoneuvojen siirrot ja ojasta vedot
- parkkihallista noudot
- apukäynnistykset 12-24 v.
- renkaanvaihdot
- sijaisautopalvelu
- lukittujen ovien avaus

RASKAAN KALUSTON HINAUS

- kuorma-autot, rekat, linja-autot
- pyöräkuormaajat, kaivinkoneet ym. raskaat työkoneet
- ojasta vedot, nostot ja kuljetukset
- apukäynnistykset 12-24 v.

**VIINI &
LAHJA-
TAVARA
KAUPPA**
avoinna
**Joka
päivä
10-18**

**Varaa ryhmällesi
esittelypaketti**

OLLINMÄEN VIINITILA OY
Puh. 015 653 620, Anttola

**HINAUS
LIIKANEN**

**Päivystys 24h
045 898 6298**

www.hinausliikanen.fi

Falck

Valtakunnallinen
Hinaus- ja tiepalvelu
01002400
www.falck.fi

Veerantie 10
Parturi-Kampaamo
Tantukka
Taina Korhonen
Ajanvaraus p. **0500-641707**

HIERONTAA ANTTOLASSA

Urheiluhieroja Jouni Huotari
Sahalantie 16, 52100 Anttola

Ajanvaraukset: 050-5769485

**MYÖS KOTIKÄYNNIT JA VIKKONLOPPU-
AJAT SEKÄ LAHJAKORTIT**

SÄHKÖTYÖT JA -SUUNNITTELU

Sähköpaja Heikki Leppänen Ky
Pajatie 2, 52100 Anttola

Heikki 040 594 1201

Toni 0500 657 263

heikki.leppanen@sahkopaja.com
toni.leppanen@sahkopaja.com

Eläkeliiton Haukivuoren yhdistys ry

Säpinää elämään! Tule kyläilemään tai asumaan! Meillä on vilkas kerhotoiminta, yhteistä kuntoilua ja retkiä lähialueille. Täällä on hyvät kalavedet, hienot uimarannat, antoisat marja- ja sienimaat sekä hoidetut luontopolut.

Harrastukset elämän suola

Useammalla meistä on jokin harrastus. Toiminta Eläkeliitossa voi olla yksi sellainen. Eläkeliitto tarjoaa monenlaista virikettä ja toimintaa, jossa kohtaamme toisia ihmisiä.

Minulle yksi pitkäaikainen harrastus on metsästys. Harrastus on kulunut mukana kuusikymmentäluvun taitteesta tänne saakka. Siihen ovat kuuluneet kymmenet Sodankylän Savukosken retket. Luonto Lapis-

sa ja kaksi hyvää kaveria ajokoiran kanssa ovat jättäneet hienoja muistoja.

Joka syksyinen hirvenmetsästys kuuluu kuvioihin.

Pieni tositarina paikallisen Nykälän Riistamiesten alkutaipaleelta. Hirvikanta oli siihen aikaan pieni. Metsästys oli ajometsästystä. Aseet ja varusteet olivat puutteelliset.

Kaikki ampumatilanteet käytettiin hyväksi, niinpä sattui tulemaan ”haavakko”.

Ammuttu hirvi jätettiin rauhoittumaan niin kuin kuului, tarkoituksella tehdä lopetus tunnin parin sisällä. Tieto hirven ampumisesta levisi ja lumijälkiä oli hyvä seurata.

Kaksi ulkopuolista karkotti hirven liikkeelle ja luvattomalle alueelle. Tästä tuli reissu Haukivuoren nimismiehen juttusille. Virka-aika oli jo päättynyt, kun asiasta järjestettiin huutokauppa niinkuin laki määräsi. Paikalle hankittiin yksi ulkopuolinen henkilö kahden hirviporukan miehen lisäksi. Seurueen miehet tarjosivat 50 mk, johon tämä toinen huutokauppaan osallistunut ei tehnyt tarjousta lainkaan. Oli kuulemma sanonut: sinne korpeen haavakoksi ammutusta en maksa mitään.

Osuma oli ollut suolilla ja se vaikutti usean tunnin jälkeen niin, että lihassa oli vähän ”makuhaittoja”.

Hirvenliha oli silloin harvinaista herkkua. Lihon koettiin liotella konstilla jos toisella, mutta ei kaikki kylkilihat suihin kelvannut.

Sen pituinen se.

Ahti Kohvakka
yhdistyksen varapuheenjohtaja

URAKOINTIA

SOITA JA KYSY LISÄÄ PALVELUISTAMME
HAUKIVUORELTA
Antti Liukkonen puh. 050 434 6052

Kalliolan
luomu
Luonnostaan maukas

HAUKIVUOREN SEKATAVARAKAUPPA OY

ERIKOISTAVARALIIKE, PALVELUPISTE,
VUOKRATILAT SEKÄ KAHVILA & MAALAISSPUOTI

KESKUSTIE 72
51600 HAUKIVUORI
015-412 097

Puh. 050 383 84 27

Keskustie 73, 51600 Haukivuori

Aukioloajat:
Ma - To 10:00 - 20:00
Pe - La 10:00 - 24:00
Su 11:00 - 20:00

SOFIA
Käsitöiden
Keskus

tmi MAATIAINEN

Koulutetun hierojan palveluja

Haukivuorentie 5 (taksikopin pääty)
51600 Haukivuori

Anu Kinnunen, p. 050 3023 219
www.maatiainen.net

Keskustie 72 (Wanhaosula)
p.050 351 41 39
sininkauneuspiste@gmail.com

**MEILTÄ LAADUKKAAT JA JOUSTAVAT
TILAUSAJOT ISOILLE JA PIENILLE RYHMILLE**

WWW.PUIKKONENGROUP.FI
INFO@PUIKKONENGROUP.FI
0400 899885

Väisäsen Asennuspalvelu Ky

Puh. 0400 494 542
ilkka.vaisanen@v-a-p.inet.fi
www.vap-keittiot.fi

Kohvakan
Koneasema

- Kaivinkonetyöt
- Kiinteistöhoitopalvelut
- Teiden kesä/talvikunnossapito
- Maatalouskoneurakointi
- Laadukasta täytemaata

Jukka Kohvakka • 050 543 1731

HAUKIVUOREN APTEEKKI
Keskustie 64-66

palvelemme ma-pe 9-17
puh. 015 412 008
www.haukivuorenapteekki.fi

100% paikallinen toimija
» Nuohooja Juha Rautiainen

Soita
tai laita
viestiä!

Haukivuori
+ lähialueet

Juha Rautiainen

044 533 5031

jrautiainen@yahoo.fi

**KATAJAKANKAAN
PUUTARHA**

Haukilammentie 229, Haukivuori
p. 0400 174 336, 0400 800 320
www.katajakankaanpuutarha.fi

PARTURI **KAMPAAMO**
Letti

Om. Jaana Oittinen
Keskustie 76, 51600 Haukivuori
Puh. 015-662 659

MIKA HÄKKINEN

Pykälämaa, Haukivuori
Maanrakennustyöt
tela-alustaisella
(16,5 tn) koneella
Puh. 0400 380 029

POLTTOPUUTA

- Valmiita klapeja noutaen tai kotiin tuotuna
– kolvua tai sekapuuta 30 ja 55 cm
- Yhteystiedot:
– Jukka Sepponen puh. 0500 189 271
– Antti Sepponen puh. 040 827 2324
– Email: sepponen@klapipilke.fi

3T
VIHANNESYHTYMÄ
TUOREUS • TASALAATUISUUS • TOIMITUSVARMUUS

**KAIKKI YRITYKSESI
NÄKYVYYTEEN**

digi | printti | kyltit | yritystekstiilit

Haumedia | 0440 211 291
Pulttikatu 2, Mli

Haukivuoren Seutu Hirsensalmelainen Erikoissanomat

Eläkeliiton Hirvensalmen yhdistys ry

Perustettu 1971

Yhdistyksen hallitus 2023: Puheenjohtaja Risto Rantalainen, varapuheenjohtaja Elisa Kuitunen, Sihteeri Maija Kekkonen, rahastonhoitaja Kaija Simpanen, jäsenet Helka Berschewsky, Hannu Inkeroinen, Pertti Kuitunen, Kari Mielikäinen, Kari Palmu, Veijo Puukko, Viena Tolamo, Leena Tolvanen, Marja Ukkonen, Vesa Vuorinen

”ELÄMÄÄ ja ENEMMÄN”

Vesi vanhin voitehista

Asuin 1950-luvun pikkupoihana, kuten nytkin Hirvensalmen syrjäkylällä. Matkaa kirkolle oli kaksi ja lähimpään kaupunkiin viisi peninkulmaa. Reissu Mikkeliin tehtiin linja-autolla vanhempien kanssa muutama kerta vuodessa. Oksennuspusseja kului matkapahoinvoinnin vuoksi yksi, jos toinenkin. Kärsimykset unohtuivat, kun sain kirkkopuiston kioskilta pullon Mesikon limonaditehtaan Omenaolutta (nykyisin omenelimonadi) tai Mikkelin Osuusmeijerin jätskitötterön. Erityisesti mieleeni on jäänyt keväisen rospuuton aikana matka Mikkeliin naapurikylän kauppiaan rouvan

Piikkinokka-Mossella. Suuri seikkailu kuoppia, kiviä ja savihautoja kierrellen ja väliin autoa työntäen kesti yli kaksi tuntia suuntaansa.

Jos olivat tieolot huonoja viisikymmenluvulla, ei niitä voi verrata itsenäisyytemme alkuvuosien kärryiteihin. Kunnassa oli 1920-luvulla

maanteitä runsas 60 kilometriä ja henkilöautoja alle kaksikymmentä. Teitä ei aurattu talvella eikä auton kuljettaja tarvinnut ajokorttia. Polkupyöräilijöiltä ajolupa kuitenkin vaadittiin ja myös pyörään kiinnitettävä rekisterikilpi. Hirvensalmella oli tuolloin lähes kahdeksan tuhatta asukasta eli nelinkertainen väkimäärä nykyiseen verrattuna. Maantielle ripoteltuna asukkaita olisi riittänyt yli sata joka kilometrille. Millä ihmeellä ihmiset ja tavarat liikkuvat ennen vanhaan kunnan alueella ja sieltä pois?

Pääsyy sadan vuoden takaiseen taloudelliseen toimeliaisuuteen, kuten myös nykyisen kesäasutuksen kukoistukseen olivat ja ovat suuret järvet, Puulavesi ja Suonne. Vedet muodostivat tasaisen tiestön, jota pitkin ihmiset, hakattu puutavara, lankku ja paperi sekä myös saarelaisten maidot ja porsaas kulkivat paikasta toiseen liukkaasti niin ke-

sällä kuin talvellakin. Kuntamme taloushistorian helmet - Tuukkalan saha ja Kissakosken paperitehdas - tarjosivat työtä ja rahaa isolle väkimäärälle. Kyläkauppoja ja kansakouluja oli ympäri pitäjää useita kymmeniä – nykyisin vain muutama.

JO 1800-LUVUN LOPULLA matkustajaliikenne suurilla järvillä oli säännöllistä ja vilkasta. Hirvensalmen kirkonkylän, Otavan ja Kangasniemen väliä seilaavat matkustajalaivat, Puulavesi ja Ilmari veivät molemmat jopa sata henkeä lähes kymmenen laivalaiturin kautta päätepysäkille. Varhain aamulla, ellei peräti yöllä matkansa aloittavat laivat höyrysivät kahdesti viikossa Puulavedellä Äitienpäivästä Pyhäinpäivään. Runsaat neljä tuntia kestäväällä laivamatkalla matkustajilla oli paljon aikaa sosiaaliselle kanssakäymiselle, kun vain joku muisti lisätä halkoja höyrykoneiden uuneihin. Otavasta matka Mikkeliin jatkui kätevästi junalla. Säännöllinen matkustajaliikenne alkoi hiipua jo ennen sotia sammuakseen kokonaan vuoteen 1950 mennessä.

Puutavaran kuljetusta palvelivat viime vuosisadan alkuvuosina suurten järvien saarista ja rannoilta Tuukkalaan ja Kissakoskelle puuta kuljettavat hinaajat. Tuukkalan sahan lopputuotteiden vienti maailman markkinoille tapahtui Suonteen ja Puulan välille rakennettua Aittolahden rautatietä, Puulalla hinnattavia proomuja ja lopulta Otavan kautta kulkevaa Savon rataa käyttäen. Kissakosken paperi ja selluloosa-arkit ajettiin Hietasen asemalle hevosilla, joiden kulkua helpotti talvella metsien, soiden ja järvien kautta kulkeva liukas talvitie.

Kansakouluvuosieni aikana 1950-luvulla kirveellä ja pokasahalla tehtävät hakkuut ja puun uitto olivat vielä voimissaan. Koulupoikien tienestiä olivat käpyjen keruu, metsän kylvö ja istutus sekä avustaminen puutavaran nostossa järvestä tukki-

autojen kyytiin. Seuraavalla vuosikymmenellä hakkuutyö koneellistui ja puutavaran kaukokuljetus siirtyi lähes kokonaan kumipyörille ja rautateille jo 1960-luvulla.

Saarelaisten ja muidenkin ranta-asukkaiden reitit ja aikataulut eivät aina sopineet yhteen vuorolaivojen kanssa. Perämoottoireita ei ollut ja niinpä ihmisten ja tavaroiden kuljetukseen käytettiin myös isompia nuotta- tai kirkkoveneitä, joilla noin kymmenen soutajan voimin pidempikin matka sujui - ellei nopeasti, niin ainakin rattoisasti. Veneissä pystyttiin kuljettamaan myös eläimiä ja maataloustuotteita kirkonkylän ja Otavan markkinoille.

Nykyisin isoja veneitä näkyy enää kirkkojen venekatoksissa ja soutukilpailuissa, joissa ohueksi höylätystä laudasta tai vanerista naulatut veneet kiertävät kokat kohisten kymmenien kilometrien kilpareitejä. Tämän päivän isojen lasikuitu- tai alumiiniveneiden vastapainona me paikalliset eläkeläiset yritämme estää veneen ja oman ruumiimme ravistumista soutamalla yhdessä kirkkoon ainakin yhden kerran kesässä. Kukapa tietää, mihin maailma vielä joskus meitä ja veneitämme tarvitsee?

Kari Mielikäinen, Hirvensalmi

HIRVENSALMEN APTEEKKI

Hirvensalmentie 21
52550 Hirvensalmi
Puh. (015) 451 003

RANTA-MIKKOLAN PUUTARHA

Kilkinmäentie 9
52550 Hirvensalmi
GSM 050 3688 395

 rantamikkolanpuutarha

Kesäkukat ja vihannesten taimet puutarhaltamme!

AJATTELEMISEN AINETTA

Bethover
B12+foolihappo
150 tabl.
-15%
*norm. 27,90 €

Bethover®
Koska ajattelet aivoillasi

B12-vitamiini edistää hermoston normaalia toimintaa. B12-vitamiini ja folaatti (foolihappo) edistävät normaaleja psykologisia toimintoja.
* Normaalihintaa ja viimeisen 30 päivän alin hinta. Tarjous voimassa 31.12.2023 asti

HIRVENSALMEN
APTEEKKI

Hirvensalmentie 21
Puh. 015 451 003
Avoinna: ma-pe 9-17

Luomulihan suoramyyntiä

Tanja ja Eetu Kyckling
Kilkintie 936 Hirvensalmi
0408676561/Tanja
hietalanluomutila@gmail.com

Sejon Baari

- Itse leivotut makeat ja suolaiset kahvileivät
- A-olueudet
- Biljardipöytä

Hirvensalmentie 39, 52550 Hirvensalmi. puh. (015) 652 750

Parturi-kampaamo Hiuspalvelu Harmonia

Kaikki parturi-kampaamo palvelut,
myös kotikäynnit

nettiajanvaraus:
booksalon.fi/hiuspalveluharmonia

0400 355 301
Keskustie 2, Hirvensalmi

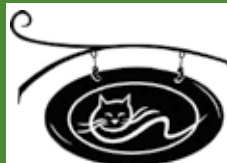

HIRVENSALMI

www.hirvensalmi.fi

LUOMULIHAA
Hirvensalmelta
www.kiesilantila.net
puh.0400 966 543

Ravintola Kissakoski

www.puulataival.fi/kissakoski

Järjestämme:
Pikkujoulut, Häät,
Syntymäpäivät,
Sukujuhlat

Tuija Tanttu
050-5914487
Vahvamäentie 42
Hirvensalmi

Tuoreet kalat, äyriäiset
ja kalajalosteet.
Kangastie 12 B
Hirvensalmi
044 9787130
Tervetuloa!

LAMPUULA OY

Huonekalujen kunnostus ja verhoilu

Hetta Topro
Lampuulahdentie 131
52550 Hirvensalmi
puh. 0400 627 482
hetta.torpo@gmail.com

Ravintola PUULANAITA

HIRVENSALMENTIE 21, puh. 010 439 1140

Topjupek Oy

Kattopeltisepäntyt
Puh. 0400 155441

juha.pasonen@topjupek.fi
Kaura-ahontie 11, 50670 Otava

Sihteeripalvelut Maarit Honkanen

Hämeenmäentie 1026
52610 Tuukkala
Puh. 050 3514057

Rakennustyöt ja remontit

Tapani Karjalainen
Harjutie 6 A 9
50600 Mikkeli
Puh. 050 516 5963

Odotamme Sinua, tule mukaan!

Meiltä löytyy - Virkistystä - Mukavaa seuraa - Kerhoja - välillä erikseen Äijille ja Leideille - Kulttuuria - Matkoja - Retkiä - Monipuolista liikuntaa
- Auttavaa vapaaehtoistoimintaa

Eläkeliiton Joroisten yhdistys ry

www.elakeliitto.fi/yhdistykset/joroinen
<https://www.facebook.com/elakeliitonjoroistenyhdistys>

Vierailijoita odotellessa

Heinäkuu 2023. Istun Joroisten kirkon penkissä. Olen tiekirkon oppaana.

Tämä kirkko on valmistunut 1793. Monet minun suvustani, isän puolelta, ovat näissä penkeissä istuneet. Täällä tuoksu vanhalle kirkolle! Tämä on minun kotikirkkoni.

Äidin puolelta olen istunut tai seisonut ortodoksikirkkoissa. Äiti oli Salmista, menetetyistä Karjalasta. Äidin kirkossa tuoksu suitsutus ja tuohukset, sinne kuuluivat myös ikonit. Minullakin on muutama. Rakkain niistä on tuo kuvassa oleva. Se on paperikuva, jonka äidin isä **Vasili** (s. 1886 k. 1949) on tuonut Venäjän puolelta 1918 mummolle vähän ennen kuin raja suljettiin.

Ajattelen äidin äitiä, **Maria-mummo** (s. 1891 k. 1963). Hän puhui äidin ja **Aune-kummin** (äidin sisko) kanssa karjalanmurretta. Paksivat omalla kielellään. Kuvassa olevat kauniit käsityöt ovat hänen tekemiään. Maria-mummo ei osannut lukea eikä kirjoittaa kuin oman nimensä, mutta hän oli taitava käsityöntekijä ja ahkera kutoja. Pellavaliinoja on vieläkin tallella.

Vaikka äiti oli ortodoksi, tämäkin kirkko oli hänelle rakas. Hän piti laulamista ja osasi paljon virsiä. Äiti pyysi, että hänen hautajaisissaan laulettaisiin virsi 541 ”Kiitos sulle Jumalani”, ja näin teimme.

Penkki, jossa nyt istun ei ole vaikiopaikkani. Tässä on lattialla jalko-

Ikonit Karjalasta.

jen kohdalla tosi kuluneet lankut. Osa tämän kirkon lattialankuista on edellisestä kirkosta 1600-luvulta.

Kuvassa oleva saarnastuoli on edellisen kirkon ajalta vuodelta 1701.

Oppaan työ kutsuu, saan esitellä meidän vanhaa, kaunista kirkkoamme. Tervetuloa

Joroisten kirkkoon.

TEKSTI ja KUVAT Pirkko Hämäläinen

Joroisten kirkko, saarnastuoli.

Mummon käsityöt.

Retkellä

Kesäisenä aamuna lähdimme bussilla Sokkoretkelle.

Ensimmäinen pysähdys, tutut maisemat..oma kunta retken kohteena!

1. Polku vei meidät vanhalle lähteelle juomaan virkistävän raikasta vettä.

2. Lähteellä on muinoin viihdytetty Torstilan kartanon vieraita mm. vettä juoden ja kisailen.

3. Matka jatkui, Tiitun torppa. Liisa-emäntä kertoi torpan vaiheista taloksi.

4. Katselimme pihaa ja ihailimme kukkaloistoa.

5. lounaan tarjoiluun saakka.

6. Seuraavaan kohteeseen matkatesassa **Armas Komi** kertoi.

Armas kertoo:

”Sokkoretki kotipitäjän maisemiin toi eläviä muistoja n. 75 vuoden takaa, jolloin yli tuhat siirtokarjalaisista asutettiin Joroisiin. Pasalan kartanon maista erotetulle alueelle perustettiin 20 tilaa, joista 10 oli ns. ”kylmiä” tiloja. Sauna, parakki, tai joku muu tilapäinen rakennus oli ensimmäinen koti tilojen raivaajille. Pellot raivattiin ja kaikki rakennukset rakennettiin maatilalle. Nyt bussi ajoi halki Pasalan kylän, jonka asukkaista enemmistö oli Raudusta tulleita siirtokarjalaisia. Monille tuttuja ja läheisiä eläkeliitolaisia on lähtenyt sieltä jatkamaan työelämään mukanaan muistot tiiviistä karjalaisyhteisöstä.

Vähän surullisena katselen kotikyläni raittia. Kylä ei ole autioitunut, mutta mihin katosi se vahva elämänmakuinen yhteisöllisyys kylältä? Pellot ovat edelleen viljeltyjä, vaikka viljelijöiden määrä on supistunut rajusti. Maaseudun nopea muutos näkyy ja se asettaa haasteen meille eläkeläisillekin yhteiskunnallisten toimintojen ylläpitämisestä”.

7. Saavuimme Vättilän tilalle.

8. Hirsisessä aitassa oli upea maalaus, seinän korkuinen fresko. Opa J. Laine.

9. Kuultuamme freskon tarinan matka jatkui Huutokosken rautaruukille, josta on muistona vain kiviseinää ja puiden lomassa pilkistävä koski.

10. Huutokosken laavulla kahvitelimme ennen kotiin lähtöä.

11. Kohteet olivat tuttuja kuulopuheina, mutta nyt ne saivat elämän historian kertomana. Kiitos päivästä osallistujat ja oppaat!

TEKSTI Anita N ja Armas K
KUVAT Anita Nummi

Veneemme jäiden saartamana.

Purjehdus Huippuvuorille vuonna 2016

Minulla oli mahdollisuus lähteä purjehdukselle Huippuvuorille m/s Brandariksella miehistönä omistaja **Antti Peuna** ja jäätutkija **Chris Wilkins** Uudesta Seelannista.

Huippuvuoret on saari Norjan ja pohjoisnavan puolella välissä. Se on

2000 km pohjoisempana kuin Islanti. Saaren ilmastoa pitää leutona golf-virta, kesällä n. +5 ja talvella n. -14 asteisena. Meri on länsirannikolla sulaa noin kuukauden ajan kesällä. Saari on ikijään peitossa. Jäävirtoja saarella on 2500 ja yli 2000 kilometrin korkuista vuorta.

Huippuvuorten pääkaupunki on Longyearbyen, jossa kesäaikaan asuu noin 2500 henkilöä mutta talvella vain kymmenesosa siitä. Turisteja käy Huippuvuorilla noin 10 000 henkeä vuodessa. Saarella on lentokenttä ja turistivirta kulkee myös risteilyaluksilla Tromssasta saarille. Pääkaupunki sijaitsee jäävirran uurtamassa laaksossa. Nykyisin tuo jäävirta on sulanut noin 2 km:n päähän rannasta eikä enää ylety mereen saakka.

Purjehtiessamme pääkaupungista pohjoiseen pysähdymme useissa vuonoissa ankkuroimaan ja tarkkailemaan saarten eläimiä. Näimme jääkarhuja syömässä mursun raatoa rannalla, valaita, jotka sukelsivat veneen ympärillä ja tietysti kävimme lintuvuorten jyrkänteillä katsomassa lintuyhdyskuntia ja niiden elämää. Saarella on tuhansia mursuja, tu-

Jääkarhuja on saarella n. 2500.

Valaanpyynti oli saaren tärkeä elinkeino. Kuvassa valaan luita rannassa.

Jäämeri on valaiden valtakuntaa.

Seppo mursujen kanssa. Huomaa kivääri selässä.

hat kiloisia nisäkkäitä. 30cm torahampailla ne kaivat meren pohjasta simpukoita. Jääkarhuja saarilla on enemmän kuin ihmisiä. Merijään puuttuessa ne joutuvat etsimään ruokansa maalta. Liikkuessaan maalla ne ovat myös vaarallisia ihmisille ja siksi kaupungin ulkopuolelle mentäessä on aina pidettävä kivääriä mukana varmuuden vuoksi.

Lähtiessämme paluumatkalle Pohjois-Norjaan nousi sankka sumu ja veneen ympärille kasaantui jäälauttoja niin paljon ettemme enää päässeet eteenpäin. Jouduimme odottelemaan paikallamme yli 10 tuntia ennen kuin aallokko alkoi murtaa jäätä ja pääsimme irti. Törmäsimme vielä kerran suureen jäälauttaan mutta onneksi vene ei vaurioitunut. Kuuden viikon purjehdusmatkamme jälkeen saavuimme viimein Tromssaan. Olin viimein päässyt tutustumaan Jäämeren arktisiin ja kylmiin olosuhteisiin veneellä. Se oli upea kokemus.

TEKSTI ja KUVAT Seppo Häyrinen

Longyearbyen on jäävirran kovertamassa laaksossa

Jääkarhu maalla

Joroinen

VIETÄ ELÄMÄSI
JUHLAT MEILLÄ
juhanalankartano.fi

Varaukset ja tiedustelut
+358 400 185 038 / Kristina Häyrynen
Tuohilahdentie 53, 79600 Joroinen

Ilossa ja surussa

oman paikkakunnan
kukkakauppa ja hautausmaasto.
Palvelemme teitä luotettavasti,
yksilöllisesti ja asiantuntevasti.

Koskentie 2, 79600 Joroinen - pu. 017-572198 - p. 027 572 075 - www.kukkakauppa.fi

**OSTEOPAATTI
HIEROJA**

TIMO SUHONEN
D.O. M.I.C.O.

Puh. 017-572198

Koskentie 2
79600 JOROINEN

JST JOROISTEN
SÄHKÖTYÖ OY
0400 594 222

*Kauneus-
ja jalkahoitola*

Sari Kolehmainen

Koskentie 3, Joroinen

Puh. 017 571212

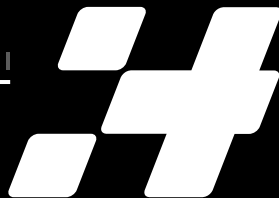
www.sarikolehmainen.net

Siipitie 2
79600 Joroinen
040 513 9288

Avoinna:
ti 9-17
pe 9-17

T A K S I
HAKALAT
0500 579 436

Päivin Putiikki

EVELACE®

Yksilöllistä ja palvelevaa
alusvaatepukeutumista!

Varaa oma aikasi
p. 044 9730301 tai
paivi.anias@evelace.fi
Urheilutie 20, Joroinen

S MARKET

**PALVELEMME:
MA-LA 7-21 • SU 9-21**

S-market Joroinen

Mutalantie 3,
79600 Joroinen
puh. 010 764 0840
(0,0835 €/puh.+0,1209 €/min)

MEILTÄ
SAAT
BONUSTA
s-kanava.fi

SUUR-SAVO

TEBOIL-ETAPPI
Joroinen
(017) 571193

Konttorimme on avoinna
ma-pe klo 9.30-16.30

Pankki, jossa **on ovet auki?**

Meillä on. Joka arkipäivä.

Paikkakunnan paras pankkipalvelu on meillä OmaSp:ssä sydämen asia. Oman tutun asiantuntijasi kanssa hoituvat arjen raha-asiat, säästämisen ja sijoittamisen ratkaisut sekä laina-asiat. **Tervetuloa.**

OmaSp Joroinen
 Mutalantie 2. omasp.fi

Siunausta elämään!
Joroisten seurakunta

JOROISTEN APTEEKKI

Koskentie 2, 79600 Joroinen
 Ma-Pe 9-18, La 9-14, (017) 571 081

Auttaa lähelläsi.

MAANRAKENNUS Viljakainen Oy

Maa-ainekset ja konetyöt
 p.0400 654 298/0400 178 079
maanrakennusviljakainen.fi

**Palveleva varaosaliike
 ja huoltokorjaamo**

Liity jäseneksi!

Tule mukaan kehittämään paikkakunnan yleishyödyllistä toimintaa.

Lue lisää: www.joroistenosuuskunta.fi
 Ota yhteyttä: toimisto@joroistenosuuskunta.fi

Joroisten
ORINA
 osuuskunta

Meiltä tilausajat isoilla ja pikkubusseilla koti ja ulkomaille. Meiltä ryhmille myös varaukset hotelleihin ja kylpylöihin myös kotimaassa, kysy tarjous. Valismatka tarjontaamme voi tutustua www.kantamatkat.fi.

Aina mieli matkalla kantamatkat.fi

Luhitkatu 2, 76150 Pieksämäki, 0451236946, kantamatkat@hotmail.fi

Joroisten
fysioterapia oy
 Koskentie 2, puh. 572 288

Famifarm Oy
 Kartanotie 6
 79600 JOROINEN
 Puh. (017) 4704400
www.jarvikyla.fi

OC-SYSTEM OY
 TRALELEMENTIT - VERKKOELEMENTIT - ÄÄNIBERISTYSELEMENTIT

Työkuja 4
 79600 Joroinen
 puh. 0201 441 400

- Tilaa ideasta aserinnukseen! -

www.oc-system.fi

Eläkeliiton Juvan yhdistys ry

Juvan yhdistyksen toimintaa vuonna 2023

Juvalaisten ensimmäinen sokkomatkaseikkailu

Taisi matkavastaavaa hieman jännittää kuinka ensimmäinen sokkomatka saa kannatusta ja millaisia ovat osallistujien reaktiot seikkailulle. Maaliskuun 18. tiistaiamuna Juvan linja-autoasemalla oli kuitenkin uteliaita matkalaisia (kuva 1) valmiina nousemaan keltaiseen linja-autoon kohden tuntematonta määränpäättä. Puheensorina kieli uteliaisuudesta jokaisen risteyksen kohdalla, mikä suunta otettaisiin. Juvalta pääsee niin pohjoiseen kuin etelään tai olisiko suunta sittenkin länteen vai itään.

Matkan edetessä selvisi, että suunnana on Jyväskylän seutu. Jyväskylän Harjun juurella autoon nousi paikallisopas kertomaan kiertoajelun varrella olevista kohteista. Jyväskylällä on ollut jo ennen itsenäisyyden aikaa koulu- ja opiskelukaupunki, ja on edelleen. Vaajakoskella kurvattiin ravintolan pihaan ja saatiin maittava lounas jälkiruokakahveineen. Linja-auton jarrut antoivat jo ensimmäisiä merkkejä liian tehokkaasta toiminnasta. Lounaan jälkeen linja-auton nokka kohden pohjoista ja pysähdys Tikkakoskella Suomen Ilmavoimamuseossa. Museossa on mielenkiintoinen kokoelma Suomen ilmavoimien historiasta (kuva 2) aina ajoilta ennen itsenäis-

suutta nykypäivään saakka. Syöminen on oleellinen osa sokkomatkaa ollaanhan matkalla koko päivä. Palatessa maistuvalla iltapäiväkahville pysähdyttiin Pieksämäellä vanhassa pappilassa (kuva 3).

Pappilasta lähtiessä alkoi sokkomatkan jännittävin vaihe. Suostuuko linja-auto kuljettamaan matkalaiset takaisin Juvalle. Ja niinhän siinä kävi, ettei keltainen linja-auto suostunut Pieksämäeltä poistumaan vaan pisti ns. liinat kiinni. Siinä sitten odoteltiin korvaavaa kyytiä loppumatkalle. Joku totesi lohduttavasti, että onneksi kenelläkään ei ole lapsia päiväkodissa odottamassa hakijaa.

Talkoolaisten ja vapaaehtoisten matka Rauhalahteen

Talkootöitä yhdistyksen hyväksi on tehty niin pusikoita raivaamalla kirkonkylän ilmeen siistimiseksi kuin rakentamalla Hildurin portaikot turvallisiksi liikkua (kuva 4). Yhdistyksen vapaaehtoiset ovat käyneet ulkoilutusapuna Kuharannassa ja Juvakodilla. Tämän aktiivisen porukan palkitsemiseksi tehtiin matka 13. heinäkuuta Kuopion Rauhalahteen. Käytiin syömässä maittava lounas Jätkänkämpällä (kuva 5) ja nautittiin kesäteatteriesityksestä ”Karavaanarit tulloo”, missä juvalaislähtöinen Pauliina Hukkanen oli naispääosassa.

TEKSTI ja KUVAT Markku Aapa

Etelä-Savon piirin kirkkopyhää vietettiin Juvalla 15.10.2023

1

Kirkkopyhä käynnistyi Juvan entisen kunnanjohtaja **Heikki Laukkasen** pitämällä Juvan kirkon historiasta. Jumalan palveluksen jälkeen nautittiin lounasta seurakuntatalolla, jonka jälkeen oli kirkkopyhäjuhla, jossa puhujina olivat piirin puheenjohtaja **Hannu Korhonen**, Juvan yhdistyksen puheenjohtaja **Heikki Karvinen**, kunnanjohtaja **Mervi Simoska** entinen kirkkoherra **Markku Karila**.

2

3

4

5

1. Juvan kirkossa vietettiin piirin kirkkopyhää
2. Heikki Laukkanen kertoi Juvan kirkon historiaa
3. Mervi Simoska
4. Heikki Karvinen
5. Markku Karila
6. Seurakuntasalissa vietettiin kirkkopyhän juhlaa

 Eläkeliiton Etelä-Savon piiri

KUTSU KIRKKOPYHÄÄN

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri järjestää Kirkkopyhän Juvan kirkossa su 15.10.2023 klo 10.00. Kirkon osoite on Juvante 17. Pysäköintipaikat ovat kirkon tilin ja länsipuolella.

Klo 9.45 Heikki Laukkanen esittelee Juvan kirkon vaihteita ja historiaa. Jumalanpalvelus alkaa klo 10.00. Liturgia: Sakki Lemmetyinen, lausma: Markku Karila. Ehtoollinen.

Jumalanpalveluksen jälkeen on ruokailu noin klo 11.45 – 12.45 kirkon vieressä olevalla Seurakuntatalolla. Hinta on 15 € ja sisältää keiton, juomaa, juustoa, kirkkua ja kahvin kääretortulla.

Vierastalouden kirkkopyhäjuhla alkaa klo 13.00 seurakuntasalissa. Juhlan tervehdyssanat lausuu Juvan yhdistyksen puheenjohtaja Heikki Karvinen. Lisäksi puheijoina ovat piirin puheenjohtaja Hannu Korhonen, Juvan kunnan edustaja sekä Juvan seurakunnan edustaja. Puheiden välissä laulaa ja musiikkiesityksiä.

Ruokailua varten pyydämme yhdistyksittäin ilmoittamaan osallistujien määrän 5.10.2023 mennessä Heikki Karvinelle puh: 040 746 7349 tai sähköpostilla: hkaryinen@btntmsi.com

Kaikki Etelä-Savon piirin yhdistykset ovat sydämöllisesti tervetulleita Juvalle.

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri	Eläkeliiton Juvan yhdistys
Hannu Korhonen puheenjohtaja	Heikki Karvinen puheenjohtaja

6

Juvantie 9
51900 JUVA
Puhelin 015 452 886
Kännykkä 0400 340 726

www.jkkh.net
veli-matti.uuksulainen@jkkh.net

Veli-Matti Uuksulainen

Juvan Kodinkonehuolto Ky
Juvan Kodinkone

Juvan Rakennuspalvelu Oy

Rakentamista projektinne alusta loppuun

Jorma Kärkkäinen 050 535 9618

+ uudisrakentamista
+ saneeraukset
+ vesivahinkokorjaustyöt
+ kylpyhuone-, sauna-,
katto- ja huoneistoremontit

Taipaleenrannantie 7, JUVA
juvan.rakennuspalvelu@surffi.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO

SAMI TARVAINEN

-Uudet hammaspoteesit
- Hammaspoteesien pohjaukset ja
korjaukset

Juvantie 6,
51900 Juva

Puh: 045 164 9325

TIETOTEKNIIKAN PALVELUT

Tietokonehuolto ja myynti
Oheislaitteet ja tuotteet
Passikuvat
Ilmakuvat
Valokuvauspalvelut

044 351 2392
riku@rmtipa.fi
www.rmtipa.fi
Juvantie 5
51900 Juva

JUVAN AUTO OY

Kauraniementie 2, Juva

ma-pe 7.30-16.00

040 556 28 60

HIERONTA & HYVINVOINTI

Saila

Klassinen hieronta,
kuumakivihieronta

p. 044 2300 931

Juvantie 9

FYSIOTERAPIA- PALVELUT JUVAN KESKUSTASTA

☎ 015 651511

Juvan
Lääkintävoimistelu

JUVANLAAKINTAVOIMISTELU.FI

KATSO RUOAT & TARJOUKSET

www.abcasemat.fi
puh. 010 76 41200
(0,0835 €/puh.+ 0,1209 €/min)

abc.juva@sok.fi

Suursavo

ABC Juva
24 h

VANHAN TAVARAN PUOTI

HAMSTERILA

JUVAN KESKUSTASSA

TERVETULOA!

046 9555 436 • pe-su 10-18

KAIKISSA KASVIN-
SUOJELUASIOISSA
OSOITTEESI:

TAPANI IKONEN KY

puh. 040 500 3225

KONEWEHMAA

Pyydytie 2, 51900 JUVA Puh. 040 139 85 16

www.konewehmaa.fi, info@konewehmaa.fi

Taksi Risto Hämäläinen

050 62164

ristoj@elisanet.fi

Taksiliikenne, h-auto max 6-paikkainen
kauppakassikuljetukset

Autofix Juvan RAS-Palvelut Oy Kuljetus Aki Hämäläinen

050 5675316

juvanautofix@gmail.com

Autojen korjaus, renkaiden myynti
ja rengastyöt,

maalipinnan takuuopinnoitus,

teippaukset, sisäpuhdistukset,

lasien tummennus

Pakettiauto, autonkuljetus traileri,

siirtolavetti traktoriin

Traktorityöt, telakaivuri

JUVAN RAUTA
VIHONEN
rautakauppajuva.fi

Kauneushoitola Nuppu

Väätäisentie 2 P 7

Puh. 044 219 2472

Myös kotikäynnit

KORJAUSOMPELU
VERHOILUT
KANKAAT
JK JUVAN
KORJAUSOMPELU
JUVANTIE 7 0505450294

**JUVAN
AUTOHUOLTO**

Huolto 010 239 1551
www.juvanautohuolto.fi

JUVAN OPTIIKKA

Optikko, Silmälääkäri, Ajanvaraus

Juva – Rantasalmi – Savonlinna • Puh. 0440 651 395

RengasCenter Juva

Tirrolantie 9

51900 Juva

p. 044 342 2321

HAUTAUSTOIMISTO

SUMMANEN

Piikkiläntie 2-4 51900 Juva

Rinnetie 4 52200 Puumala

0400312436

**TEGELBERG / KANNASHOVI
juhla, pitopalvelu, majoitus**

Taipaleentie 10

51900 Juva

0400 251 760

info@kannashovi.fi

Metsänhoitoyhdistys

Etelä-Savo

Täyden palvelun metsätalo

p. 015 357 4000

etelasavo@mhy.fi

www.mhy.fi/etelasavo

RK-ANTENNI KY

Kummunmäenkuja 3

51900 Juva

Puh.0400 655541

LVI Kisara Oy

**• LVI-MYYNTI/
ASENNUS/HUOLTO
• RAKENNUSPALVELUT**

Tirrolantie 1, JUVA

050 556 9504

www.kisara.fi

**LÄMPIMIÄ VESIÄ
KOKO TALVEN!**

Kuntosali • Ohjatut vesijumpat
Virtuaalivesijumpat • Kahvila

Vinkki! 65 vuotta täyttäneet nauttivat
Sampolan palveluista edullisemmin!
Seniorikortti vain 50 € / vuosi

Vesiliikuntakeskus Sampola
Hiihtäjätie 3, 51900 Juva
puh. 0400 135 061
www.vesiliikuntakeskussampola.fi

K Supermarket

JUVA

YRITYSHUOLTO

Tili- ja isännöintitoimisto

Juvan Yrityshuolto Oy

Juvantie 14, 51900 Juva

Puh. 010 548 2670

PARTURI-KAMPAAMO

Juvantie 7, 51900 Juva

Puh.015 452 952

Kulman

Kukka Ky

050 434 0217

kulmankukka@gmail.com
Juvantie 16, 51900 JUVA
www.facebook.com/kulmankukka

APTEEKKI
JUVAN APTEEKKI

Avoinna

ma-pe 8.30-18

la 9-15

Puh 0440 340210

Hiihtäjätie 1, 51900 Juva

Eläkeliiton Jäppilän yhdistys ry

Hyvät Jäppilän eläkeläiset!

Eläkeliiton Jäppilän yhdistyksen syntysanat on lausuttu 8.1.1974 ja merkitty yhdistysrekisteriin 15.3.1974. Ensi vuonna 2024 yhdistyksemme täyttää siis 50 vuotta. Sitä on syytä juhlia isolla porukalla. Juhlavuoden ohjelmaa ja kenties useampiakin kakkukahveja kannattaa odottaa! Juhlavuoden tapahtumista ilmoitamme lisää jäsenkirjeessä ja nettisivuilla.

Puheenjohtajan palsta

Tulin vaimoni **Marja-Leenan** kanssa Eläkeliiton jäseneksi vuosituhannen alussa. Kuten useimmat, mekin liityimme Eläkeliittoon pyynnöstä ja pienen houkuttelun myötä. Olimme innokkaita osallistumaan tilaisuuksiin ja ennen kaikkea retkiin. Osallistujia erilaisiin rientoihin oli kohtalaisen paljon. Kiitos siitä sen aikaiselle sihteerille **Lauri Kinnuselle**, jolla lienee ollut oma istuinpenkkinsä Osuuskaupan nurkalla. Siitä käsin olikin sitten helppo tavoittaa niin entisiä, kuin tulevia Eläkeliiton jäseniä. Häntä aktiivisempaa toimijaa voi olla vaikea löytää. Näinkään pienessä yhdistyksessä ei välttämättä yksi bussi riittänyt teatterimatkalle lähtijöille. Saattaa olla, että joku tunsu lievää kiusaantumista ”Lassin” esittäessä asiansa, mutta läksivät mukaan. Lauri on nyt jo pitkään ollut siellä, minne jokainen meistä kerran siirtyy. Ehkäpä sielläkin on tehtäviä aktiiviselle toimijalle.

Vaimoni pyydettiin sitten jossakin vaiheessa mukaan Eläkeliiton hallitukseen. Ehkäpä siellä kaivattiin tarmokasta kahvinkeitäjä ja pulanpaistajaa. Itse olin silloin vielä kovasti sitoutunut muihin tehtäviin, sekä talkoomatkoihin.

Aika kului ja kuusi vuotta meni, kuin huomaamatta. Jotenkin siihen sitten kypsyi ottamaan hallituksen

Havaijilainen Hula show. Keskellä kuvaa leikukkatyttöjen takana ”Kuningas” Kamehameha kolmas. Sain kunnian tavata hänet aikoinaan jo paljon ennen Eläkeliiton perustamista. Tavoite Honoluluissa käyntiin syttyi minulle kansakoulun 5. luokalla. Vain 12 vuotta myöhemmin se sitten toteutui.

tehtävät vastaan vaimon jälkeen. Lauri oli ollut 11 vuotta sihteerinä, eikä ollut koskaan oppinut tietokoneen käyttöä, joten tulin saman tien sihteeriksi. Tietokoneiden käyttö Eläkeliitossa omaksuttiin verrattain nopeasti, mikä on kyllä edellytys sujuvalle asioiden hoitamiselle. Lupautuessani tehtävään asetin ehdon, että se ei saa häiritä matkailuani, eikä etenkään pitkiä talkoomatkoja. Puheenjohtajina oli minun sihteeriaikanani **Sirkka Nyysönen** ja **Arvo Levänen**. Arvon tie vei nopeasti suurempiin tehtäviin eläkeliitossa, joten hän alkoi houkutella minua puheenjohtajaksi heti yhden

vapaavuoden jälkeen. Tunkua ei siihen tehtävään liiemmin ollut ja niin sitten pitkän harkinnan jälkeen suostuin. Jos se tehtävä vaatiikin, niin on se myös antoisaa. Uusia tuttavuuksia on tullut paljon ja monissa tilaisuuksissa on sen myötä tullut käytyä. Kaikki loppuu kumminkin aikanaan ja on aika uuden puheenjohtajan astua remmiin. Kuuden vuoden sääntö on erittäin hyvä, eikä kukaan ehdi liikaa urautua siinä ajassa. Omiin projekteihin ja ennen kaikkea sukututkimukseen voisi jäädä enemmän aikaa.

Jatkuu...

Tähän lehteen olen kirjoittanut lukuisia kertoja ennen kaikkea matkoista ja rakennustalkoista eri maissa. Matkailussa minua on eniten viehättänyt omatoimisuus ja selviytyminen omin päin vieraassa ympäristössä. Matkakertomukseni ovat olleet lyhennelmiä muistiinpanoistani ja vain pientä pintaraapaisua. Ajattelin tähän loppuun liittää muutaman yksittäisen kuvan eri puolilta maailmaa.

Onnea ja menestystä Eläkeliiton tulevalle taipaleelle!

Esko Kaukonen, Jäppilän yhdistys

Ammattiveljien tapaaminen. Etiopialainen maanviljelijä tulossa pelloltaan taluttaen kahta vetohärkää ja kantaen puuauraa olallaan. Paikka on vuoristoyläntä lähellä Sinisen Niilin alkulähteitä. Ostin häneltä hammastetulla terällä varustetun sirpin.

Pysäyttävä ja vaikuttava orjakaupan muistomerkki Goren saarella Dakarin ulkopuolella Senegalissa. "Kahleet kirpoavat". Sieltä orjat laivattiin Pohjois- ja Etelä-Amerikkaan. Ennen kaikkea arabit harjoittivat orjakauppaa. Pakeneminen saarelta oli mahdotonta haita vilisevissä vesissä.

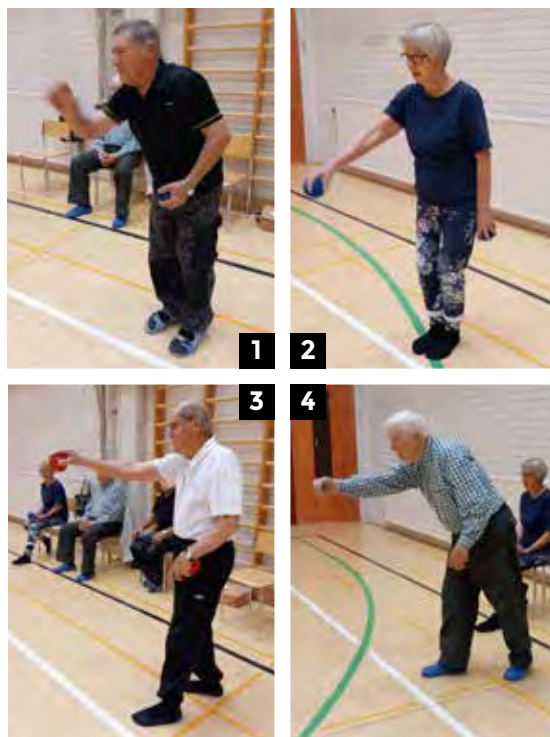
Onko pallo joutuna hukkaa?

Järjestimme piirin Boccia-kisan 25.3.2023 monitoimitalolla. Jäppilän joukkue oli Boccia-kisassa vieraskorea ja antoi vieraiden voittoa... Kuvassa osa innokkaista pelaajistamme vas. Seppo Nyysönen, Pertti Nokkala, Ari Heiskanen, Sirkka Nyysönen, Kari Laine, Pirkko Laine ja Raija Kolehmainen.

Kurkistappas jonnea tiistai-iltapäivänä monitoimitalon ovesta sissää. Sieltä löytyy punasia, sinisiä ja yks valakone pallo. Siellä peloo poccia rempsee joukko, joka on jäinä koukkuu tuohon pelii niinku liero ikkää. Ae savolaesetko lieroja? Ei pie paekkoosa. Huhupuhheita. Välillä pietään taokoo ja otetaan hörpyt, kuka mitäkii. Suatetaan naottia vähä savolaesta sanarieskoo ja palanpaenikkeeks kokkapuhheita. Porukka höröttää nii että katosta rappaokset varisoo. Ja pelloomaa on piästävä. Vaekka neljällä jalalla, jos ei muuten kykene. Kunto nousoo kohisemalla ja miel pyssyy virkeenä. Ja tiijoks, että sakkii soppii vielä!

TEKSTI ja KUVAT Riitta Nykänen

1. "Otetaan uudestaan", sanoo Kauko.
2. Sirkka ja sininen pallo.
3. Pertti ja punainen pallo.
4. Sepon heittotyyliä.

Kodin turvallisuus

Asuinympäristön turvallisuus vaikuttaa paljon ikäihmisten hyvinvointiin. Turvalliseksi koetulla alueella uskalletaan lähteä ulos, hoitaa asioita ja harrastaa. Siellä on helppo liikkua, ympäristö on siisti ja yhteisö tukee arjessa. Erityisesti liikkumisen turvallisuus ja esteettömyys ovat iäkkäille tärkeitä.

Suomen väestön ikärakenteen muutos ja ikäihmisten kotona asumisen lisääminen on huolestuttanut pelastusviranomaisia koko Suomessa. Sote-kentässä tapahtuva nopea hoitolaitosrakenteen muutos on yllättänyt erityisesti kotiin vietävien palveluiden voimakkaan lisääntymisen osalta. Kotona asuminen on varmasti monen ikäihmisen toive ja myös sopiva asumismuoto, mutta pelastusviranomaisilla on herännyt huoli ikäihmisten kotona asumisen turvallisuudesta. Tavoitteena kuitenkin on, että jokainen ikäihminen voi elää turvallista elämää omassa kodissaan tai palveluasumisen piirissä.

Korjausten ennakointi on tärkeää

Omaa kotia ja asuinympäristöä kannattaa katsoa ikääntyneen silmin jo työikäisenä. Onko koti mukava, turvallinen ja toimiva vielä silloinkin, kun jalka ei enää nouse kevyesti tai muisti ole entisensä? Muuttuviin asumisen tarpeisiin kannattaa varautua ajoissa ja miettiä erityisesti kodin esteettömyyttä, turvallisuutta ja toimivuutta. Hyväkuntoisena on helppompaa teettää asunnon korjauksia

ja muutostöitä kuin vasta sitten, kun oma toimintakyky on heikentynyt.

Jokaisen oma elämäntilanne ja tarpeet vaikuttavat siihen, miten ja missä on hyvä asua. Suurin osa ihmisistä haluaa pysyä tutussa kodissa ja ympäristössä myös vanhuutensa päivinä. Kun koti on esteetön ja turvallinen, se on hyvä asua myös nuoremmille ja tapaturmien riski on pienempi. Erityisesti keittiön, wc:n ja pesutilojen toimivuuteen kannattaa kiinnittää huomiota. Joskus pienemmät asunnon toiminnalliset muutokset riittävät, toisinaan tarvitaan suurempia korjaustöitä. Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvonta auttaa asunnon korjaus- ja muutostarpeiden arvioinnissa ja avustusten hakemisessa.

Kaatumis- ja tapaturmariskit lisääntyvät iän myötä

Väestörakenteen muutos asettaa uudenlaisia vaatimuksia ikääntyneiden turvallisuudelle, sillä onnettomuuksien, tapaturmien ja rikosten seuraukset ovat usein huomattavasti vakavampia ikääntyneille kuin nuoremmalle väestölle. Lisäksi ikääntymiseen myöhempään vaiheisiin liittyvä toimintakyvyn heikkeneminen lisää kaatumis- ja tapaturmariskiä. Ikääntyneet haluavat usein asua kodeissaan niin pitkään kuin mahdollista, ja myös yhteiskunta korostaa kotihoidon ensisijaisuutta suhteessa laitoshoidon. Koti on yleisin tapaturmapaikka ikääntyneiden keskuudessa.

Kaatumistapaturmat ovat merkittävien ikääntyneen väestönosan turvallisuusriski, yleisin ensihoitotehtävien syy (n. 15 % kaikista tehtävistä) ja kolmanneksi merkittävin väestön terveitä elinvuosia vähentävä tekijä Suomessa.

Tilaisuudessa käytiin läpi kodin turvallisuuden ns. tarkistuslista, jossa käsiteltiin muun muassa onnettomuuksien ennaltaehkäisyä ja toimintaa, jos onnettomuus on jo sattunut. Lopuksi käytiin läpi kotivaran merkitys.

Ev p palopäällikkö Pekka Suhonen

Merkkipäiväonnittelut

1

2

3

Puheenjohtajamme **Esko Kaukonen** täytti 80 vuotta 8.9.2023. Hallitus kävi onnittelemassa hienosti puheenjohtajan tehtäviä hoitavaa Eskoa 10.9.2023.

1. Varapuheenjohtaja **Pekka Suhonen** pitämässä onnitteilupuhetta puheenjohtaja **Esko Kaukoselle**.
2. Eskoa onnittelemassa vas. **Jouni Sikanen, Riitta Nykänen, Arja Montonen, Kyösti Nokka, Leena Maaninen, Tuomo Tenhunen ja Pekka Suhonen** sekä päivänsankari **Esko Kaukonen**.
3. Eskoa onnittelemassa vas. **Irma Levänen, Arvo Levänen, Seppo Nyyssönen, Jouni Sikanen, Riitta Nykänen ja Arja Montonen**.

Vilkasta toimintaa jälleen

Koko toimintavuoden jälleen sattui ja tapahtui paljon. Näin eläkeiässä pitää toivoa, että kun sattuu, niin se tarkoittaa koskemista ja pelkästään hyvällä tavalla koskemista, vaikkapa lämmintä halausta.

• Kokousrintamalla yhdistyksemme kevätkokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja kuultiin piirin toiminnanjohtaja **Juhani Sihvosen** esitelmä. Lisäksi edustajamme osallistuivat Mikkelin piirin kevätkokoukseen.

• Tupapäivissä kuultiin oman evp palopäällikkömme **Pekka Suhosen** esitelmä kodin turvallisuuteen liittyvistä asioista ja korjausneuvoja **Ismo Kortman** Vanhustyön keskusliitosta kertoi asuntojen korjausneuvonnasta.

• Liikuntapuolella meillä on ollut hiihtopäivä, liikuntapäivä ja järjestämämme menestyksellinen piirin bocciaturnaus. Palkintoja on käyty napsimassa naapurijärjestöjen ranta-

ongintakilpailuista ja voittopokaali Joroisten Golf-kisassa yli 70-vuotiaiden sarjassa.

• Muita tapahtumia ovat olleet perinteinen toukosiunaus, osallistuminen piirin kesäjuhlaan ja -teatteriin sekä eläkeläisten kirkkopyhän järjestäminen.

• Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet muun muassa kotisivukoulutukseen, yhdistyskehittämispäivään ja vuosilehtikoulutukseen.

Kevätkokous

Kevätkokous sujui lupsakkaasti **Arvo Leväsen** toimiessa puheenjohtajana. Kuvassa aktiivisia osallistujia Jäppilä-talolla.

Toukosiunaus Kukkosen tilalla

Toukosiunaustapahtumassa 17.5.2023 Risto Kukkosen tilalla Syvänsissä oli runsaasti väkeä paikalla.

Pastori Maria Suurnäkki, Kukkolan tilan nuori isäntä Risto Kukkonen, kylvön suorittanut vanha isäntä Antti Kukkonen ja takana puheenjohtaja Esko Kaukonen.

Kesäinen ulkoulutapahtuma Junttilassa

Mukava, kesäinen ulkoilutapahtuma kauniissa säässä pidettiin 26.7.2023 Arja ja Pekka Suhosen pihapiirissä Junttilassa. Kesätapaamiseen osallistui 25 jäsentä.

1. Vas. Lauri Jalkanen, Arja Montonen, Seppo Nyysönen ja Sirkka Nyysönen.

2. Vas. Ossi Suhonen, Kaija Markkanen ja Aino Tissari.

3. Vas. Pekka Suhonen, Esko Kaukonen ja Kyösti Nokka.

4. Vas. Marja-Leena Kaukonen (pöydän päässä) ja lähinnä kameraa Lauri Jalkanen ja Pertti Nokkala.

5. Vas. Sirkka Nyysönen, Raija Kolehmainen ja Arja Montonen, oik. Arja Suhonen.

Hallitus kiittää

Kiitos Sinulle jäsen, joka olet ollut osallistujana tai järjestelyhommissa mukana toiminnassamme tänä vuonna! Yhdessä on mukava toimia ja kasvattaa Jäppilän eläkeläisten yhteishenkeä!

Samalla toivotamme uudet jäsenet tervetulleiksi mukaan iloiseen ja tuttuun joukkoomme! Järjestämme vuoden mittaan useita yksittäisiä tapahtumia ja retkiä. Seuraa ilmoitteluamme.

Lämmin kiitos ilmoittajillemme! Te mahdollistatte lehden julkaisun.

Kuvat: Esko Kaukonen, Arvo Levänen, Leena Maaninen, Pertti Nokkala, Riitta Nykänen ja Sirkka Nyssönen.

”Vakiotoiminnot” syys- ja kevätkaudella:

- Pilkettä Päivään joka toinen keskiviikko klo 9.30 - 11.30 Jäppilä-talossa.
- Hyvän Tuulen tori keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 9.30 - 11.30 Jäppilä-talossa.
- Kuntosaliyryhmät maanantaisin klo 9.00 - 10.15 ja 10.30 - 11.45, ohjaaja mukana.
- Bocchia-kerho tiistaisin klo 14.30 - 16.30 monitoimitalossa.
- Senioriliikuntaa keskiviikkoisin klo 14.15 - 15.30 monitoimitalossa.
- Kuoro torstaisin klo 10 - 11.30 Jäppilä-talossa Heikki Reijosen johdolla.

Nettisivultamme

<https://www.elakeliitto.fi/yhdistykset/jappila> löydät Jäppilän tapahtumia, toimintaa, ajankoh- taista, kuvagallerian ja yhteystiedot.

Onko sinulla ideoita tai toivomuksia toimintaamme? Ota rohkeasti yhteyttä puheenjohtaja Esko Kaukoseen, sihteeri Riitta Nykäseen tai hallituksen jäseniin. Nykäise hihasta, soita tai laita viestiä!

Vanhustenviikon juhla sunnuntaina 1.10.2023 klo 14.00 Kulttuurikeskus Poleenissa Pieksämäellä Teema ”Tehdään iästä numero”

1. Tilaisuuden juonsi Asko Hankilanoja
2. Tervehdyspuhe Pieksämäen Vanhusneuvoston puheenjohtaja Esko Kaukonen Jäppilästä
3. Kristillisten eläkeläisten lauluryhmä
4. Juhlapuhe Etelä-Savon hyvinvointialueen Eloisan hyvinvointialuejohtaja Santeri Seppälä
5. Runon lausuntaa Silja Taavitsainen Jäppilästä
6. Pieksämäen seurakunnan tervehdys kappalainen Anne Nousiainen
7. Pieksämäen kaupungin tervehdys valtuuston puheenjohtaja Erkki Huupponen
8. Eläkeliiton Pieksämäen yhdistyksen kuoro Lopuksi Savolaisen laulu säestäjänä Eine Karjalainen

KST Auto
PALVELUKSESSASI JO VUODESTA 1993

MAAVEDENTIE 224 77570 JÄPPILÄ
PUH. 0400 750 240
www.kstauto.com

Jalkahoitola
Anne Malk

Keskukatu 23
76100 Pieksämäki
050 300 8897
annemalk15@gmail.com

**Maukkaita lähituotteita:
SIPULIA, PERUNAA ja
PORKKANAA**

**Riistaeläinten ruokintaan:
HERNETTÄ, KAURAA ja
VEHNÄÄ**

Joentaustantie 32 - 77460 Maavesi
0400 186 400
www.suhosfarmi.fi

TAKSI 1+8
Ulla Markkanen

0400 - 1544 62
044 - 4707 051
(INVA)

KARU
MONIPUOLINEN JUHLA- JA TAPAHTUMATILA
JÄPPILÄSSÄ. TILAA YLI 200 HENGELLE.

050 3067572/Jukka Suhonen
jukka.suhonen@gmail.com
facebook/instagram: karu.tila

Ulla Hynninen
045 189 7160
ullahynninen@gmail.com
Heponiementie 46
77570 Jäppilä

TH SERMEC
► thsermec.fi

**Kello- ja kultaliike
KELLO-SUOMINEN**

Kauppak.48, Varkaus
Avoinna ark. 10-17, la 10-14
Tervetuloa!

AUTOJEN JA RENKAIDEN
MYyntI

AUTO-SOININEN

Leijukuja 4, VARKAUS
0400-321296

Jaana Airaksinen

PARTURI-KAMPAAMO
JAANUSKA

Kauppatie 4 77570 Jäppilä
0400 - 827 360
KEUNE - ja hiuksesi voivat hyvin

**KOLEHMAISEN
PUUTARHA**

Tihusniemi
PUH. 040 587 8631
www.kolehmaisenuutarha.com

Parturi-Kampaamo
Sirpa

Oikopolku 10, 77570 JÄPPILÄ
Sirpa Ylönen Puh. 040 510 6022
sirpa@pksirpa.fi

VESIDrink Ky

Ruuhilammentie 968
77570 Jäppilä
Puh. 0400 151 016
www.vesidrink.com

Käsityökatu 22, 78200 Varkaus Puh. 044 559 7525
Teollisuustie 14, 79100 Leppävirta Puh. 044 559 7523
konemalissi@konemalissi.fi www.konemalissi.fi

MARKKU VEPSÄLÄINEN

- sahausta
- soranajoa
- kaivurityötä
- puutavaran myyntiä

Lähesuontie 7, 77570 Jäppilä
Puh. 0500 271 360

Verhoilusalonki
PÄIVI KURONEN
040 8231652
www.verhoilusalonki.fi

**Rakennus ja
Remonttipalvelu
Lehkoset Ky**

Tihusniementie 340
77570 Jäppilä
p. 0500 651 765

MULTALAN SORA OY

Ruuhilammentie 102 A
77570 Jäppilä
Puh. 0400 768 977
www.multalansora.fi

MUKKULAN
Mökit & Maatila

Vuokramökit
www.mukkulanmaatila.com

EURO KELLO JAKULTA

HÄYRISENTIE 4, 76100 PIEKSÄMÄKI
Puh/fax (015) 341 481

JÄPPILÄN APTEEKKI

Heponiementie 2
77570 Jäppilä
Puh. 015-610172
ma-pe klo 9-17

MK Hakelämpö Oy

- Haketusrakointi
- Lämmöntuotanto
- Energiaapuun osto

Antti Kaipainen 040-5180142
Heikki Markkanen 050-3448015
mkhakelampo.fi

Eläkeliiton Kangasniemen yhdistys ry

Mitä tekisin ja mihin tutustuisin Kangasniemellä

Kangasniemi tarjoaa koettavaa niin paikallisille kuin vieraillekin.

Luonto on vahva osa kangasniemeläisyyttä ja monet aktiviteetit onkin rakennettu luonnon ympärille. Puula ja Kyyvesi tarjoavat Kangasniemellä upeaa järviluontoa, jonka tunnelmasta voit nauttia ympärivuotisesti. Aktiviteettimahdollisuuksia on runsaasti. Voit tehdä päiväretkiä luonnonrauhassa ja nauttia eväitä laavuilla ja hoidetuilla nuotiopaikoilla niin luontopoluilla kuin Puulan retkisatamissa.

Luontopolkuja on useita. 30 kilometriä Jyväskylään päin sijaitsee Sinivuoren retkipolku. Siikajärven luontopolku alkaa Toukolan kyläseuran talolta. Suurolan luontopolku sijaitsee keskustan lähellä. Sen varrella on lintutorni. Kiven ja Veden Polku johdattelee sinut Luusniemen metsiin ja tutustuttaa alueen kiehtovaan luontoon. Vaimosniemi-Reinikkalan alueella on

maastopyörä- ja patikointireitistö. Reitillä on kaksi laavupaikkaa ja ns. punainen mökki, mikä toimii myös taukopaikkana.

2

Miten Puulalle tai kalalle?

PuulaTours järjestää tilauksesta esim. suosittuja illallisristeilyjä sekä tarjoaa myös retket Hirvensalmelle ja Otavan kapeikkoihin. Kalastamaan pääset joko omatoimisesti tai Hooked Saimaan opastuksella. Kalasta, seikkaile – tai vaikka marjasta ja sienestä sekä nauti luonnonrauhasta ilman sen erikoisempaa ohjelmaa!

Puula-Kyyvesi -järviolue on myös erittäin suosittu melontakohde ja kirkkoveneelläkin pääsee etenemään paikallisen seuran, Puulan Kävijät (linkki: www.puulankavijat.fi) järjestämällä retkillä.

Perhokalastajien paratiisi löytyy Läsäkoskelta Kangasniemen ja Mikkelin rajalta. Siellä on useiden kilometrien mittainen koskialue,

joka on tunnettu maailmanluokan perhokalastuskohteena. Läsäkoski panostaa kestäväan kehitykseen ja toimii sen mukaisesti. Alueella kalastetaan vain perholla ja kaikki taimenet vapautetaan.

Kaikille Puulalla liikkujille on tarjolla useita hyvin hoidettuja retkisatamia, missä voi laittaa ruokaa ja telttailla turvallisesti.

Jos haluat jäädä kauemmaksikin aikaa niin mökkien vuokraajia ja aktiviteettien järjestäjiä löytyy useita. Tietoa löytyy kunnan kotisivuilta.

Syvälahden Viihdekeskus - Suomen kaunein kesälava

Syvälahden Viihdekeskus on tanssitanut ihmisiä jo yli 70 vuotta ja se on valittu neljä kertaa Suomen kauneimmaksi kesälavaksi 2010-luvulla. Lavalla järjestetään lavatanssien lisäksi erilaisia tapahtumia, jotka yhdessä keräävät vuosittain kymmeniätuhansia kävijöitä.

3

1

Liikunnan iloa

Jo neljä kertaa Suomen parhaaksi yhdeksänreikäiseksi kentäksi valittu PuulaGolf sijaitsee hienoissa maisemissa kahden järven Puulan ja Malloksen välisellä alueella. Kangasmet-sämaisemat ja korkeuserot leimaavat tämän hienon kentän tunnelmaa.

Urheilukeskuksesta löytyvät hyvät yleisurheilun suorituspaikat, tenniskentät kesällä ja kaukalo talvella. Urheilukentän vieressä on Tehomet Arena, missä voi syksystä myöhäiseen kevääseen asti harrastaa luistelulajeja tai kurlinkia. Kangasniemellä on hyvin aktiivinen kurlinkiseura, joka on kerännyt menestystä jopa kansainvälisissä kilpailuissa. Kaukalon vieressä, seinän takana on juoksusuora, kesälajien talviharjoitteluun.

Kuntoliikkuville löytyy läheltä myös valaistu pururata eri mittaisine lenkkeineen. Talvella pururadan peittää lumi ja loistavat hiihtoladut. Onpa kyseisellä alueella mahdollisuus harrastaa ampumahiihtoa ja frisbeegolfia. Tätä varten on rakennettu täysimittainen frisbeegolfrata. Toinen rata löytyy rantatorin maisemista.

Hiihtäjillä on talvisin mahdollisuus harrastaa lajia myös erinomaisesti hoidetulla **Otto Mannisen** retkiladulla. Latu kulkee helpossa maastossa ja matkalla on pari kotaa, joissa voi nauttia omia eväitään.

Kuntosaleja on myös niitä tarvitseville.

Kesän elämyksiä

Hokan kesätori tarjoaa mukavat puitteet paikallisten ja mökkiläisten kohtaamiseen. Vuosi vuodelta

kävijämäärät suosituilla kylätorilla ovat kasvaneeet. Luusniemen Elon talon kahvio, Makkolan Toukola, Kärräinniemen kievari, Passari Pub ja Ollinahon kesäkahvio Kangasniemen kylillä sekä Villi Unelma, Ravintola Puulaaki, Lettukahvila ja Fisuburger keskustaajamassa ovat kohteita, jotka tarjoavat palvelujaan kesäaikaan. Tutustumisen arvoisia paikkoja.

Kesällä voi myös tutustua Juhani Saksan kivitaiteeseen Vaimosniemellä tai Eila Hokkasen galleria Stellaan Salmenkylässä.

Pirtin Perinnepuisto - perinnekasvipuisto Puulan rannalla

Pirtin Perinnepuisto sijaitsee aivan Kangasniemen Rantatorin vieressä, sekini hulppeissa järvimaisemissa kuten niin moni muukin kangasniemeläinen kohde. Jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan toimineessa perinnekasvipuistossa voit tutustua koriste- lääke- ja maustekasveihin, joita löytyy yli kaksisataa lajia. Kaik-

1. Kangasniemen Rantatori
2. Siikajärven luontopolku
3. Syvälahden tanssilava
4. Syksyinen Läsäkoski
5. Pirtin puisto
6. Kangasniemen kirkko
7. Puulavesi, Alttarisaaren Alttarikivi

ki kasvit on saatu alueen puutarhoilta ja pihoilta lahjoituksina.

Tutustu historialliseen puukirkkoon ja museoon

Kangasniemen puukirkko on huihat kaksisataa vuotta vanha ja se on yksi Suomen suurimmista puukirkoista. Malliltaan perinteinen kaksoisristikirkko on näyttävä mitoiltaan: sillä on pituutta noin 47 metriä ja sen sisäkorkeus on noin 15 metriä. Kirkkoon mahtuu noin 1 000 henkeä.

Kangasniemen historia ulottuu satojen vuosien taakse ja siihen pääsee tutustumaan kirkon ohella sen läheisyydessä sijaitsevan museon kautta.

Kangasniemen historiaan liittyvät läheisesti kirjailija Otto Manninen ja **Hiski Salomaa**, joiden syntymäkodit sijaitsevat Kangasniemellä. Nykyisin paikoilla sijaitsevat vain muistomerkit.

TEKSTI ja KUVAT Juha Kemppe

Verlan tehdasmiljö

Sokkomatkalla

Eläkeliiton Kangasniemen yhdistyksen tämänvuotisen sokkomatkan ajankohdaksi oli sovittu tiistai 15.8.2023. Liikelle lähdön tuli tapahtua klo 8:30 ns. Kukka Elisän nurkalta. Aamu oli aurinkoinen ja luulin olevani lähtöpaikalla jo hyvissä ajoin. Mutta kuinkas kävikään; auto olikin jo lähes täysi, vain pari-kolme hajakoppa oli vapaina. Reissuun lähtijät kun olivat eläkeläisiä, jotka ovat aina hyvissä ajoin paikalla. Sitä asiaa en vielä kolmenkaan eläkkeellä olevuoden aikana ole oppinut! Silti oli mukava auton käyttävää kulkiessani nähdä muita matkalle lähtijöitä ja kuulla iloisia tervehdyksiä. Meistä sokkomatkalaisista tulikin täysi bussillinen, eli 60 henkilöä.

Heti reissun alkajaisiksi kuljettajamme Jussi ajoi kunniakierroksen kirkonkylän keskustan ympäri. Joku ehkä jo ehti ajatella, että mitäs nyt, tässäkö koko reissu olikin. Ei suinkaan, sillä kierroksen jälkeen kuljettaja suuntasi bussin nokan kohti Joutsantietä. Auton ikkunasta maisemia katsellessa lähestyimme Heinolaa ja alkoi arvailu, että josko menisimme kahville Heilaan, tutustumaan Heinolan Lintutarhaan,

vaiko jonnekin aivan muualle. Molemmat nimetyt arvaukset osuivat oikeaan. Ensiksi kävimme lintutarhaa, jonka nähtävyyksiä yllättäen rajuna puhjennut lintuinfluenssa rajoitti jonkin verran. Häkkien seinät ja katot oli suojattu pressuilla, joten niihin ei juurikaan nähnyt sisään. Vain komea riikinkukko istui ylväänä häkissä oksallaan, eikä välittänyt meistä katselijoista lainkaan. Vesilintu- sekä papukaijataloon pääsimme sisälle asti. Tämän jälkeen ajoimme kahville Heilaan, jossa oli myös mahdollisuus tehdä ostoksia.

Heinolasta jatkoimme kaakkoon ja pian taas alkoi seuraavan pysähdyskohteen arvuuttelu. Olisipa kohde ollut mikä vain, niin se olisi ollut minulle uutta, sillä sekin suunta tässä kotimaassani on minulle ennestään lähes tuntematon. Pian olimmekin Kouvolan seudulla Verlan kylässä ja seuraavan kohteemme, puupahvia valmistaneen Verlan, pihapiirissä. Upm:n omistama tehdasmiljö. Verla on nimetty vuonna 1996 Unescon maailmanperintökohteeksi ainoana metsäteollisuuden kohteena. Siksi se on säilytetty samanlaisena, kuin se on ollut tehtaana vielä toimiessa. Alueella on puuhiomo

ja pahvitehdas kuivaamoineen sekä alueeseen liittyvä asutus. Johtajien talot olivat väriykseltään vaaleita, työntekijöidenkin punaisia. Alueella oli ollut oma terveydenhuolto ja oma koulu, Tehtaan toiminta loppui 1960-luvulla ja parhaimmillaan se työllisti jopa 160 ihmistä, joista naisia kolmas osa.

Iso ryhmämme jaettiin tehdaskierrosta varten kahteen osaan, jotka sitten pääsivät oppaiden johdolla tutustumaan pahvin tuotantoon. Kiersimme varsinaisissa tehdassaleissa, joissa saimme kuulla puusta tehdyn pahvin valmistusprosessin vaihe vaiheelta. Monet työvaiheet vaativat tarkkuutta ja jopa raakaa voimaa. Kaikista hurjimmalta vaikutti työ kuivaamossa, jossa naiset kapeilla siirreltäville lankuille liikkuen ripustivat märkiä pahvilevyjä kuivumaan jopa +75 celsiusasteen kuumuudessa. Näimme myös Verlan miljöössä kuvatun lyhytfilmin, josta näimme tehtaana eri työvaiheita käytännössä. Alkuaikoina työpäivät olivat olleet pitkiä, vaikka työtä tehtiin kahdessa vuorossa. Naisten työpäivä oli yhtä pitkä kuin miesten, mutta palkkaa he saivat huomattavasti vähemmän. Esittelykierroksen jälkeen nautimme maittavan lounaan ja nautimme aurinkoisen päivän lämmöstä Verlan pihapiirissä.

Valmista pahvia kuivumassa

Lounaan jälkeen palailimme bussille ja matka jatkui kohti Mikkeliä Tuohikotin ja Mäntyharjun kautta kuljettajan kertoillessa paikallisista rakennuksista ja ihmisistä. Kaupunkia lähestyttäessä osa meistä kai ajatteli, että jokoahan olemme menossa kotia kohti. Niin ei kuitenkaan ollut, vaan pian auton nokka osoitti Lappeenrannan tielle, ja siitä sitten Puumalan tietä kohti Anttolaa. Jonkun aikaa ajeltuamme tien reunassa näkyi opaste Ollinmäen Viinitilalle. Sinne siis olimme menossa. Kahvia ja makoisia mustikkaleivoksia nauttiesamme tilan emäntä Sirpa Villanen kertoi meille tilan vaiheista, historiasta ja nykyisestä tuotantosuunnasta sekä tuotteista. Tuotteille on annettu hauskoja suomalaisesta kansanrunosta saatuja nimiä, kuten Juortanan Jussi, Hentun Liisa ja Puntun Paavo. Meillä oli mahdollisuus ostaa tuotteista joko pikku maistiaisina tai pulloja mukaan. Ennen poislähtöä asetuimme vielä kaikki poseeraamaan ryhmäkuvaan rakennuksen edustalle.

Päivä oli jo kääntynyt iltaan ja kotimatka alkoi. Turvallisesti pääsimme takaisin Kukka Elisan nurkalle, mutta autopa ei vielä pysähtynytkään siihen. Kirkonkylän keskustan ympäri ajaen kuljettaja totesi, että hän tarjoaa nyt kaikille kierroksen, kun se jäi siellä Ollinmäellä tarjoamatta!

TEKSTI ja KUVAT Riitta Laitinen

1. Yhdistyksen jäseniä seuraamassa kylvöä ja järjestettyä ohjelmaa
2. Sami ja Niina-Maria Tiihonen säestämässä ja laulattamassa yleisöä kirkkoherra Pekka Särkiön avustuksella
3. Vt. kirkkoherra Pekka Särkiö siunaa kylväjien Ilkka ja Sami Tiihosen viljansiemenet

Siunatut jyvät peltoon

Perinteinen toukosiunaus pidettiin tänä keväänä Kutemajärvellä sijaitsevalla **Ilkka ja Riitta Tiihosen** Ylenlahden tilalla. Kylvön suoritti isäntä **Ilkka Tiihonen** poikansa Samin kanssa. Kolmannen sukupolven lapsenlapsi **Eemeli** auttoi kylvössä. Siemenet ennen kylvöä siunasi Kangasniemen seurakunnan vt. kirkkoherra **Pekka Särkiö**.

Vuonna 1984 aloitti **Ilkka Tiihonen** tilan isäntänä. Vuonna 1994 tila luopui eläimistä ja siirtyi seuraavana vuonna luomuviljelyyn.

Viljelyn lisäksi Ilkka tekee metsätöitä ja koneurakointia. Tilan jatkajakin on nähtävästi tiedossa omasta perheestä.

Tapahtumaan osallistui yli 50 henkeä. Paikalla nautittiin pullakahvit, kuunneltiin puheita ja musiikkiesityksiä sekä laulettiin **Sami ja Niina-Maria Tiihosten** säestyksellä. Ilmakin suosi osallistujia lämpöisellä auringonpaisteella.

TEKSTI ja KUVAT Juha Kemppe

KMarket
PUULANTORI
Asematie 4, Kangasniemi | puh. 020 728 490
Seuraa meitä Facebookissa!

PuulaGolf
PuulaGolf
toimisto@puulagolf.fi
p. 040-731 7625
puulagolf.fi

LVI HOKKANEN OY

Puh. 040 832 5862

Osaavaa ja tehokasta kiinteistöpalvelua

KANGASNIEMEN TEHOHUOLTO OY

Puh. 0400 653 826

PP-ELECTRO Ky

Otto Mannisentie 8
51200 Kangasniemi

Puh. 020 798 3480

Rauhallista Joulua
Kangasniemen Reserviläiset ry

Veljekset Hokkanen Oy

www.veljeksethokkanen.fi

Veljekset Hokkanen Oy

Metsä Lahikainen Ky

Kuvakioskista digikuvat heti!
Meiltä kaikki konttoritarvikkeet!

AP-SYSTEMS

TOIMISTOTUKKU JA VALOKUVAAMO
Asematie 6, 51200 Kangasniemi
0400 844 923

Valoa kaikille Teille

www.tehomet.fi

veikon Kone

SE TOIMII.

Kangasniemen
YKKÖSKONE

Palveluva asiantuntijaliike
Keskustie 2, KANGASNIEMI
Puh. (015) 433 000

Kanssasi myös 2024!

Kohtaamisiin
kirkossa ja somessa,
arjessa ja juhlassa

www.kangasniemenseurakunta.fi

• OPTIKKO JA SILMÄLÄÄKÄRI
• KELLOT, KORUT JA LAHJATAVARAT

PUULAN OPTIIKKA JA KELLO

Otto Mannisen tie 1-3, Kangasniemi
040 808 6348 • www.puulanoptiikka.fi •

AUTO LESKINEN

OSTO MYyntI VAIHTO RAHOITUS
Tuontiautot euroopasta tilauksesta
P. 040 731 0764

ISOPESU

Teollisuustie 11
• Matot • Peitot
• Vaatteet - liinavaatteet • Noutopalvelu
Avoinna: ma-pe 9.00-15.00
Puh. 0500 338 260
www.isopesu.fi • pesula@isopesu.fi

KANGASNIEMEN KUMIKORJAAMO OY

Teollisuustie 9, 51200 Kangasniemi
Puh. 045-88 79 011 | kangasniemenkumikorjaamo.fi

K Rauta

KANGASNIEMI

Anjan kauneuspilve/kemikallo

Kangasniemen koti- ja
kyläliike/Unikkiipite(Marimekko)

anja arko
SKY-Diplomi kosmetolog/jalkahoitaja

0400/13246
kauneuspilve@cc.mst.fi

Keskutie 4
51200 Kangasniemi

KANGASNIEMEN APTEEKKI 1897

Otto Mannisentie 1-3
51200 Kangasniemi

Puh. 015 341010

Palvelemme ma-pe 9.00-17.30
la 9.00-14.00

www.kangasniemenapteekki.fi

LAADUKKAAT ULKO-OVET

HALLITIE 15
51200 KANGASNIEMI

www.ovistudio.fi

Autoyhtymä Arko Ky

Timo Arko
040 589 3777

Hokantie 440 | 51200 Kangasniemi
autoyhtyma.arkko.ky@pp.inet.fi

Kangasniemen Autosähkö Oy

Hallitie 4
51200 KANGASNIEMI
Puh. (015) 431 332

Fysioterapiapalvelut

Akupunktuuri

FYSICA

Otto Mannisen tie 1-3

Puh. 020 792 0460

www.kangasniemenfysica.fi

 www.tulla.fi

Sepäntie 10,
Kangasniemi
Puh. 0400 678 243,
0400 655 692
tulla@tulla.fi

Asiantuntija
Taloushallintojärjestelmä

Liiketoimintasi tukena. Anna talousasiasi ammattilaisten hoitoon.

 Tietomylly

Kankaläntie 4, 51200 Kangasniemi
Puh. 040 768 4201
www.tietomylly.fi

Valio-
Isännöinti Oy

 **HOVI®
PORTAAT**

HOVINIKKARIT OY
Nikkarintie, 51200 Kangasniemi
Puh. 020 719 1700
www.hovinikkarit.fi
info@hovinikkarit.fi

Lähiuokaherkut
Vavesaaresta
Sepäntie 1,
Kangasniemi

VAVESAAREN TILA
Shoppit from Finland

www.vavesaari.fi

Fb:VAVE

TILIPALVELU
KORHONEN

Tilitoimistopalvelut iloisella
asenteella!

015 431 332
015 431 332

tilikorhonen.fi

11000 Lohjasta
11200 Kangasniemi

LVI-ALAN TYÖT JA TARVIKEMYYNTI

PUULAN PUTKI OY
Talotekniikan taitaja

Keskustie 18, Kangasniemi
Puh. 050 411 7164, 015 431 510
www.puulanputki.fi

OP Kangasniemi

Lihamestarin myymälä
Kangasniemellä
avoinna ke-pe 10-16.30
sekä la 10-13

Lastutie 3, Kangasniemi
0400 771833 www.aromillha.fi

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

KUKKA ELISA

Otto Mannisen tie 6
51200 Kangasniemi
p. 040 143 4491
www.kukkaelisa.fi

Eläkeliiton Mikkelin yhdistys ry

puh. 044 978 5624

sähköposti: elakeliitto.mikkeli@gmail.com

facebook: www.facebook.com/elmikkelyhdistys

kotisivut: www.elakeliitto.fi/mikkeli

Kilpisjärvi hurmasi ruskamatkalaiset

”Matkan ohjelma oli hyvä kokonaisuus ja Kilpisjärven kulttuuritilaisuudet tulivat vielä kaiken päälle.

Oli ilo seurata lasten esityksiä ja **Iiro Rantala** viulisteineen oli mykistävää”

”Saanelle nousu oli huikea juttu! Pohjoisen maisemissa olen ollut useimmiten talvella, sekin on ihan loistavaa, mutta kyllä ruska on kaunista”

”Uusia ystäviä tuli, se oli ylimääräinen lahja matkalta” Mm. näillä mielteillä palattiin Eläkeliiton Etelä-Savon piirin ruskamatkalta

Kilpisjärven ohjelma sääennusteita seuraten

Kuukausia odotettu ruskamatka Kilpisjärvelle käynnistyi 10.9.2023 suurin odotuksin. Matkareitti meni Iisalmen ja Oulun kautta Kemiin, jossa ensimmäinen yö ja toisena iltana olimmekin jo Kilpisjärvellä.

Paluumatka kulki Rovaniemen ja Kajaanin kautta kotiin. Matkalaisia oli 48

Kilpisjärveä lähestyttäessä Suomen ja Norjan ilmatieteenlaitosten sääennusteet olivat ahkerassa käytössä. Säänennusteiden mukaan paras ulkoilupäivä säästettiin Saanelle ja hyvin onnistuimme. Sää suosi, sadetakkeja ja kumisaappaita ei tarvittu.

Kilpisjärven ensimmäisenä päivänä käytiin Norjan puolella Skibottenissa ja matkalla nähtiin Rovijoen Morsiushuntuputous, 30 metriä korkea kuohu ja upea jokimaisema.

Seuraavana päivänä oli MS Malla-laivalla edestakainen matka pitkin Kilpisjärveä ja patikointi Kolmen valtakunnan rajapyykille, edestakasta patikointimatkaa tuli kävellen 6 km.

(Kolmen valtakunnan rajapyykki) Suuri osa kaipasi ennen päivällistä lisäliikuntaa. Sitä tarjosi sopivasti lomakylän lähellä olevalle Salmivaaralle nousu ja sieltä pääsi katselemaan ja kuvaamaan upeaa Saanaa.

Kolmas Kilpisjärven päivä säästettiin Saanan valloitukseen, koska sää-tiedotus lupasi hyvää säätä. Aurinko paistoi ja maisemat Saanan laelta olivat huikeat, ruska oli komeimmillaan ja tunturikoivuissa oli vielä kauniin keltaiset lehdet. Tämän kaiken sai kokea runsaat kaksikymmentä matkalaista, jotka jaksoivat patikoida Saanan laelle. Jokainen sovitti patikkamatkansa terveyden ja voinnin mukaan.

Saanan laelle oli parkkipaikalta matkaa 4 km, osa varsin tiukkaa nousua. Levätessä voi nauttia ruskan värjäämästä maisemasta

Kuvan ottohetkellä osa Saanalle nousseista oli jo ehtinyt lähteä tuulensuojaan eväitä nauttimaan.

Kilpisjärvellä on monia eripituisia viitoitettuja polkuja, joita matkailaiset pienissä ryhmissä hyödynsivät kiinnostuksensa ja vointinsa mukaan. Luontokeskuksesta opastettiin mm. luontopolkua pitkin Tsahkaal-putoukselle ja sieltä lomakyläämme. Näin patikkakilometrejä kertyi yllättävän paljon, ahkerimmille peräti noin 50 kilometriä.

Anteroa ei kiinnostanut patikointi, ei huolta, kylältä sai vuokrata sähköpyörän, matkat taittuivat kätevästi ja maisemat vaihtuivat näppärästi.

Kylällä tapahtui

Kilpisjärvellä oli varauduttu vieraiden viihdyttämiseen. Kylän koululaiset opettajineen ja vanhempineen järjestivät ilmat. Oppilaita koulussa on yhteensä 16 esikoululaisista yhdeksäsluokkalaisiin ja opettajia kolme. Illassa oli oppilaiden ohjelmaa, arpajaiset, myytäviä tuotteita ja kahvitarjoilu. Ilta oli kyläläisten ja turistien kohtaamispaikka. Arpajaisissakin oli tuuria, hyviä palkintoja tuli. Nyt yhdellä ryhmämme matkalisella on pohdittavana Kilpisjärvelle matkustaminen ensi vuonna lunastaakseen voittamansa lahjakortin palvelut, mutta eläkeläisillähän on aikaa!

Torstai-iltana Monitoimitalolla oli konsertti, jossa esiintyi Lapin kamariorkesteri ja solistina Iiro Rantala. Loistava konsertti! Sali oli täynnä paikkakuntalaisia, turisteja ja naapurista Norjan puolelta tullutta yleisöä. Pohjoisessa on totuttu ilmaisemaan, että matkat on tehty kulkemista varten. Kauempaakin lähdetään, kun on kiinnostavaa tarjontaa.

Hirvensalmen kymmenen hengen porukka neuvotteli Haltinmaa -ravintolan kanssa viimeiselle illalle karaokeillaan, laulajia riitti ja hauskaa oli.

Majoitus- ja ruokapalvelut saivat kiitosta

Viikkoon sisältyi paljon muutakin kuin Kilpisjärvi. Ensimmäisenä huomion herätti Kemissä Hotelli Merihovi, jonka sisustus ja tyyli kertoivat pitkästä historiasta. Merihovi on valmistunut v. 1949. Illallisella saimme ihailia muotoilija **Paavo Tynelein** (1890-1973) suunnittelemaa upeita valaisimia nauttiessamme maittavaa ateriaa. Presidentti **Urho Kekkonen** yöpyi Merihovissa ensi kertaa vuonna 1959 Lapin matkallaan ja sittemmin useasti vuosittain Lapin matkoilta palatessaan. Meillä suunta oli pohjoiseen!

Lomakylä Tundrean majoitustarjonta oli monipuolinen, joka osoitautui onnistuneeksi, oli kahden

hengen tsahkaaleja (moderneja mökkejä) ja 8 hengen Saana mökkejä, joissa kukaan ei tuntenut itseään yksinäiseksi, syntyi leppoisaa yhdessä oloa ja tuli solmittua uusia tuttavuuksia. Kaksi henkilöä majoittui toiveensa mukaan palveluiltaan vaatimattomaan, mutta tunnelmalliseen kotaan. Runsas aamiaispöytä ja maukkaat päivälliset saivat kiitosta. Niitä meille loihti etupäässä ulkolaiset työntekijät Intiasta, Australiasta, Ukrainasta ja Unkarista. Kansallisuuksien kirjo näkyi myös muissa Kilpisjärven matkailuyrityksissä.

Tundrea on kahden nuoren miehen **Sauli ja Simo Vanhapihan** yritys, jota he ovat pyörittäneet vuodesta 2009. Tundreassa (aikaisimmelta nimeltään Kilpisjärven Lomakylä) on turisteille monipuolista tarjontaa ja palvelu ystävällistä.

Aurinko paistoi, maisemat olivat huikeat, uusia tuttavuuksia löytyi – näihin tunnelmiin – ensi syksyä odottamaan!

TEKSTI Riitta-Leena Jantunen

KUVAT Helena Lehtoaro,

Sirkku Salomäki, Taina Sysmälinen ja Riitta-Leena Jantunen

Eläkeliiton Mikkelin Seudun yhdistys ry

Eläkeliiton valtakunnalliset Karaokekimestaruuskilpailut Mikkelissä 16.-17.10.2023

Eläkeliiton Etelä-Savon ja Karjalan piiri saivat vuoden 2023 valtakunnallisen karaokekilpailun järjestämistä vastuun. Karaokebaari Las Palmas, joka aiemmin tunnettiin Päämaja pubina, toimi hyvänä kilpailupaikkana Mikkelissä.

Aiemmin vuoden mittaan piirien pitämien esikarsintakilpailujen tuloksena valtakunnalliseen kilpailuun osallistui 79 laulajaa eri puolilta Suomea - Uudeltamaalta Lappiin.

Kilpailussa oli neljä sarjaa:

- Naiset 50-69-vuotiaat
- Naiset yli 70-vuotiaat
- Miehet 50-69-vuotiaat
- Miehet yli 70-vuotiaat

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri yhdessä Mikkelin Seudun yhdistyksen kanssa vastasivat kilpailun käytännön järjestelyistä. Kilpailujen avajaisten jälkeen kunkin sarjan kilpailijat esiintyivät arvovaltaiselle tuomaristolle: Jussi Liski, Iina Tani, Jouni Tani ja Eija Paavilainen sekä kannustamaan tullee yleisölle.

Avajaispäivän ilta jatkui karaoke-tanssiaisilla, jossa jokaisella oli mahdollisuus esiintyä.

Etelä-Savon piiristä kilpailuun osallistuivat:

Naiset yli 70-vuotiaat:

Marja-Leena Kautto, Haukivuori

Miehet yli 70-vuotiaat:

Jyrki Nykänen, Virtasalmi

Naiset 50-69-vuotiaat:

Sirpa-Liisa Kuoppala, Pertunmaa

Miehet 50-69-vuotiaat:

Pentti Lopenen, Ristiina

Kaksipäiväisen tuomaroinnin tuloksena kilpailussa sarjojensa voittajiksi selviytyivät:

Naiset yli 70 vuotiaat:

1. Tiitu Leppänen, Somero
2. Kerttu Huovinen, Kontiolahti
3. Eeva-Kaisa Tastula, Seinäjoki

Miehet yli 70 vuotiaat:

1. Esa Kiintola, Iitti
2. Hannu Mäki, Taivassalo
3. Aulis Kärkkäinen, Kiuruvesi

Naiset 50-69 vuotiaat:

1. Merja Pylvänäinen, Paltamo
2. Eija Kettunen, Varkaus
3. Minna Piippo, Kiuruvesi

Miehet 50-69 vuotiaat:

1. Kari Jalkanen, Joensuu
2. Tenho Grönstrand, Merikarvia
3. Aki Virta, Rautalampi

KILPAILUNJOHTAJANA ja juontajana toimi **Jukka Korpela** Mikkelin seudun yhdistyksestä. Hän voitti valtakunnallisen kilpailun vuonna 2017. Eläkeliiton kilpailusääntöjen mukaan valtakunnallisen kilpailun voittaja ei voi osallistua uudestaan kilpailuun, jotta joka vuosi saadaan uusi voittaja.

Korpela on kokenut muusikko ja tietää, että kilpailun taso valtakunnallisissa kilpailuissa on korkea. Hän on toiminut valtakunnallisissa karaokekilpailuissa tuomarina mm. Leppävirralla 2018 sekä vuosien mittaan lukuisissa aluekarsinnoissa.

Lisäksi mukana tulevat tukijoukot kannustavat laulajiaan ja luo hienon tunnelman.

Karaokekimestari Jukka Korpela

Kuva karaokekilpailun sarjojensa voittajista.

Kuvassa vasemmalta naiset 50-69 v. Merja Pylvänäinen Paltamosta, miehet 50-69 v. Kari Jalkanen Joensuusta, naiset yli 70 v. Tiitu Leppänen Somerolta ja miehet yli 70 v. Esa Kiintola Iitistä

Leila ja Ilmo Weide hopealle Eläkeliiton ensimmäisissä tanssimestaruuskilpailuissa

Lauantaina 23.9.23 pyörähdettiin Eläkeliiton historian ensimmäiset tanssimestaruuskilpailut Lehmi-rannassa. Tunnelma oli mahtava! Kilpailuissa nähtiin valloittavia esityksiä valssin, humpan ja tangon tahtiin.

Kilpailussa kaikki persoonalliset tanssityylit olivat sallittuja. Tuomarit kiinnittivät huomiota rytmisessä tanssimiseen, tanssitilan käyttöön, toisten kilpailijoiden huomioimiseen ja tanssiparin keskinäiseen tanssikemiaan.

Kilpailusarjat oli jaettu ikäryhmitäin, mikä mahdollisti kaikenikäis-

ten tanssiharrastajien osallistumisen. Tanssi tuo iloa, liikettä ja yhteisöllisyyttä elämään. Kannustetaan kaikkia mukaan tanssin riemuun!

Tanssikilpailun tulokset löytyvät Eläkeliiton nettisivuilta.

Voittajaparit: keskellä Leila ja Ilmo Weide

Tanssin taikaa – Onko tanssi lääkettä?

Liike on lääkettä kaikissa muodoissaan ja tanssissa siihen yhdistyy vielä musiikki ja sosiaalisuus.

Tanssissa vapautuu endorfiinia, kehon omaa hyvän olon hormonia, joka tehostaa mielihyvän tunnetta. Tiedämme, että tanssi helpottaa stressiä ja yksinäisyyttä. Se hoitaa sydäntä, aivoja, luita ja niveliä. Tanssi tuo elämäämme fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Tanssin tuomasta hyvinvoinnistamme huolehtivat neljä mikkeliäistä eläkeyhdistystä vuoroviikoin Kulttuuritalo Tempossa. Parketin ääreen

kokoontuvat sekä pariskunnat että yksinäiset tanssin ystävät. Tanssin parista voi löytää vaikkapa uuden elämänkumppanin.

Mikkelin Seudun yhdistyksen tanssit 2023-24 torstaisin klo 12.00-15.30:

- 12.10. Jarmo Ranta Duo
- 09.11. Arto Kivekäs & Hannu Auvinen
- 07.12. Timo Hacklin & Jarmo Tuuri
- 11.01. Topi Hartikainen Duo
- 08.02. Amorosa Trio
- 07.03. Arto Kivekäs
- 04.04. Mika ja Helena Duo
- 02.05. Trio H-Hetki

Kesäkauden 2024 tanssit Hiihtomäen lavalla keskiviikkoisin: 29.05.; 26.06.; 24.07.; 21.08.; ja 18.09.

Tanssilipun hinta on 12 € sisältää kahvitarjoilun. Tervetuloa tanssiin ja viihtymään!

SM-suunnistuskilpailut, kuvassa valtakunnalliset suunnistuskilpailut Somerolla 2023: no 49 Kalevi Moisio Raisio, no 50 Herkko Kykkänen Vehkalahti, no 25 Touko Tuomola Loimaa ja no 5 Ilmo Weide Mikkelin Seutu.

Liikuntaharrastuksiin panostetaan talven 2023-24 aikana

Mikkelin Seudun yhdistyksessä liikunta on ollut painopistealueena jo kymmenen vuoden ajan ja vuosien saatossa lajit ja harrastusmahdollisuudet ovat lisääntyneet melkein pä vuosi vuodelta. Talven 2023-24 ajaksi yhdistykselle varattiin kaksi kuntosalivuoroa aiemman yhden sijaan. Jo perinteiseksi muodostuneet "Ilmon jumppa", keilailu ja vesijumppa jatkuvat entiseen malliin. Vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan tulee myös alustavien suunnitelmien mukaan kevättalvella järjestettävä tanssikurssi.

Viikottaiset vakiovuorot 2023-24:

Tiistaisin klo 10.00-11.00

Kuntosali Raviradantie 8-10

Tiistaisin (parilliset viikot)

klo 12.00-13.00 Keilailu

Patteristonkatu 1

Keskiviikkoisin klo 10.00-11.00

Ilmon jumppa Jäähallin liikuntasali

Perjantaisin klo 12.45-13.15 Vesijumppa Rantakeidas

Perjantaisin klo 13.00-14.00

Kuntosali Raviradantie 8-10

Lisäksi jäsenistöä kannustetaan osallistumaan eri lajien piirinmestaruus- ja valtakunnallisiin Eläkeliiton kisoihin.

Tarkempaa tietoa vuoden 2024 Eläkeliiton kisoista linkistä: <https://www.elakeliitto.fi/tekemista/liikunta/kilpailutoiminta>

TEKSTI ja KUVA Ilmo Weide

Teatteri-, konsertti- ja muita matkasuunnitelmia vuodelle 2024

Yhdistyksemme aloittaa kevätkauden virkistystoiminnan konsertilla "Yhdessä" Mikkelin Mikaelissa lauantaina 10.2.2024 klo 19.00.

Lavalla esiityvät legendaariset **Lea Laven, Kai Hyttinen, Marion Rung ja Markku Aro.**

Perinteiseen tapaan teatterimatkat toteutetaan kevät-, kesä- ja syyskaudella, kunhan ohjelmistot ja ajankohdat selviävät.

Maalis-huhtikuussa menemme tutustumaan eduskuntaan ja samalla johonkin kiinnostavaan kohteeseen matkan varrella. Toukokuulla toteutamme "Sokkomatkan" - unohtamatta perinteistä kotiseuturetteä.

Viime kesän 2023 kotiseuturetteki suuntautui HakoApajan Aikhituville ja Järvisydämeen. Tulevan kesän sopivaa matkakohdetta mietitään.

Kesäteatterireissut kuuluvat perinteisesti ohjelmaan. Tervetuloa mukaan reissuille!

TEKSTI ja KUVA Aila Hänninen & Marita Forss

Hakoapajan Aikhituvat

Jännitystä, liikuntaa ja yhdessäoloa keväisissä pilkkikilpailuissa

Yhdistyksemme kalastusvastaavana 2012 toiminut **Pentti Kekkonen** otti järjestääkseen pilkkikilpailut Pentinpäiväviikolla maatilaansa kuuluvan Käärehiekan jäällä. Suositusta pilkkitapahtumasta muodostuikin yhdistyksen toimintaan perinne. Tänä vuonna kilpailut järjestettiin maaliskuun 23. päivänä – jälleen Käärehiekan jäällä. kokonaiskalansaaliiksemme saimme mahtavat 22,747 kiloa. Ahkeran kaksituntisen pilkkimisen jälkeen maistuvait nuotiotulilla paistetut makkarat ja maukkaat nokipannukahvit. Kun kalat oli punnittu ja voittajat saatu selville ja niin voitiin pitää palkintojen jakajaiset: neljä parasta sekä naisten että miesten sarjoissa palkittiin. Onnittelut palkituille ja kiitokset kaikille pilkkikisoihin osallistuneille hyvistä tuloksista!

Kuvassa vasemmalta: Kari Laattala, Veli Hänninen, Veikko Roikonen, Simo Siiskonen, Matti Henttinen, Matti Maaranen, Aila Hänninen, Sirpa Mustonen, Jorma Valjakka, Pentti Kekkonen, Maija Pylkkänen, Osmo Pajunen, Mikko Siiskonen, Pentti Auvinen puuttuu kuvasta

TEKSTI ja KUVA Hilikka Karjalainen

Uuden jäsenen mietteitä

Kuvassa Tarja Jaronen

”Olin jo aiemmin ajatellut, mitä tekisin, minkä harrastuksen aloitaisin, missä olisi muitakin samassa tilanteessa olevia ihmisiä, eläkkeellä tai eläkkeelle jäämässä, myös yksin asuvia ihmisiä, samanhenkisiä, tykkään tehdä ja harrastaa ryhmässä.

Onhan minulla kaikenlaisia harrastuksia, sienestys, marjastus, kasvimaata, tv-sarjat ja hulaaminen. Tuttava ehdotti yhdistystoimintaa. Niinpä liityin Eläkeliiton Mikkelin Seudun yhdistykseen viime syksynä. Odotan mielenkiinnolla kaikkea kivaa ja uutta toimintaa sekä uusia ystäviä.”

TEKSTI ja KUVA Irja Kallio-Korpela

1

2

3

1. Martti Viisanen ja Airi Elo polkan pyörteissä 2023.

2. Martti Viisanen osallistui karaokekilpailuihin Pertunmaalla 2022.

3. Martti Viisanen Pertunmaan karaokekilpailussa kukitettuna.

Martti Viisanen salaisuus

Martti Viisanen on syntynyt Puumalassa kesäkuun 6. päivänä 1927. Jo pikkupojasta asti Martti on ollut kiinnostunut monenlaisista harrastuksista.

Vuonna 1939 avautui 12-vuotiaalle Martille luonnollinen mahdollisuus opetella tanssin, erityisesti polkan taitajaksi.

Kyseisestä tapahtumasta Martti kertoo, että Puumalan Heiskan kylän Leskisen mökin heinätalkoiden yhteydessä pidettävissä talkootansseissa, viulun ja mandoliinin tahdissa, alkoi polkan tanssiminen syntyä kuin itsestään. Kiintymys ja taito polkan tanssimiseen jatkuu edelleenkin.

Martin perhe muutti sodan jälkeen Mikkeliin, Hannulan kartanoon.

Myös laulaminen on ollut Martin rakas harrastus. Vuonna 1946 hän liittyi Otavan opiston laulukuoroon,

sitten myös veteraanikuoroon. Ensimmäiset karaoket hän lauloi Ollinmäen viinitilalla, josta sitten karaokeharrastus alkoi todenteolla. Edelleenkin Martti osallistuu Mikkelin Sotkulla karaokekerhon viikottaisiin harjoituksiin kuin myös Mikkelin rintamamiesveteraanien kuoron tiistaisin pidettäviin harjoituksiin.

Martti liittyi Mikkelin karaokekerhoon 2019. Ja niinpä Eläkeliiton Etelä-Savon piirin karaokekisoissa Jäppilässä 2021 tuli 3:s tila.

Monipuolinen Martti harrasti myös hiihtoa ja voittokin on plakkarissa, 1:nen sija vuonna 2017 Kangasniemellä yli 90-vuotiaiden sarjassa.

Martin pitkän iän ja pirteiden salaisuus ovat terveet elämäntavat, aktiivinen yhdistystoiminta, liikunta, laulu ja tanssi, josta polkka erityisesti. Martti on myös kirjoittaja.

Hän seuraa tarkasti valtakunnallisia, alueellisia kuin myös oman kaupunkimme päätöksiä, toimintaa ja tapahtumia. Hän on aktiivinen kirjoittaja mm. lehtien mielipidepalstoilla.

Martti on 96-vuotias ja laulaa edelleen karaokea.

Kesällä 2023 Martti kävi ilahduttamassa Mikkeliissä Graanin palvelutalossa asuvia ikäihmisiä laulu-tuokioilla. Hän oli valmistellut 14:n laulun tunteikkaan kokonaisuuden. Martti kertoo, että noin 40-60 kuulijaa oli kerääntynyt kuuntelemaan hänen konserttiaan ja samalla osallistumaan itsekin lauluun. Parhailaan Martti valmistelee palvelutaloon 14:n laulun joulukonserttia.

Haastattelun lopuksi pyydän saada kuvata Martin, johon hän toteaa: ”Onko rusetti suorassa?”

TEKSTI ja KUVA Irja Kallio-Korpela

Rummikubia, Kirvestä ja Kädentaitoja - Aivojumppaa mukavassa seurassa

Rummikub sopii kaikenikäisille. Kolmen tunnin pelikerho maanantaisin Estery-talolla sujauttaa, niin ettemme ehdi huomatakaan. Rummikub on hauska, mukaansatempaava ja kehittävä peli. Se aktivoi aivoja ja harjoittaa muistia, toteavat pelikerholaiset.

Rummikubin historia ylettyy lähes sadan vuoden päähän 1930 luvulle. Ilmestyessään vuonna 1977 Yhdysvalloissa siitä tuli sen vuoden myydyin peli. Se ei paljon eroa korteilla pelattavista peleistä, mutta pelivälineinä ovat korttien sijasta numero-laatat. Pelaajat yrittävät muodostaa kädessään olevista laatoista erilaisia yhdistelmiä, perimmäisenä tarkoituksena päästä laatoista eroon. Mitä vähemmän pelaajalla on laattoja sitä vaikeammaksi tehtävä käy, joten jännitys sen kun tiivistyy loppua kohden. Kahdestaankin voi pelata, mutta mielenkiintoisimmillaan peli on neljän henkilön pelipöydässä. Tällöin mietittävää riittää enemmän ja suunnitelmien uusimista, kun kierroksen aikana ehtii pelipöydässä tapahtua monia muutoksia numero-laattojen rakenteissa.

Rummikub. Vasemmalta: Esko Taavitsainen, Irma Kotro, Leena Kurki, Vieno Rahikainen ja Sinikka Janhunen.

”Kirves on korttipeleistä kieroin”, sanotaan eräässä 10 vuoden takaisessa artikkelissa.

Vain muutaman pitäjän alueella kuten Juvalla, Rantasalmella, Sulkavalla ja Puumalassa on savolaiskorttipeli tunnettu ja voimissaan.

Kirves-korttipeli muistuttaa hie-man Raminaa eli kyseessä on tikkipeli, jossa on valitit mukana.

Savolaispelin erikoisuutena ovat kuitenkin voimakortit ”valakka” ja ”jokka” sekä ”pamput” eli korttipakan jätkät. Kirves-korttipöytään kuuluu myös olennaisena osana savolainen velmuilu. Vastustajan piikittely vain verhotaan kierosti.

”Aina etsitään häviäjä ja se, ketä vastaan pelataan, vaihtuu koko ajan. Sitä kautta se kierous tulee”, toteaa kirvestä koko ikänsä pelannut haastateltava. ”On lähdeittävä kokeneempien pelaajien mukaan ja kortit käteen. Siinä sen oppii, ei sitä sääntöjä lukemalla opi.”

Vaikka savolainen suunsoitto säes-tää kortinlätkettä, herrasmiehet ovat aina herrasmiehiä. Toki myös naiset ovat tervetulleita peliin. Vilunkia ei pidä pelata. Rehti peli kuuluu pelin luonteeseen.

Pelikerho kokoontuu maanantaisin klo 12-15 Estery-talolla, Otto Mannisenkatu 4 Mikkeli. Tervetuloa mukaan!

Kirves-korttipeli. Kuvassa vasemmalta Matti Maaranen, Heino Hirn, Veli Janhunen ja Juha Vahvaselkä

Kädentaitokerhossa tehdään joko omia töitä tai opetellaan uusia taitoja aktiivisten ja osaavien ryhmäläisten opastuksella. Suosittuja ovat erilaiset macrametyöt, korujen tekeminen, punontatyöt, kuvioneulominen ja virkkaus sekä eri vuoden aikoihin liittyvien koristeiden tekeminen ja monenlaista muuta.

Osallistujat ovat yhtä mieltä siitä, että käsitöiden tekemisellä on hyvä vaikutus niin mieleen kuin kehoon. Tämä on hyvää aivojumppaa ja auttaa myös sormien nivelrikkovaivoissa. Toisten tekemistä töistä saa vinkkejä ja sosiaalisen kanssakäymisen ohella syntyy valmista jälkeä.

Kädentaitokerho kokoontuu jokatoinen torstai klo 12-15, paritomilla viikoilla, alkaen 4.1.2024 Estery-talolla, Otto Mannisenkatu 4 Mikkeli. Tervetuloa mukaan toimintaan ja tutustumaan!

Kädentaitokerholaiset syksyn 2023 ensimmäisessä kokoontumisessa: Edessä vasemmalta: Vieno Rahikainen, Maija Pyökkänen, Riitta Huhtinen, Annikki Suomalainen; Takarivi vasemmalta: Lahja Hämäläinen, Mirja Martinen, Kaarina Martikainen, Salme Huotelin, Ritva Huoponen, Anja Ylönen ja Kaija Hokkanen

TEKSTI ja KUVAT Hilikka Karjalainen

Suur-Savon Hautauspalvelu Oy

Hannu Mielonen • yrittäjä, HTLH

Tarjoan vuosikymmenien kokemuksella ja vankalla ammattitaidolla kaikki hautausalan palvelut.

Kauttamme on saatavissa myös laadukkaat hautakivet.

Suunnitteluohjelman avulla teemme luonnoskuvan juuri Teidän toiveidenne mukaisesta hautamuistomerkestä.

Liikkeessämme on nähtävillä laaja valikoima eri tavoin työstettyjä mallikiviä.

Tervetuloa palveltavaksi!

www.muistoksi.fi

Porrassalmenkatu 24, Mikkeli
(Maunukselankadun kulmassa)

Avoimna ma-pe klo 9.30-15
Muina aikoina sop.mukaan,
myös viikonloppuisin

puh. 040 163 0270

www.suursavonhautaushautauspalvelu.fi

hannu.mielonen@suursavonhautaushautauspalvelu.fi

Sirpa Kääriäinen
Puh. 0440 337 334, (015) 361 341
sirpa.kaariainen@ladyliisa.fi
Savilahdenkatu 5-7, 50100 MIKKELI

Lady Lisa
Naisten pukutumisen erikoisliike

IK Market

KAUKOLA	LÄHEMÄKI
Ma-La 7-22	Ma-Pe 8-22
Su 9-22	La-Su 9-22

VEIKKAUS **Wolt** **Plus**

Omega Apteekki

KAUPPAKESKUS AKSELI

PuistoKukka

Kaisa Rantalainen

Mikonkatu 8, 50100 Mikkeli.
Puh. (015) 212 685,
0500 764 033
puistokukka@gmail.com

• Alusasuja tunteella ja ammattitaidolla •

Sirun Liivisoppi

PRIMA DONNA

ihanakauppa.com
-digijalkakauppa avoimna. Tervetuloa!

Etelä-Savon mielenkiintoisin autovalikoima YLI 500 AUTOA!

SUURSAVONAUTO.FI Mikkeli - Savonlinna - Vantaa

omasp

Eläkeliiton Mäntyharjun yhdistys ry

Mäntyharjulaiset tutustumassa Pohjois-Karjalaan

Aamulla 11.7.2023 kokoon-tui 49 innokasta matkalaista odottamaan bussia entisen linja-autoasemamme pihaan. Bussi saapui ja joukkomme lisääntyi matkasihteerillämme ja bussin kuljettajalla Jussilla, jonka tietoihin ja kokemuksiin matkan suunnittelu perustui. Odotuksia ja kenties hie-man jännitystä tulevasta oli varmasti monilla, koska tarkkaa ohjelmaa ei meille ollut laadittu, vaan pääpiir-teittäin oli kerrottu minne suun-taamme. Varkaudessa pysähdyim-me kahvilla, jonka jälkeen matka jatkui. Mukava puheen sorina täytti auton. Joensuun tieltä matkasim-me Outokummun ja Polvijärven kautta Kolille, jonne moni muukin oli päättänyt sinä päivänä matkus-taa parkkipaikan autoista päätellen. Ison bussimme Jussi kuitenkin sai

hienosti sompailtua ylös hotellin pi-haan. Meille kerrottiin lyhyesti Ko-lista ja tarjoilusta siellä ja nautimme maittavan lounaan. Sen jälkeen oli tilaisuus tutustua lähemmin kan-sallismaisemaamme ja mm. kiivetä Ukko-Kolille tai muille näköalapai-koille. Ukko-Kolin portaissa oli suo-rastaan ruuhkaa, kun oli molempiin suuntiin kulkijoita koko ajan. Ja kyl-lä se maisema oli kiipeämisen arvoi-nen ja aurinkoinen sää mahdollisti hienot näkymät Pieliselle. Mitkään kuvat eivät kerro sitä maisemaa ja tunnelmaa, joka sieltä meille aukeaa. Tämän kokemuksen jälkeen matka jatkui Juuan ja Nurmeksen kautta kohti Lieksaa ja Bombaa. Matkalla matkanjohtajamme kyselivät, että kuka haluaa ja uskaltaa ilmoittautua koskenlaskuun Ruunaankoskella seuraavana päivänä, ilmoittautunei-

tahan löytyi. Saavuinme Bomballe ja saimme tieto-iskun alueesta ja palvelujen tarjonnasta siellä. Majoi-tuimme ja tutustuimme illan aikana karjalaiskylään ja ihailimme hienoja maisemia. 12.7.2023 aamulla läh-dettiin Ruunaankoskelle ja uska-liaita koskenlaskijoita oli 19. Me vähemmän rohkeat suuntasimme näköalapaikalle odottamaan veneitä ja katselemaan veden kuohuja.

Kokemus koskenlaskusta Ruu-naan koskireitillä/Leila Pulk-kinen: Hienon Pohjois-Karjalan kesäretken kruunasi kokemus Ruu-naankoskella. Matkaan lähdettiin kahden kirkkoveneen voimin, kun-han ensin oli varustauduttu pelas-tusliivein ja pitkin suojakaavuin. Lähtösatama sijaitti näköetäisyy-dellä Venäjän rajan tuntumassa, ja

pienen järvenselän jälkeen pääsimme asiaan. Koskia reitille mahtuu 6, parhaat vesipatsaat syliimme tarjosi Neitikoski, jonka rannalle olivat myös matkakumppanimme saapuneet seuraamaan menoamme. Pisin koskista oli viimeisenä saavutettu kilometrin mittainen Pudaskoski. Kaikkiaan koskireitillä oli pituutta 31 km ja aikaa kului pari tuntia. Vaihtelevat itä-suomalaiset maisemat kuohuvine koskineen tarjosivat unohtumattoman elämyksen urheilille koskenlaskijoille, kuten saamissamme diplomeissa juhlallisesti vakuutetaan.

KOSKENLASKIJOIDEN rantauduttua jatkoimme matkaa Paateriin, taitelija **Eva Rynnäsen** kotia, ateljeeta ja kirkkoa katsomaan. Opas perehdytti meidät hienon paikan

syntyyn ja elämään siellä ja nykyhetkeen. Jos et ole siellä vielä käynyt, niin sitä kannattaa ehdottomasti harkita. Siellä on todella paljon näkemistä ja kokemista ja ei voi kuin ihmetellä taitoja, joita taiteilijalla oli. Matka jatkui Ilomantsiin Parpeinvaaran runokylään. Parpeinpirtissä nautimme todella maittavan nykykarjalaisen pitoaterian. Sitten siirryimme Runonlaulajan pirttiin, jossa opas kertoi tarinoita alueesta ja soitti kannelta. Tutustuminen jatkui Matelin ja Korhosen museoaitoihin, Kaikkien pyhien tsasounaan, Rajakenraalin majaan ja Luontopirtti Mesikkään. Olimme tulleet ravituiksi ruumiillisesti ja kokemuksellisesti monin tavoin. Jo hieman väsyneinä lähdimme kohti Joensuuta ja hotelli Kimmeliä, jonne majoituimme. Päivä oli tarjonnut

valtavan määrän nähtävää ja kokemuksia. 13.7.2023 oli aika suunnata bussin keula kotia kohti, mutta sitä ennen tutustuimme vielä Joensuun torielämään. Jussi tarjosi meille pienen kiertoajelunkin ennenkuin suuntasimme kotiin päin. Matkalla meillä oli vielä pysähdys Valamosssa, jossa ruokailtiin ja tutustuttiin omatoimisesti kirkkoon ja muuhun tarjontaan siellä. Matkan jatkuessa bussissa oli hyvin tyytyväinen tunnelma ja olimme iloisia, että sääkin oli suosinut matkaamme. Matka oli suunniteltu hienosti ja se toteutui loistavasti, kiitos kaikki asianosaiset!

TEKSTI ja KUVAT Leila Toikka ja Liisa Louhivuori

Rakennustarvike

PIRTAKKA

Täyden palvelun rakennustarvikeliike

Oli rakentamisen kohde sitten laitur, terassi, keittiö tai sauna, löydät kaiken tarvitsemasi meiltä Mäntyharjulta!

Pertunmaantie 58, 52700 Mäntyharju
Ma-Pe 7.00-17.00 La 9.00-14.00
020 756 8700 | pirtakka@pirtakka.fi

www.pirtakka.fi

JUHLA- JA PITOPALVELUA
meidän tai asiakkaan tiloissa

**MIKANKOSKEN
KAHVILA**

www.miekankoskenkahvila.com
Juhla ja eräruokapalvelu
puh. 0400 653 281

Sora ja sepeli
Urpo Heikkilä Ky

p. 0400 151877
www.sorajasepeli.fi

Metsänhoitoyhdistys
Mänty-Saimaa

KAUPPISEN LOMAMÖKIT
RANTALOMAA KESÄT TALVET

www.kauppisenlomamokit.com

*Parasta
paikallista!*

Mäntyharjun ja Pertunmaan
uutiset, tapahtumat ja ihmiset.

Pitäjän uutiset

Asematie 4, Mäntyharju • puh. 0440 350 166

veikon Kone

MÄNTYHARJU

www.veikonkone.fi

elisa

DNA

**LUOTETTAVA JA
PAIKALLINEN**

ELISA / DNA 5G LIITTYMÄT
PUHELIMET JA TIETOKONEET
KODINTEKNIikka / TV / VIIHDE

Poikkeaa myymälässä!
Savontie 3 Mäntyharju

KULJETUS JA ASENNUS
TIETOKONEIDEN HUOLLOT

puh. 015 683 840
ma-pe 9-17 la 9-13

Forest
Vihavainen Ky

Mäntyharjun apteekki
Penttinpolku 2
ma-pe 9-18
la 9-15
p. 010 524 7720

R. ja V-P. Partonen Ky

RAKENNUSKONE-
VUOKRAUS

61°25'15.4N
26°53'29.4E

www.partonen.fi

Parturi-Kampaamo
Jaana Partio
Liiketie 2, Mäntyharju
045 139 5660

Kukkakeidas
Kukka- ja hautauspalvelu
Reissutie 4
52700 Mäntyharju
Puh: 015 464 120
info@kukkakeidas.com

KIPPARI

KALUSTE & SISUSTUS

Reissutie 4, 52700 Mäntyharju
www.kaluste-kippari.fi

Keskustie 7
Mäntyharju p. 044 5464646

Kiinteistöalan ammattilaiset
palveluksessanne

kiinteistöhoito • siivous • isännöinti
koneurakointi • kunnossapitopalvelut

PUNAVAARA OY
• kiinteistöhoito • kunnossapitopalvelut •
kiinteistömanageraus •

www.punavaara.com

24h
päivystys
040 572 7986

Joulukerkuja
suomalaisista
marjoista

Vierulan tilalta

Tutustu ja tilaa:
www.vierulantila.fi/

Sari Heikkilä
0400 573552

MÄNTYHARJUN
Valokuvaamo
studio • kehystämö

sari@mantyharjunvalokuvaamo.net

Laadukasta vuokra-asumista
kaikenikäisille Mäntyharjulla

www.keskivali.fi

Kesäteatteria idyllisessä
Iso-Pappilan miljöössä

Lisäinfoa tulevasta kesästä:
040 777 9868 / 0400 575 552
sari@mantyharjunvalokuvaamo.net

www.mantyharjunkesateatteri.fi

VTY Mäntyharjun Vanhaintuki ry
Taruvuoren vuokra-asunnot

Haapaseläntie 25 – 29, 52700 Mäntyharju

Mukana tuottamassa
Iloa Elämään!

Monipuolinen ja
ravitseva lounas
noutopöydästä. Tule
viihtymään!

Penttinpolku 2, 52700 Mäntyharju p. 0400 95540
www.reissu.fi

K Supermarket
MÄNTYHARJU

Eläkeliiton Pertunmaan yhdistys ry

Yhdessäolosta iloa elämään!

- Vireää ja monipuolista toimintaa mukavassa porukassa
- Kerhot, kulttuuria, retkiä, liikuntaa, henkistä vireyttä
 - Vapaaehtoistoiminta – on ilo auttaa!
 - ÄijäVirtaa – uutta virtaa elämään!
- LadyVirtaa – naisenergiaa ja yhteisöllisyyttä

Jari Leppä kertoo toukosiunausväelle Antinmäen tilasta ja sen historiasta. Eturivissä kuuntelijana vanhaemäntä Lahja Leppä ja taustalla Ranch Kelly -tamma

Toukoviljan kolmen sukupolven voimin kylvävät Lahja Leppä, Jari Leppä ja tytär Aleksandra.

Kolmen sukupolven toukosiunaus Antinmäellä

ALKUKESÄN aurinkoinen ja kevään lämpimin päivä antoi hyvän pohjan **Jari ja Katriina Lepän** Antinmäen tilalla pidetylle toukosiunaukselle Koirakivessä torstaina.

Silmiinpistävästi huolitellun Antinmäen tilan pellon pientareelle saapuikin 77 henkeä valmiina siunaamaan kylvettävät siemenet. Tervetuliaispuheessaan, nyt kansanedustajan tehtävästään luopunut, Jari kertoi tilan historiasta, tilanteesta ja tulevaisuuden tavoitteista. Tilalla on yhdistettynä puolison Kangasniemellä olevan tilan kanssa viljelysmaata 180 ha ja metsää 240 ha, lypsykarjaa on 70 ja toinen mokoma nuorta karjaa. Lisäksi aitauksessa on **Ilkka Lepän** ja **Anne Luttisen** kolme lahjakasta ravuria.

Suurta helpotusta tuntien Jari kertoi muuttuvasta roolistaan maatalan isäntänä. 24 vuotta kansanedustajana ja varsinkin viisi vuotta ministerinä oli kova rupeama. Tuona aikana talon rutiineita hoitaneille hän antaa suuret kiitokset ja erityisesti agrologi-vaimolleen Katriinalle, jonka rooli päivittäisissä päätöksenteoissa ja koko maaseutuyrityksen toiminnassa on ollut korvaamaton. Nyt Jari iskee hanskat multaan ja tarttuu tilan hoitoon innolla.

Toukoviljan kylvä sattui Antinmäellä sopivaan aikaan. Jari kertoi puheessaan, että tämän päivän aamuna on tapahtunut muutakin alullepanoa. Siunaustilaisuutta seuraili aitauksen takana Ranch Kelly -tamma, joka oli aamulla siennetty.

Lisäksi muutama tilan nauta oli saanut siemennyksen aamun aikana.

Seurakuntapastori **Harri Hautala** suoritti toukokylvön siunauksen. Siunaustilaisuudessa oli mukana Antinmäen kolme sukupolvea. Aina pirteä vanhaemäntä **Lahja Leppä** pääsi kylvämään poikansa Jarin ja Jarin tyttären **Aleksandran** kanssa Jarin kantamasta vakasta rehuviljansiemenen Antinmäen mustaan multaan.

Tilaisuuden päätteeksi kylvöväki nautti kahvit vanhan navetan ylisillä, jossa oli mahdollisuus seurusteluun ja maaseutuhenkisen museokaluston tutkiskeluun.

TEKSTI ja KUVAT Raimo Ulmanen

1

2

3

4

5

6

1. Uusi riukuaita komistaa perinnumaisemaa 2. Valmis riukuaita Knaappilan tuulimyllyn edustalla
3. Aatami Lehtimäki sitomassa vitsaksia 4. Aatami Lehtimäki ja Heikki Iso-Kuortti sitomassa vitsaksia
5. Veikko Toivakka aisaa riukua 6. Merja Nurminen hiillostamassa aitatolppia

Mansikkamäessä rakennettiin perinteistä riukuaitaa Knaappilan tuulimyllyn edustalle

Riukuaitojen rakentaminen on peräisin ajalta, jolloin karjapaimenten tilalle tuli tarve erottaa kotieläimille hakamaista laitumia, missä ne voivat vapaasti liikkua. Aitojen piti olla niin vahvoja, etteivät eläimet pääse niiden läpi.

Pertunmaalla aidat olivat tyyppiä, jossa noin 1,5 metrin seipäät lyötiin maahan pystyyn niin lähekkäin, että väliin tuleva riuku siihen sopivasti mahtui. Pystyriu'ut sidottiin toisiinsa kierretyllä vitsaksella.

Vitsakset tehtiin ohuesta kuusesta, jolloin se voitiin vääntää notkeaksi sellaisenaan ja paksumpi halkaista kahteen osaan. Vitsaksena käytettiin myös pajua. Vähitellen tällainen taito alkaa jäädä unhoon, koska käyttöä sille ei enää ole.

Niinpä Mansikkamäen-Nipulin -kyläyhdistys järjesti talkoot riukuaidan rakentamiseksi. Työtä johti **Aatami Lehtimäki**. Tarvittavan materiaalin oli hankkinut Reijo Nurminen. Aita rakennettiin vanhan paikallisen tavan mukaan. Paksut riu'ut halkaistiin, aitatolpat hiillostettiin nuotiolla, sidontavitsakset halottiin ja kivet asetettiin tolppien juureen. Tolppien maahan tulevan pään hiiltäminen antaa tolpile pidemmän keston. Kivien tarkoitus on eristää riu'ut maasta ja antaa riu'ille lisää ikää.

Aitaa rakennettiin noin 20 metriä. Tulos on nähtävänä ja ihailtavana Knaappilan tuulimyllyn historiallisessa maisemassa. Mansikkamäki-Nipulin -kyläyhdistyksen talkoissa 31.5.2023 innokkaita rakentajia

oli paikalla toistakymmentä.

Eläkeliiton Pertunmaan yhdistyksen ÄijäVirtaa-miesten ryhmällä on meneillään projekti, jossa opetellaan perinnetaitoja. Riukuaidan teko oli valittu yhdeksi opeteltavaksi perinnetaidoksi. Äijät vierailivat viikkoa aikaisemmin perinnetaitaja Aatami Lehtimäen luona opettelemassa riukuaidan teon perusteita.

Äijien puolesta Markus Montin

KUVAT Markus Montin

Yhteiset pyykit kuivumassa pihasaunan kuistilla.

Elämäni erilainen vuosi

Kymmenet vuodet ja tuhannet toteutuneet toiveet ovat antaneet paljon. Kaikki toiveet eivät kuitenkaan koskaan toteudu. Välillä olin jo menettää uskoni, onko tässä mitään järkeä koko elämässä. Menetin oman kodin, perheen, terveyteni. Mutta elämä jatkuu monien vaiheiden jälkeen. Hevosia minulla on kaksi kasvattamaani tammaa ja kaksi ruunaa, kaksi vuosikasta varsaa sekä ori Pekka, joka tuli Kanadasta ja on ollut minulla pari vuotta.

Elämän palapeli

Odotin Joulua 2022 väsyneenä kuvuista, väsyneenä henkisestä yksinäisyydestä vain hevosten kanssa. Pitkäaikainen hevoscaverini ja avustajani oli tulossa viettämään Joulua minun luokseni. Sata prosenttinen yllätys oli hänen mukanaan tullut sisko. Pitkien keskustelujen jälkeen selvisi myös hänen elämänsä kulku. Oliko tämä vain Joulun taikaa vai Jumalan johdatusta? Palaset loksahtelivat kohdalleen pikkuhiljaa. Sen jälkeen olemme olleet yhdessä,

hoitaneet hevosia ja tehneet työtä joka päivä. On ollut hienoa tehdä asioita yhdessä ja suunnitella tulevia elämämme päiviä. Olen työn ohessa ollut ravihommissa mukava yli viisikymmentä vuotta. Aurinko on valaissut päivät ja kuutamot yö, mutta minulla on aina säilynyt usko parempaan. Sitä pyydetään yhdessä joka ilta Herralta Taivaan.

Uusi suunta elämälle

Ryhdyimme etsimään tilaa, jonne voisimme muuttaa hevosemme ja koko kotimme. Monien vaiheiden jälkeen löysimme Nilsiästä monta vuotta kylmillään olleen talon, hoitamattomana olleet pellot, vähän metsää. Avarat peltomaisemat joka suuntaan, järvi siintää puiden välistä

ja navetan takana lampi odottaa onkijaa. Tämä kaikki on minulle kuin paratiisi maan päällä. Ystävällinen ja avulias naapuri vieressä. Nyt on löytynyt raamit minun elämälleni. Joulun 2023 vietämme uudessa kodissa ja kaikki hepat tallissa. Varsoja on luvassa ensi kevääksi taas kaksi.

Pitkäaikaiset lihaskivutkin ja väsymys vähenevät toivottavasti, kun saan syksyn aikana sydämen tahdistimen Mikkelin sairaalassa. Pertunmaata jään kaipaamaan, mutta uusi elämä odottaa Pohjois-Savossa.

Vilkasta Joulua kaikille!

Hevosmies korvesta

Kuortin Rautakauppa Ky

Siilitie 2

19410 Kuortti

Puh. (015) 680 160, (015) 680 260
kuortinrautakauppa@kuortinrautakauppa.fi

Huvilat järven rannalla
040 540 5531 / Liisa
0500 652 585 / Leo
varaukset@honkaniemenhuvilat.fi
www.honkaniemenhuvilat.fi

Kuortinkartano

Kokoukset, kurssit, leirit, tilaus-
ruokailut, perhejuhlat ja leirikoulu.
Majoitustilaa 50 henkilölle.

015 680 414 • toimisto@kuortinkartano.fi
www.kuortinkartano.fi

kuoma®

Finnish Design Since 1928

www.kuoma.fi

Myös
Kelakuljetukset.
Toivetaksi
numeroni on
1354.

Tarvitsetko taksia?

Taksi Kuortin Kultaranta
tarjoaa varmaa ja
luotettavaa taksipalvelua.

Tilaa taksi soittamalla
p. 044 55 27 690.

Taksilla on iso liikkumisala,
joten etukäteisvaraus (0€)
on aina hyvä asia.
Tervetuloa kyytiin.

Jan Anthony Tallberg

KIRVESNIEMEN LOMAMÖKIT

Mökkivuokrausta ympäri vuoden

0400 154 990 / Tarja
0400 517 820 / Jouni

lomamokit@kirvesniemi.com
www.kirvesniemi.com

Kirvesniementie 96, Pertunmaa

Antinniemen Kaivurit Ky

Maanrakennusta laidasta laitaan.

Puh.050-3502290

Tilaa meiltä
ruoat ja helpota omaa arkeasi
tai juhlien järjestämistä

Suolaiset- ja makeat herkut
Tilausruoat ja valmiit menut

KIRSIN JUHLAT

Uutelantie 581
19470 Lihavanpää
puh. 044 506 0116
www.kirsin-juhlalat.com

Kahvila KANELIÄSSÄ

PERTUNMAAN TORIKAHVILA

A-oikeudet

Aina
tuoretta pullaa

Pertuntie 18 • Pertunmaa

015 682 628

f Pertunmaan Torikahvila

Maanrakennus Leppä Ky

Koirakivi

Puh. 0500 281 261
maanrakennus@leppaky.fi

*Sorat, murskeet, mullat ym. kuorma-autokuljetukset,
kaivinkonetyöt, vaihtolavat*

T:MI SÄHKÖVESA

- Sähköasennukset
- Sähkökorjaukset
- Sähkösuunnitelmat

Vesa Kämppi

Puh. 0400 355 918

vesa@sahkovesa.fi

Pertunmaan Kotiapulaiset Pesula

- kaikki matot
- käyttövaatteet
- juhlavaatteet
- ulkovaatteet
- liinat, vuodevaatteet jne...

Tervetuloa!

Kauppatie 2, Kuortti
Puh. 046 940 8840

PERTU

NORDIC TIMBER TODAY FOR TOMORROW

Lähellä

120 vuotta

OP Koitti-Pertunmaa

Ajanvarauksen ja puhelinnumerot löydät osoitteesta op.fi/koitti-pertunmaa.

Käsitöitä, käsityötarvikkeita,
lahjatavaroita,
viikonloppuisin leivonnaisia

Pertuntie 29, 19430 Pertunmaa
puh. 045 7832 6234

TiliHeimonen Ky

Tilitoimistopalvelua
ammattitaidolla

Pertuntie 29 A 2, Pertunmaa
015-681 540
toimisto@tiliheimonen.fi
www.tiliheimonen.fi

Miliina

kampaaja
parturi
kosmetologi

Miia
Hilden-Vesanen
0400 194 308

Kauppatie 6
Kuortti
Facebook:
Miliinabeauty

Korkeatasoisia
loma-asuntoja
järven rannalla

LeppäLomat

www.leppalomat.fi
info@leppalomat.fi
Puh. +358 (0) 500 754 528

Tyyliä ja tunnelmaa -
ympäri vuoden!

Latvasen hautauspalvelu

Hanna-Reetta Latvanen
Palvelemme kaikessa
hautausalaan liittyvässä.
Puh. 0500 553 829
latvasenhautauspalvelu@gmail.com

JUHLA- JA PITOPALVELUA
meidän tai asiakkaan tiloissa

MIEKANKOSKEN KAHVILA

www.miekankoskenkahvila.com
Juhla ja eräruokapalvelu
puh. 0400 653 281

Kukkakeidas
Kukka- ja hautauspalvelu
Reissutie 4
52700 Mäntyharju
Puh: 015 464 120
info@kukkakeidas.com

Tässä se on.
Parhaan noutopöydän ABC.
Viikon jokaisena päivänä.

Lähi-ABC Pieksämäki
Lähi-ABC Tuuskala
Lähi-ABC Savonlinna

6-22

ABC Juva
ABC Kuortti
ABC Pitkälampi

24 h

ABC!

Lomapesät

Mökkivuokrausta ympäri vuoden.
Myös juhlaikäyttöön.
Mökille vuokrattavissa kylpytynnyri.
P. 040-730 3146 • www.lomapesat.fi

Autojen huollot
• Määräaikaishuollot
• Öljynvaihdot
• Korjaukset • Pesut
• Rengasmyynti
• Myös raskaskalusto

Ruuthin Paja Oy
Oravatie 2 19410 Kuortti
Juho Ruuth 044 298 8760
Pekka Ruuth 0500 754 418

www.ruuthinpaja.fi

Ari Apumies
ariapumies.johku.com

Ari Leskinen Jousantie 8
Käsitöistäpalvelu & mökkiteikkari 19430 Pertunmaa
ari.apumies@gmail.com 0400 272618

Hyvän palvelun
apteekki
Kuortin
ABC-asemalla

Avoinna
ma-to 9-17
pe 9-18
la 9-14
su suljettu

www.pertunmaanapteekki.fi

KAUPPIAS HOITAA HOMMAN

K Market

postnord
posti

K-market Karpalo

Pertuntie 21
19430 Pertunmaa
Puh. 015-681 351
sauli.jalkanen@k-market.com

Palvelemme

ma-pe 7-20
la 7-18
su 10-18

Löylyn tähden™

Kerkes-kivillä esim. Aitokiuas
lämpiää reilussa tunnissa!

KERKES
-kiuaskivet

- lyömätön kestävyys
- puhtaat löylyt
- 5 vuoden takuu
- soveltuu kaikkiin kiuastyyppeihin

Katso lähin jälleenmyyjäsi ja tutustu:
www.kerkes.fi tai
soita: 050 373 1313

Sähköpalvelu
SalamaSiili

- ✓ Sähkötyöt
- ✓ Antennityöt
- ✓ Aurinkojärjestelmät

Otso Paakkinen
050 333 1033

otso.paakkinen@
hotmail.com

www.sahkopalvelusalamasii.fi

PARTURI KAMPAAMO
kultakutri
PERTUNMAA 050 338 1741
PERTUNTIE 23 D

Taksipalvelu Jarkko Savolainen
0400 347700 jakke.savolainen@gmail.com

Pertunmaa
Tilataksi 1-8 henk.
Pyörätuoli- ja parrikujuukset

Anni Kyyhkynen Tmi

HIERONTAA (045 647 9477

koulutettu hieroja • urheiluhieroja

Vastaanotto ajanvarauksella osoitteessa Pertuntie 14.

Eläkeliiton jäsenkortilla 5 € alennusta hoidoista.

Tekemisen meininkiä!

visitpertunmaa.fi
pertunmaa.fi

Eläkeliiton Pieksämäen yhdistys ry

Puheenjohtajan ajatuksia menneestä ja tulevasta

Vuosi on taas kulunut siitä, kun edellistä iloa elämään lehteä tehtiin, mutta nyt on uuden lehden sekä toimintojen aika taas edessäpäin ja katse siintää tulevaisuuteen.

Yhdistyksemme herää kesätauon jälkeen kuin eloon, kun kaikilla on ikävä päästä yhteisten toimintojemme pariin ja näkemään tutut henkilöt ympäriillämme.

Yhdistyksemme toimintaan on saatu aktiiviset toimijat, ja siksi olemme pystyneet toimimaan menneen vuoden aikana aktiivisesti ja mukaan toimintaamme tuli myös boccia, joka sai suuren joukon innostumaan tästäkin lajista.

Syksyn aikana tulemme käynnistämään pienen tauon jälkeen myös äijä kerhotoiminnan uudelleen miesten omien juttujen tekemiseksi. Vuoden aikana olemme pitäneet kerhoja, jumppatunteja, on ollut luennoitsijoita ja paljon muuta henkisen ja ruumiillisen kunnon ylläpitämiseksi.

Tämä on sitä toimintaa, mitä pitäisi myös kunnan päättäjien huomata tukea rahallisesti tai antamalla eläkeläisjärjestöjen käyttöön maksuttomia liikuntatiloja, onhan tämä kaikkien edun mukaisesti vireyttä ja terveyttä yllä pitävää toimintaa.

Mutta kaikki tämä vaatii työtä myös yhdistykseltä ja ennen kaikkea sen hallitukselta, ilman hallituksen toimintaan osallistumista yhdistys olisi kuin ajopuu virrassa, eikä mitään tapahtuisi, mutta meillä on ollut kohdalaisen hyvä yhteistyöhalu, ja siten saatu kaikkiin toimintoihimme halukkaat ohjaajat, siitä kiitos heille.

Hallituksen tehtävähän on päättää yhdessä kaikesta toiminnasta, mitä eri ohjaajat sitten esittävätkin toiminnan tekemiseen. Tällä tavalla hallitus ottaa vastuun kaikesta toiminnasta, mitä me teemme yhdistyksissä.

VUOSI 2024 on tulossa ja kukaan ei tiedä mitä se tuo tullessaan, toivotaan, että ei mitään epidemioita, ei suuria mullistuksia ulkoapäin vaan saaisimme rauhassa ja terveinä toimia yhdistyksen ja piirimme etujen mukaisesti jäsentemme hyvinvoinnin ja toiminnan turvaamiseksi.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia yhdistystämme ja piiriä tukeneita yrityksiä, jotka mainoksillaan osallistuneet tämän lehden tekoon ja tällä tavoin tukeneet toimintaamme ja edes auttaneet yhdistyksemme toimintaa.

Suosittelen, että mekin eläkeläisinä käyttäisimme heidän palvelujaan vastapalveluna tukemisestamme.

Eläkeliiton Pieksämäen Yhdistys ry
Kalevi Kaasinen Pj

Parturi-kampaamo
Punaparta

Puh. 015 481 155
Savontie 3, 76100 Pieksämäki

kesport
KOVANEN

VARKAUS KAUPPAKATU 31 puh. 0207 - 401 155
PIEKSÄMÄKI KESKUSKATU 18 puh. 0207 - 401 150

www.kesportkovanen.fi MYÖS FACEBOOKISSA

**Palveleva hyvän mielen
eläinkauppa Pieksämäen
torin laidalla!**

Meiltä kotimaiset lemmikkieläimet
sekä ruoat ja tarvikkeet kissoille,
koirille ja pikkulemmikeille.

Kaupan päälle lupsakan
mutkaton palvelu!

**LEMMIKKI-
SIRKUS**

Häyrisentie 4
Pieksämäki
040 688 6000

**Paikkakunnan
monipuolinen
fysioterapiatiimi**

**Pre
hab**

Fysioterapian perustoiminto-
jen lisäksi useat erikoisalut,
mm.

- OMT-terapia
- Lymfaterapia
- Psykofyysinen fysioterapia
- Neurologinen fysioterapia
- Akupunktio

Fysioterapeutit
Kari Kuivalainen
Henri Eskelinen
Marjo Korhonen
Tiina Kaukorinne
Markku Lensu

Prehab Oy • prehab.fi
Tasakatu 3 • info@prehab.fi
76100 Pieksämäki • 050 323 4621

NAARAJARVEN APTEEKKI **JÄPPIILÄN APTEEKKI**

Avoinn: ma-pe 9-17
la 9-14
Seunalantie 1
76850 Naarajärvi
Puh. 015 422 170

www.naarajarvenapteekki.fi

Jäppilän sivuapteekki
Avoinn: ma-pe 9-17
Heponiementie 2
77570 Jäppilä
Puh. 015 610 172

AD autokorjaamo V Kovanen

Voimapolku 2,
76850 Naarajärvi

Puh. 0400 510 533

Sähköposti:

naarajarvi@ad-autokorjaamo.fi

Poikkea asemallemme!

**Neste Pieksämäki
palveluksessasi!**

- Kotipizza • Kahvio
- Pikapesu • TI-halli
- Myymälä • Tankkaus

Klikkaa Facebookiin sekä [nestepieksamaki.fi](https://www.nestepieksamaki.fi)

Neste Pieksämäki Puh. 015 348 411
Kaakinmäenkatu 16-20 Ma-la 6-21, su 8-21

*Väisänen Kukkakauppa ja
Hautaus toimisto Ky*

— perustettu 1935 —

Savontie 12, 76100 Pieksämäki
Puh. (015) 481 668
vaisanen.kukka@co.inet.fi

MOILAS

Mieluummin Mäellä kuin muualla.

PIEKSÄMÄKI
Etennäsi asemapaikalla

Kunnon Keskus

HYVINVOINNIN VETURI

Kauppakatu 3, Pieksämäki
p. 044 034 1690
www.kunnonkeskus.fi

☆ **Sähkötyöt** ☆ **Putkityöt**

☆ **Ilmalämpöpumput asennettuna**

☆ **euronics** **Suosi paikallista
- saat parasta palvelua.**

Sähköpari Oy
Euronics Pieksämäki
p. 0207 291800

Ma-Pe 9-17, La 9-14
Kaaritie 12, Pieksämäki
www.sahkopari.fi

**Seuraa
somessa!**
@sahkopari0y

KIA **HONDA** **MAZDA**
Meiltä paras tarjous!
www.autokari.fi

Luotettava autokauppa
AUTOKARI
Pieksämäki - Varkaus

KIRJANPITO- JA TILINPÄÄTÖSPALVELUT

Seunalantie 1, 76850 Naarajärvi, 040 5039 211

toimisto@tilitaivas.fi

PIEKSÄMÄEN
APTEEKKI

Tervetuloa palvelemaan
apteekkiimme
Pieksämäen Keskuskadulle!

Ma-Pe klo 8.00-19.00
La klo 9.00-15.00

Keskuskatu 30
76100 Pieksämäki

040 539 0655
www.pieksamaenapteekki.fi

Tilausajot mukavasti
RYTKÖSEN BUSSILLA!

OY RYTKÖNEN & CO

Soita! 017-820 4026
www.rytkonenco.fi

K Market Nestekaasut

NEILIKKA

Seunalantie 2, Naarajärvi, puh. 015 348 525
neilikka@k-market.com
MA-PE 7-21, LA 7-21, SU 10-21

PIEKSAMÄEN YKKÖSAPTEEKKI
Prismassa

8-20
8-18
11-17

040 700 3748
@pieksamaen.ykkosapteekki@apteekit.net

Tervetuloa!

RengasCenter
Pieksämäki

Altoimulu 2, 76100 Pieksämäki
p. 050 829 1300
ki-rengas@kk-rengas.fi
www.kk-rengas.fi
www.rengascenter.fi

RENGAS CENTER

M. KARJALAINEN OY KULJETTAA
KAIVAA KUORMAA

52 vuotta palvelua teille

- TIENRAKENNUS
- RAKENNUSTEN PURKU
- VESI- JA VIEMÄRITYÖT
- POHJA- JA PIHATYÖT
- PIIKKAUS
- MYÖS KOKONAISURAKOINTI

Kari 0400 678 770
kuljetus.marttikarjalainen@gmail.com

EURO KELLO JA KULTA

HÄYRISENTIE 4, 76100 PIEKSÄMÄKI
Puh/fax (015) 341 461

Asuntoasiat

Ovi omaan kotiin.

www.asuntoasiat.com
Häyrisentie 2, Pieksämäki
Heidi Viinikainen
LKV, KIAT
050 500 3502

SKVL
JÄSEN

Länsiväylä 32, 76100 PIEKSÄMÄKI
www.akkujavaraosaky.fi

KAMPAAMO PARTURI TYYLITALO PARIS
Sirkka Seppänen

Puh. (015) 341 462
0400 259 470
Häyrisentie 2, 76100 Pieksämäki

PIEKSAMÄEN KUNNALLISJÄRJESTÖ

YSIRAUTA

RAUTANET.

Helmintie 1 - 0400 528 466
info@ysirauta.fi - www.ysirauta.fi
Ark. 8-17, la 9-13

YSIMAJAT

Urtinkuja 6 - 050 518 7640
info@ysimajat.fi - www.ysimajat.fi

YSI KALUSTE

Kangaskatu 28 - 0400 159 808
ysikaluste@gmail.com - www.yskaluste.fi

YSIVUOKRAUS

Vanha Jyväskyläntie 14-16 - 0400 529 099
ysivuokraus@gmail.com

TIETÄÄ MITÄ TARVITSET.

Marjan kukka
Naarajärvi
Puh 015 611 888
TERVETULOA!

Pieksämäen Autokunta

Luotettavaa kuljetuspalvelua jo vuodesta 1963

Luotettavaa kuljetuspalvelua jo vuodesta 1963

Kaaritie 5
76150 Pieksämäki
ktk@pieksamaenautokunta.fi
puh. 0400 487 939

Jalkaterapia Saha

AJANVARAUS
045 165 9672

sähköinen ajanvaraus 24/7
www.jalkaterapiasaha.fi/sahkoinen-ajanvaraus/

Sara Säämänen
Jalkaterapiasaha

Keskuskatu 42
www.jalkaterapiasaha.fi
saha@jalkaterapiasaha.fi

RAKENTAJA & REMONTOIJA!

Tarvitsetko ikkunapelttejä, uunin-
eduspelttejä, piipunhattuja
tai pihagrillille huuvaava?

Meiltä saat IV- ja savunhallinta-
kanavien lisäksi kattavasti
peltitarvikkeet rakentamiseen
ja remontointiin.

Laadukkaiden peltituotteiden
verkkokauppa PELTINETTI.FI

PELTINETTI.FI PPKANAVAT.FI

Vanha Mikkelintie 24 A, 76100 Pieksämäki
Asiakaspalvelu: 044 570 5551

Leikkaukset, värjäykset, kihartamiskä-
teilyt, kampaukset, holdot & kulmat
sekä meikkaukset. *Tarvike tuotemyynti
*koryakorut rei'itys *Macig Silver-korut.
Hamam pyyhkeet, palasalppuat ja ras-
vat. *Kuurinta saippuat *Aloe Vera-
tuotteet. *Lahjakortit ja erikoisvalmis-
tetut lahjat. *Peruukkipalvelu-palve-
luseteli-maksusitoumus, tuotteet &
välitneet peruukin hoitoon.
Laadukkaat päähineet *Naurujouga!

Nopea yksilöllinen palvelu!
Esteetön kulku, katutaso

Parturi-kampaamo TUIKKU
puh. 0400-555857
Keskuskatu 59 Pieksämäki

LOMATRIO

Kangasniementie 18 76850 Naarajärvi
puh. 0207415510

OMPELIMO ONNI

Ompelupalvelut
Kirsi Romunen

Puh: 040 7214900
Keskuskatu 14
76100 Pieksämäki

Eläkeliiton Puumalan yhdistys ry

Mukavaa toimintaa Saimaan rannalla!

Ajatuksia Puumalan Virran varrelta!

Mietiskelen Puumalan yhdistyksen toimintaa joka on ollut varsin rikasta ja tapahtumia täynnä. Kun selaa kalenteria taaksepäin ihmettelee miten on keretty kaikkeen mukaan.

Toiminta suunnitelmassa oli suunnitelma että vähintään viisi hallituksen kokousta vuodessa. Kun katsoin viimeistä pöytäkirjaa se oli numero 7 ja vielä on vuotta jäljellä.

Emme ole kertaakaan kokoontuneet vain kokoontumisen ilosta, aina on löytynyt asiaa. Kaikki kokoukset ovat olleet iloisia tapahtumia ja päätökset ovat syntyneet hyvässä yhteisymmärryksessä.

Heinäkuussa taas näimme piirin Kesäjuhilla Hurissalossa yhteistyön ja talkooporukan yhteen hiileen puhaltamisen tärkeyden. Vieraita oli 100 enemmän, kuin olimme ajatelleet.

Suuri kiitos Hurissalon harrastaja teatterille venymisestä, että saatiin kaikille istumapaikat. Esityshän oli aivan huikeaa seurata ja sääkin oli meille suosiollinen.

Uutena kerhona olemme saaneet Elsa kerhon joka kokoontuu kerhan kuukaudessa. Kerhon toiminta on aivan kerholaisten toiveiden mukaista. Pakollista toimintaa on seurusteleminen ja kahvihetki, siinä

puhutaan myös omat ja vieruskaverin kuulumiset. On aivan ihanaa kun olemme saaneet naisia niin paljon kasaan.-Olishan se mukavaa jos joku äijäkin tulisi mukaan!?

YHDISTYS TOIMINTA on Puumalassa vilkasta. Se on pienen kunnan rikkaus. Voimme tehdä yhteistyötä eri yhdistysten kanssa. Erityisesti kiitos kuuluu liikuntapalveluille. Sieltä saamme apuja tarvittaessa ja olemme tehneet monia tapahtumia yhdessä.

Kansainvälinen hiihtopäivä on hyvä esimerkki yhteistyöstä ja sen järjestämisestä. Ja se hyvin hoidettu latuverkosto. Siellä oli ilo hiihtäjän hiihdellä.

Syksyn lähestyessä suuntasimme loppuvuoden toimintaan ja juhluvuoden tapahtumiin, on suuri saavutus että olemme pystyneet toimimaan 50 vuotta yhdistyksenä. Siitä suuri kunnia ja kiitollisuus meitä edeltäville sukupolville.

Kun juhlat olivat juhlittu, niin sitten katse **Mikko Alatalon** ja konserttiin ja niiden järjestelyyn marraskuussa. Nythän meillä oli jo ”kertausharjoitus” piirin kesäjuhlissa. Eikä sovi unohtaa ohjelmasta pikkujoulua.

Vanha sananlasku sanoo että kerätaus on opintojen äiti.

Vaikka meillä on ollut ohjelmaa yllinkyllin, niin olemme laittaneet itsemme koulunpenkille. Hallitus pääsi liiton koulutukseen Uutta virtaa yhdistystoimintaa -projektin vuoden alusta.

Nyt olemme sitten ruutineet, mikä on meillä turhaa ja mistä löytyy kehittämisen paikka. Kehittämistä kyllä riittää ja odotamme jäsenistön mielipiteitä toimintaan.

Vaikka tämä on ollut kiireinen vuosi, niin olemme myös välillä lomailleet ja ladanneet” akkuja”.

Nyt sitten uutta uskoa täynnä vuoteen 2024. Ihmisen ei ole hyvä olla yksin. Ystävät ja juttukaverit löytyvät kerhoista ja yhdistys toiminnasta.

Hyvän Joulun toivotuksina ja Uutta virtaa vuodelle 2024!

Eeva-Liisa Luukkonen
Puumalan yhdistyksen puh.joht.

Puumalan Äijät

- virkistävää miestoimintaa varrella virran-

Puumalan Äijät sai toimia vuoden 2023 varsin vapaasti, ilman pandemian tuomia rajoitteita. Vuoden toiminnan pääpaino on ollut kuukausikerhoissa, joihin olemme saaneet vierailiksi henkilöitä, joilla oli kompetenssia käsitellä omaa osaamisaluetta.

Alkuvuoden kerhoissa oli vieraina mm. uusien autojen kauppias Mikkelistä kertomassa autokaupan kehityksestä ja, sekä käyttövoiman muutovirrasta. Kerhoa kiinnosti kovin sähköautoilu ja akkujen kapasiteetti nyt ja tulevaisuudessa?

KEVÄÄN kerhot jatkuivat kuulumisilla Kenkäkaupan murroksesta valtakunnallisesti yksityisrittäjien ahdingon ja kenkäkaupan ajautumisesta keskusliike vetoiseksi ja edelleen yhä kasvussa olevaan nettikauppaan hankaloittaen yksityisen kenkäkaupan kehitystä.

Maaliskuulla kerhossa vieraili puumalalainen yrittäjä kertomassa Nanopar Oy:n kehittämän kestäväen kehitykseen perustuvia taloudellisia ja kompakteja infrapunakuivainratkaisuja kaivos- ja prosessiteollisuudelle. Teollisen ja kunnallisten lietteiden jatkokäsittelyssä tuotteena syntyy myös kierrätyslannoitteita, jotka vastaavat ravintoarvoltaan kaupallisia lannoitteita.

Huhtikuulla olimme opissa, miten yksityistieavustuksilla ja oikealla suunnittelulla voidaan toteuttaa yksityistien korjaushanke 60–70 pro-

senttisesti avustuksilla. Asiaa kerholle avasi erään yksityistiekunnan puheenjohtaja.

Toukokuulla vieraili MTV3:lta Kotoisa-ohjelmasta tuttu piha- ja puutarharakentaja Rainset Oy:n tj **Arto Kontio**. Arto korosti piharakentamisessa suunnitelmallisuutta. Suunnitelma poistaa monet oma-toimisessa rakentamisessa herkästi tulevat virheet.

SYKSYKAUDELLA kerhoissa on kerhovieraina henkilöitä, joilla on kokemusta autotekniikasta, helikopterilla lentämisestä, sekä luento aiheesta ”Ikääntyvä mies ja seksuaalisuus”. Kaikki aiheet mielenkiintoisia!

Puumalan äijillä on myös muuta toimintaa. Äijien lauluryhmä harjoittelee säännöllisen epäsäännöllisesti. Mukana on vaihtelevasti laulajia 10–14 henkilöön ja muutaman kerran on julkisesti avattu ääntä ja tavoiteltu päästä nuotin päälle. Kuntoilusta ja lihaskuolosta vastaa kuntosaliryhmä nimeltä ”Äijä Liikettä”. Kokoonnumme kerran viikossa kuntosalille, joko omatoimisesti tai kerran kuussa ohjatusti.

TALVELLA ja myös kesällä harrastimme pienimuotoista rakentelua. Äijät on jo monena vuotena rakennellut linnunpönttöjä pihapiirin pikkulinnuille, sekä hyönteishotelleja. Kesällä 2023 ponnistelimme hiukan isomman hyönteishotellin

Puumalan kirkonkylän sisääntuloväylän lähetyville pörriäisille majoitustilan.

Eläkeliiton Etelä-Savon piirin äijäryhmät vieraili Puumalassa heinäkuun lopulla. Ohjelmassa oli tutustuminen Eteläisen saariston maisemiin. Maisematien alkumetreillä nautittiin yhteinen makkarapaisto- ja kahvihetki Norppalaavulla. Puumalan kunnan rakennuttama laavu on todella iso ja tutustumisen arvoinen rakennus. Matkamme jatkui eteenpäin lyhyen lossimatkan jälkeen kapealle saaristotielle päätepisteenä Lintusalon koulun pihapiiri. Perillä **Martti Venäläinen** kertoi **Nestori Reposen** (laulun Miikkulainen) elämän vaiheista ja traagisesta venematkasta, joka oli Nestorin viimeinen matka kirkonkylälle. Paalumatkalla Lintusalosta osa äijistä vieraili myös Nestorinrannassa tutustumassa Nestorista viulunsoittajana tehtyyn patsaaseen, sekä vierellä kivellä lepäilevään norppaan.

Lounas oli varattu Niinipuuhun ja Lossarin- pöydässä oli monipuolinen terveellinen ateriakokonaisuus tarjolla. Yhteisessä tarinatuokiossa koettiin huolena äijämiesten ikä-terveys ja siitä huolehtiminen. Monella kerholla on asiaan kiinnitetty huomiota ja on varatut kunto- ja voimistelusalivuorot ahkerassa käytössä. Keskustelussa oli myös huoli äijätoiminnan jatkuvuudesta saada uusia nuorempia jäseniä ryhmään mukaan. Markkinointia on lisättävä ja tietoisuutta miestoiminnasta.

Tulevan vuoden tammikuussa äijäryhmien vetäjät kokoontuvat pohtimaan ja visioimaan tulevaisuuden askelkuvioita.

Puumalan Äijät kiittää kuluvasta vuodesta ja aloittaa uuden äijävuoden 2024 iloisin mielin.

Jorma Tella

Metsään raivatut elämänpolut asutustilallisten kertomana

Koska tilalle ei ollut tietä, oli sen teko ensimmäisenä edessä. Matkaa kärrytieltä oli kaksi kilometriä. Tie oli tehtävä kokonaan miestyönä, koska koneita ei silloin vielä ollut käytettävissä. (...) Tie myötäili vanhaa polkua, vain isompia mutkia oikaisimme. (25D)

Asutustilojen historia on suomalaisten lähihistoriaa. Toisen maailmansodan jälkeen Neuvostoliiton kanssa solmitun rauhan ehtojen mukaisesti Suomi luovutti osan Karjalasta, Petsamon sekä raja-alueita Kuusamosta ja Sallasta. Noilta alueilta saapui paljon kotinsa menettäneitä siirtolaisia, jotka piti asuttaa uudelleen nopealla aikataululla. Myös rintamamiehille oli sodan aikana luvattu maata tilojen perustamista varten, joten rauhan tultua Suomi oli suuren tehtävän edessä. Tätä sodanjälkeistä asutus-toimintaa ohjattiin vuonna 1945 annetulla maanhankintalailla. Tämä laki jatkoi osin aikaisempaa maaseudun asutus- ja maapolitiikkaa, jolla oli ratkottu torpparien ja muiden maattomien maakysymyksiä. Maanhankintalain nojalla tiloihin oikeutettuja olivat siirtoväki, perheelliset rintamamiehet, sota lesket ja sotaor-

vot, sekä sellaiset maanvuokraajat ja maatalousyrittäjät, jotka menettivät maanhankintalain edellyttämän maanoton vuoksi toimeentulomahdollisuutensa tai työnsä.

Maanhankintalain perusteella Suomeen muodostettiin yli 100 000 asutustilaa. Muodostettavia tiloja olivat: asuntotontit, kalastustilat, asuntotilat, asuntoviljelystilat ja viljelystilat. Näistä varsinaiseen maataloustuotantoon tarkoitettuja olivat asuntoviljelys- ja viljelystilat, joita muodostettiin yhteensä 45000. Viljelystilat saivat 6-15 hehtaaria ja asuntoviljelystilat 2-6 hehtaaria peltoa. Pellot eivät todellakaan olleet valmiiksi raivattuja, vaikka etenkin siirtoväelle pyrittiin muodostamaan tiloja, joissa osa pelloista oli jo valmiiksi viljelykelpoisia. Loput pellot piti raivata suo- ja metsämaista. Ei ollut yhtää neliötä valamiina kuuvekympmenen hehtaarin paikassa. Yhessä lohkossa mettää, josta ol isommat puut myyty pois, ja sitä sitte jou'uttiin kuokkimaan ja raivaamaan. Pistettiin rajoille aijat sinne ja karja ol sitte metässä. Peltoa saatiin sitä mukaa aina ku sitä tehtiin, kaikkiaan kakstoista hehtaaria. (H10)

Viljelystiloihin tulevien metsien

osalta otettiin käyttöön aiemmissa asutuslaeissa noudatetun kotitarvemetsäperiaatteen sijaan tukimetsäperiaatetta. Tämä tarkoitti sitä, että tilalla tuli olla metsää niin paljon, että siitä riitti puuta kotitarpeiden lisäksi myyntiin. Keskikokoisen perheen piti saada pääasiallisen toimeentulonsa maataloudesta ja tukimetsästä. Asuntoviljelystiloihin tuli metsää sen verran, että kotitarvepuun saanti turvattiin.

Tutkimukseni kohteena olivat asutustilallisten kokemukset tilojen perustamisesta ja elämästä tilalla. Haastattelin alkuperäisiä ja toisen polven asutustilallisia pääasiassa Pohjois-Savossa ja muutamia asutustilallisia Lapissa 2000-luvun alkupuolella. Tavoittaakseni myös vanhempien ikäpolvien kokemuksia käytin haastattelujen lisäksi tutkimusaineistonani Maaseudun Sivistysliiton järjestämän kirjoituskilpailun "Muistellaan asutustoimintaa" kirjoituksia vuodelta 1982. Kertomuksia ja haastatteluja lukiessani etsin niistä vihjeitä siitä, mitä erityisesti metsä oli heille merkinnyt. Vastaukset kuitenkin kietoutuivat monisyisesti viljelijöiden toimintaan asutustilalla yleensä.

ASUTUSTILALLISET ovat kiintoisa ryhmä, kun yritetään ymmärtää, miten viljelijät ovat suunnanneet toimintaansa yhteiskunnallisten muospaineiden seurauksena. Ensimmäinen suuri murros oli sota-aika, jolloin siirtolaiset menettivät sodan vuoksi kotitilansa ja koti-seutunsa. He joutuivat aloittamaan alusta elinkeinonsa harjoittamisen uudessa paikassa käytännössä katsoen melkein tyhjästä. Kesti vuosia ennen kuin he saavuttivat saman tuotannollisen tason kuin muut tilat. Sitten tuli paineita vähentää

maataloustuotantoa ylituotannon takia. Asutustilalliset joutuivat kokemaan muita tiloja rajumman muutoksen, sillä heidän olivat vasta saaneet tilansa tuottavaksi, kun jo kehoitettiin lopettamaan. Suomalaisen yhteiskunnan muuttuminen maatalousvaltaisesta teolliseksi tapahtui ylipäänsä myöhemmin ja nopeammin kuin muualla Euroopassa. Muutokseen asennoitumisessa ja reagoinnissa oli suuria yksilöllisiä eroja. Joidenkin asutustilallisten elämäkertomuksista voikin havaita syvän epäoikeudenmukaisuuden kokemuksen, kun ahkera työ ei riittänyt, vaan yhteiskunnan muutokset selättivät. Osa viljelijöistä otti muutokset haasteena, johon he vastasivat onnistuneesti maataloustuotantoaan laajentaen.

Etenkin asutustilojen ensimmäisinä vuosina metsä oli elintärkeä, sillä puun myynnillä saatiin tilan ensimmäiset rahatulot, ja sillä rahalla rakennustarvikkeet taloihin ja tuotantorakennuksiin. Eräs haastateltavani kertoi metsän merkityksestä seuraavasti: Kaikkihan ne tavallaan piti metällä saaha, koska kolme lehmää, jos on ja se kirnutaan voiksi ja voi myyvää kaupunkii, ni sillä ei traktoria osteta. Että se lähinnä oli mehtä, mikä sitte autto kaluston hankinnassa. Esmerkiksi traktori ni pittää olla melkone aukko mettää. (H8) Maatilojen investointeja rahoitettiin puun myynnillä, ja metsätulot olivat sysäys maatalouden modernisoitumiselle. Maatilojen omat metsät työllistivät asutustilallisia aina 1970-luvulle, jolloin puukaupat tehtiin pääasiassa hankintahakuina. Metsän työllistävä vaikutus väheni, sillä maatalous oli laajentunut niin paljon, että se työllisti ympärivuotisesti. Metsän myynnissä isännät siirtyivät pystykauppoihin. Maataloustuotantoaan laajentaen tiloilla metsän taloudellinen merkitys toimeentulon antajana on vähentynyt, sillä maatila on saatu tuottavaksi ilman metsääkin. Maanhankintalaissa puhuttiin viljelystilo-

jen kohdalla tukimetsäperiaatteesta. Suomen laajat metsät mahdollistivat sodan menetysten jälkeen monelle uuden alun, oman paikan ja toivon tulevaisuudesta. Tukimetsä on täytetty tehtävänsä.

ELÄMÄNKERTOMUKSIA uudelleen ja uudelleen lukiessani alkoi hahmottua uudenlainen jako paikan ja toimijuuden välillä. Toiset näyttivät jäsentävän omaa toimintaansa enemmän paikan kautta. Maatila mahdollisti toiminnan ja sen pysyvyys antoi uskallusta suunnitella myös tulevaisuutta viljelijänä. Isännyyden ja emännyyden aseman takaajana oli maatila peltoineen ja metsineen. Turvallisuuksi haettiin paikan pysyvyydestä ja identiteetistä puhuttiin kulttuurisesti hyväksytyllä tavalla ja yhtenäisesti. Tulkintani on, että jos ihminen kokee ulkoiset olosuhteet ja yhteiskunnan rakenteet kiinteinä ja muuttumattomina, se voi rajoittaa toimintaa ja kykyä reagoida muutoksiin. Moni ajautuikin tilanteeseen, jossa katsoi parhaimmaksi lopettaa viljelyn ympäröivän yhteiskunnan muuttuessa.

Toisten tilallisten kertomuksista välittyi vahvasti oman toiminnan kuvaaminen ja arviointi. Tulevaisuuden tavoitteet eivät rajoittuneet olemassa oleviin resursseihin, vaan toiminnan jatkuvaan kehittämiseen. Nämä asutustilalliset määrittivät elämänsä toimijuuden kautta ja identiteettiä muotoutuivat tässä prosessissa.

Toimijuus loi edellytykset identiteettien moninaisuudelle ja uudelleen määrittelylle joustavasti muutoksissa mahdollistaen jatkuvuuden kokemuksen. Näillä tiloilla ovat jo seuraavat sukupolvet viljelemässä ja suunnitelmia tekemässä.

Vaikka perinteiden murenemista ja yhteiskunnan muuttumista tapahtuu jatkuvasti, niin vanhasta siirtyy jotakin myös tuleville sukupolville. Elämänpolut jatkuvat sukupolvien ketjussa ja kulttuuriset toimintamallit viitoittavat suuntaa uusille urille ja toimintamalleille. Metsä jatkaa kasvuaan ihmisestä huolimatta sukupolvesta toiseen, mutta metsään piirtyvät ”polut” muuttuvat ihmisten toimesta ja avaavat uusia toimintatiloja ajan ja paikan solmukohdissa.

Kirjoittaja: Asta Kietäväinen, maaseutusosiologian dosentti

Asta Kietäväinen väitöskirjan *Metsään raivatut elämänpolut. Toimijuus ja identiteetti asutustilallisten elämäkertomuksissa* (2009) tutkimusaineiston muodostivat haastattelut ja kirjoituskilpailun kirjoitukset. Artikkelissa haastatteluihin viitataan H:lla ja Maaseudun Sivistysliiton järjestämän kirjoituskilpailun ”Muistellaan asutustoimintaa” kirjoituksiin vuodelta 1982 D:llä.

Valokuvat on ottanut Antti Tarsaranta.

Kuvia toiminnasta

1. Eeva-Liisa
2. Talkoot 24.5.2023
3. Tiistaikerho 21.2.2023
4. Toukosiunaus
5. Kevätmuotikerhossa
6. Kahvitauko talkoissa
7. Voimistelua

Mirrin & Mintun PUUTARHA

Pikkuiinen puutarha Puumalassa
täynnä kauneutta ja elämää.

Sahanlahti Resort | Lietvedentie 830 | Puumala | puh. 040 779 9896
www.sahanlahtiresort.fi

Tervetuloa
Joululohi-ostoksille
Aukioloaikamme
ark. klo 8-15.30
Jouluaattona ja
pyhinä suljettu

Puumalan pesula

Liisankuja 3
Puh. 0400 805 672

Neste Puumala

Satamatie 4 A
Puh. (015) 468 1131, 0400 805672

Rakennus Liukkonen Oy
0503501517
Hänny Liukkonen
Kirjuri
Rakentajakatu 2 52200 Puumala
Puh. 0503501517

HEINO NÄRHI

Sirkkelisahuri
Imatrantie 714
52200 Puumala
Puh. 050 526 8508
s-posti heino.narhi@gmail.com

Passikuvat myös sähköisesti,
varaathan aikasi.
0400 190 196

Video- ja valokuvaus
Valtonen Ky
valokuva@suutsaimaa.com

Taksi Hannele Kolehmainen

Puh. +358 500 255144

Tule hakemaan hyvä mieli Kahvila Kuittisesta

Keskustie 13, 52200 Puumala
050 468 1014
A-oikeudet

PUUMALAN APTEEKKI

Avoimna ma-pe 9-17
la 9-13

(015) 755 3300
www.puumalanapteekki.fi

METSÄ JA MAAJUSSI

-rakennustyöt
-traktoriyöt
-polttopuiden valmistus ja myynti
Puh. 050 325 8602

K Market

APAJA

ma-pe 6.00-21.00
la 6.00-20.00
su 10.00-18.00

Keskustie 19, Puumala
p. 015 4681140

Sirpan Monialapalvelu

Sivoukset ym. askareet kotona
ja mökeillä.

050 4478 487

sirpa.parii@gmail.com

Muista kotitalousvähenys

Eläkeliiton Ristiinan yhdistys ry

Vipinää vuosiin Ristiinassa

Virikkeitä ja liikuntaa kerhoissa

- keilaus, jumpat, lentopallo, kuntosali, boccia, Äijät ja Akat

Yhdessä taitaen ja harrastaen

- käsityökerho Kätevät, erilaiset talkoot, Illoiset laulajat

Ystäviä nähdään ympäri vuoden

- jäsentapaamiset, tutustumismatkat, kesäjuhlat, kirkolliset kohtaamiset

Seuraa toimintaamme Fb-sivuilta ja yhdistyksen verkkosivuilta sekä tuo omat ideasi mukaan.
www.elakeliitto.fi/yhdistykset/ristiina

Ikääntyneiden ääni aidosti kuuluviin

Parastaikaa käydään läpi suurta hallinnollista muutosta, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueiden järjestämis- ja tuottamisvastuulle. Kunta ei ole enää samanlainen palveluja tuottava koneisto, vaan kunta näyttäytyy uudella tavalla kuntalaisille.

Kunnan tehtävä lepää neljän tukijalan varassa: demokratia, talous, hyvinvointi ja yhteisöllisyys. Kaikki tukijalat täytyy olla kunnossa, jotta pysytään pystyssä. Kuntademokratiaa turvataan ennen kaikkea vaaleissa, mutta myös vaalien välillä. Lain mukaan kunnilla tulee mm. olla vanhusneuvostot. Neuvostoilla tulisi olla todelliset mahdollisuudet sanoa sanottavansa kunnan asioihin. Tämä edellyttää asioiden tuomista neuvoston käsittelyyn tarpeeksi varhaisessa vaiheessa.

Kuntien tehtävänä on edelleen edistää hyvinvointia ja talous on väline turvata hyvinvointia. Nyt on entistä tärkeämpää pohtia, mistä kaikista hyvinvointi koostuu. Yleisesti ajatellaan, että hyvinvointi koostuu toimeentulosta, ihmissuhteista ja itsensä toteuttamisesta/kulttuurista.

Kunnan uudessa roolissa korostuvat palvelujen sijaan hyvästä asuinympäristöstä ja yhteisöllisyydestä lähtevät hyvinvoinnin osatekijät. Myös ikäihmisten täytyy tuntea olevansa osa yhteisöä – niin kuntayhteisöä, kuin oman asuinalueen yhteisöä. Nyt onkin vanhusneuvostoilla ja muilla kuntalaisten osallistumis- ja osallistamismuodoilla aika löytää ne teemat, jotka ovat keskeisiä vanhusten ja muiden ikäihmisten hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, ja käydä vuoropuhelua kunnan toimijoiden kanssa. Yhteisöllisyyden vahvistamisessa järjestötoiminnan tukeminen onkin avainasioita, joita kunnan puolesta tulisi tarkastella hyvinvointinäkökulmasta.

IÄKKÄILLE ihmisille kotona asuminen on tärkeää, ja kotona asumisen tukeminen onkin ollut vanhuspoliittinen tavoite pitkään. Palveluiden saavutettavuus eli iäkkäiden kulkeminen kotoa palvelujen piiriin ja asioille on esimerkiksi yksi asia, johon tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen saavuudesta käytävät keskustelut käydään uusien hyvinvointialueiden ja kansalaisten kesken. Myös hyvinvointialueilla tulee olla vanhusneuvostot, jotka mm. ovat iäkkäiden äänenä palveluja kehitettäessä.

Iäkkäiden asiakkaiden oikeuksien toteutuminen kaikissa palveluissa, niin kuntien kuin hyvinvointialueiden sekä yksityisten toimijoiden, tulee turvata. Oikeuksien toteutuminen tarkoittaa kohtaamisessa arvostusta ja kommunikointia, jota asiakas ymmärtää. Kohtelussa se tarkoittaa yhdenvertaisuutta, kunnioitusta ja luottamuksen rakentamista. Työn sisällössä asiallisia toimintatapoja ja toimivaa viestintää.

HYVINVOINTIALUEILLE on asetettu velvollisuus kerätä palautetta palveluita käyttäviltä henkilöiltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä henkilöstöltä. Palautejärjestelmien muokkaaminen on varmasti yksi asia, jota tulee yhdessä palveluntuottajan ja palvelunkäyttäjien kanssa kehittää. Palautetta pitää pystyä sujuvasti antamaan, jos palvelut on järjestetty niin, että ikäihmisten on niihin vaikea osallistua, jos työntekijät käyttävät kieltä, jota on vaikea ymmärtää liian vaikeiden sanojen takia tai jos ei saa arvostavaa kohtaamista. Tämä kaikki on osa oikeuksien toteutumista.

Anne Hujala
Ristiina

Soppajuttu

Ristiinan yhdistyksen harrastustoiminta on monipuolista. Runsaan kymmenen kerhon, kuten kädentaitojen, vapaaehtoisuustoiminnan, matkojen, liikunnan ja kulttuurin, lisäksi kerhotarjonta laajentuu edelleen. Viimeisimpänä aloittaa ruoka- ja viinikerho ”Hyvän ruuan ystävät”, joka kokoontuu liesien ja pannujen äärelle loihtimaan ruokaelämyksiä sekä myös nauttimaan aikaansaamansa suussa sulavat herkut. Tavoitteena on kokeilla em. uuden avauksen kiinnostavuutta, lisätä yhdistyksen vetovoimaa ja houkuttaa uusia eläkeläissukupolvia mukaan toimintaan. Kerho tarjoaa mukavaa yhdessäoloa monelle mieluisan harrastuksen parissa. Osallistumisen kynnys on matala, ja myös miehet ovat luonnollisesti tervetulleita mukaan.

Syksyllä 2023 aloittaneessa kerhossa gastronomian hienouksiin kurssilaisia johdattivat paikkakunnan omat keittiömestarit **Heikki ja Susanna Salonen**. Kolme kertaa kokoontunut kerho keskittyi ensimmäisessä kokkausosiossa broileri-, kala- ja kasvisruokiin, toisessa liharuokiin ja kolmannella kerralla juhlaruokiin. Lähiruoka ja kotimaisuus olivat ar-

vossaan raaka-ainehankinnoissa, samoin otettiin huomioon erikoisruokavaliot. Ja mikä parasta, osallistujat saivat valmistamiensa ruokien reseptit ja juomasuositukset mukaansa, joten suosikkiaterioiden äärelle saattoi palata myöhemminkin.

UUSI KERHO kokoontui nauttimaan ruuasta, ruokakulttuurista ja sopivista aterijuomista. Ruuat laitettiin yhdessä, ja ne luonnollisesti nautittiin yhdessä samalla kun kuultiin ruokakulttuurista kotimaassa ja kauempanakin. Tunnelma oli korkealla ja tiedonjanoinen. Kokoontumiskerroilla muuttuvat raaka-aineet ja teemat virkistivät osallistujien kokemuksia sekä rohkaisivat kokeilemaan uusia niksejä. Ristiinan koulukeskuksen kotitalousluokka soveltuu kokkausmiljöökseksi erinomaisesti.

Osallistujia kuhunkin kokkausosioon otettiin 12 henkilöä. Osallistujat maksoivat ruoka- ja juomatarvikkeet itse. Kuten tarkoituksin oli, tilaisuuksissa perehdyttiin myös oluiden ja viinien saloihin, ja tarjolla oli aina myös alkoholiton vaihtoehto. Kerho käynnistyi Eläkeliiton järjestöavustuksella, mutta jatkossa toiminta sisällytetään osaksi yhdis-

tyksen normaalia kerhotoimintaa. Järjestöavustus käytettiin asiantuntijapalkkioihin ja toimitilan käyttökustannuksiin.

Kerho jatkaa tulevana keväänä grilliruokien parissa, ja jatkossa voidaan päätyä esimerkiksi sushien tai joidenkin muiden kansainvälisen keittöherkkujen äärelle. Kokoontumisia järjestetään pari-kolme kertaa vuodessa.

Tavoitteena on syödä hyvin, terveellisesti ja monipuolisesti. Lisäksi parhaimmillaan ateriointi on iloista yhdessäoloa ystävien kesken. Tästä saimme oivan osoituksen ”Hyvän ruuan ystävät” -kerhossa.

Hannu Korhonen

Siikki – museotorppa Ristiinassa

Hietasentien ja Laurikkalan-tien risteyksessä on kesäisin kyltti: Siikin torppamuseo. Osoitteesta Laurikkalantie 94 löytyy rakennusryhmä, josta tärkein on vuodelta 1827 oleva päärakennus.

Se on tuolloin ollut valtionpuustelin, sotilasvirkatalon torppa, siis vähän muita torppia parempi. Tämä tarkoittaa sitä, että torpparin ei tarvinnut mennä sotaan, vaan hän viljeli maata sotilaille.

Partion pappa) 18-vuotias ja Oskari 10 vuotta vanha. Pojat opettelivat erilaisia töitä Siikin torpalla: kesän ja talven hevostöitä, rekien valmistusta, suutarointia, kengän valmistusta, kengitystä ja puuastioiden valmistusta.

Torpan elämästä kertoo **Matti Partio**, nykyinen omistaja, seuraavasti:

”Torppari **Paavo Partio ja Eevastiina** (o.s. Kortman) tulivat Siikkiin vuonna 1894 Ristiinan Hangastenmaan ’Viki’-torpasta. Torpan kontrahtin mukaan torppari joutui tekemään puustellissa taksvärkkiä eli possakkaa kaksi työpäivää oman hevosen kanssa ja omin eväin. Heinäviikolla torppari sai ruoan puustellista.

Paavolla ja Eevastiinalla oli kolme poikaa ja yksi tytär: **Otto, August, Oskari ja Iita-Maria**. Vuonna 1894 oli Otto 20-vuotias, August (Matti

Oton mentyä naimisiin, hän lähti pois torpasta. Hän työskenteli mm. Ristiinan kirkonkylällä seppänä. August osti perheelleen Ostola-nimisen pienen metsäpalstan, johon rakensi ensimmäisen kotinsa.

Pieni tarina torppari Paavo Partion arkusta, kun hän kuoli vuonna 1914: Otto oli taitava käsistään. Hän saapui torpalle rakentamaan arkkua pienen tyttärensä kanssa. Tyttö vähän pelkäsi arkun valmistusta. Pelottavinta oli se, kun arkku vielä maalattiin kimröökillä mustaksi.

Oskari, pojista nuorin, oli isänsä kuoleman jälkeen Siikin viimeinen torppari. Oskarilla ja hänen vaimollaan **Hildalla** (o.s. Marttinen, Mart-Heikkilän puustellista) ei ollut perillistä; heidän ainoa lapsensa kuoli vain vuoden ikäisenä. Oskari jäi leskeksi vuonna 1956. Hän asui Siikissä vuoteen 1967, ja kuoli 1970 Ristiinan vanhainkodissa.

Augustin poika, **Väinö**, avioitui 1951 **Anna Viskarin** kanssa Savelan kylältä. Heille syntyi kaksi poikaa: minä, Matti, ja veljeni **Mauno**.

Matti Partio sai Siikin torpan haltuunsa sukupolvenvaihdoksessa 1986. Tuota ennen torppa oli ollut vuosia asumattomana, muttei viljelemättömänä. Ristiina-Seura ry:n **Niilo Pulkkinen** ja kotiseutuneuvos **Katri Pulkkinen** pitivät Siikkiä helmenä. Niilo Pulkkinen oli tyytyväinen siihen, että Matti Partio oli uudistanut katot ruskealla pellillä. Myöhemmin ne olisi hänen mielestään mahdollista rakentaa alkuperäisempään tapaan. Esineistöäkin oli runsaasti tarjolla, riittävästi museoitavaksi.

Matti Partio oli maanviljelijänä vanhempiensa maalaistalossa Ostolassa, eikä siis itse ole asunut lainkaan Siikissä. Mutta rakkaus vanhanaikaiseen torppaan on silti syntynyt; välimatkakin tilojen välillä on vain puoli kilometriä. Nyt maanviljely on jo loppunut, mutta tilalle ovat tulleet lampaanhoito, museotorpan isännöinti ja opastus sekä perinneaitojen rakentelu. Partion maita lähestyttäessä riukuaitoja näkyy tuon tuostakin.

Partioiden sukukokouksessa vuonna 2000 Matti esitteli torppaansa kauempaa tulleille sukulaisilleen. Se oli hänen ensimmäinen ”museo-opastuksensa”. Siitä vain kahden vuoden päästä, vuonna 2002, tila avattiin museona.

Matti Partio jatkaa torpan esittelyä: ”Torppaan oli tehty remonttia jo 1850-luvulla. Vuoteen 1912 asti tupa oli ollut savutupana. Virkatulokomission määräyksestä lahoava savutupa purettiin, ja tilalle rakennettiin tupa uusista hirsistä. Viimeinen korjaussuunnitelma oli vuodelta 1916, mutta se jäi toteuttamatta, koska silloin suunnitelmiin puuttui Suomen itsenäistyminen ja uusi torpparilaki. Poika Oskari lunasti torpan itsenäiseksi tilaksi pitkällä maksuajalla. Maksut käytiin suorittamassa kruununvouti **Brunoulla Mieluussa**.”

1950-luvulla kaksi erillistä hirsikehikkoa liitettiin yhteen välieteisellä. Samoin remontoitiin myös kamariin pönttöuuni ja keittiö; näin rakennukseen tuli toinenkin savupiippu.” Siikin torppamuseon ulkorakennukset muodostavat umpipihan. Siinä ovat aitat, navetta, kärryliite-ri, hevostalli ja heinätallit. Turvalisuussyistä riihi ja olkilato ovat sivummalla.

Museon esineistö on pääasiassa torpan omaa. Joitain Matti Partion August-papan tekemiä esineitä mm. puusaaveja, on siirretty hänen Ostolan tilaltaan museotilalle näytteille. Myös talon vintillä on esineistöä nähtävänä, esim. kalastusvälineitä ja kelkkoja.

Museoviraston toimesta on torpan laaja esineistö - lähes 1000 - on luoteltu ja valokuvattu.

Erikoinen yksityiskohta on kamarin lehtihyllykkö, jossa on Suomen Kuvalehtiä vuodesta 1942 lähtien! Talossa siis oltiin selvillä siitä, mitä maailmalla tapahtui.

Matti Partio tunnetaan Ristiinassa sekä Siikin torpasta että riukuaitojen tekemisestä. Vuonna 2010 Mikkelin Farmari-maaseutunäyttelyssä hän debytoi riukuaitatyönäytöksensä. Perinneaidan rakentamisesta tuli Partiolle jopa osa-aikatyötä; tilauksia oli mukavasti jopa kotiseudun ulkopuolelta. Aitatyyppi, jonka valmistusta hän esittelee ja opettaa, on nimeltään pisteaita. Sen valmistuksessa käytetään pienistä kuusista, näreistä, saatavia vittaksia. Yhtään rautalankaa ei käytetä, nauloista puhumattakaan. Netissä voi tutustua perinneasuun pukeutuneen aidantekijän työnäytökseen katsomalla Youtube-videon ”Riukuaitoja Matti Partio”. Hän on myös jo kouluttanut työlensä jatkajan. Mielenkiintoista, että jatkaja onkin Sveitsistä Suomeen, Ristiinaan, asettunut **Florian Roos**. Hienoa, että tietotaito säilyy!

Siikin torppamuseo on Matti Partion oma luonnos; hän on ymmärtänyt torppansa maakunnallisen ja historiallisen arvon. Partio on valmis opastamaan vieraita kesäsunntaisin 13–17 välisenä aikana. Tarvittaessa hän voi ottaa vastaan museovieraita muinakin aikoina. Pääsymaksua hän ei käynnistä peri; vapaaehtoisesti kyllä voi jotain antaa.

Rakennuksissa, mm. torpan ikkunoissa ja navetassakin, on korjausvelkaa, mutta katot ovat tärkeimmät. ”Kun katto kestää, kestää seinätkin vielä”, pohtii Partio.

Museolle hän toivoo joskus löytyvän jatkajan sukulaisten joukosta.

TEKSTI ja KUVAT Hilikka Nuutilainen

Yhden sivun toimintasuunnitelma

Yhdistykset suunnittelevat tulevan vuoden toimintansa syyskokouksissa käsiteltäväksi. Ristiinan yhdistyksen hallitus päätti ottaa rohkean askeleen ja tiivistää toimintasuunnitelman yhden sivun mittaiseksi infograafiksi. Uudistukseen päädyttiin sen vuoksi, että pitkät toimintasuunnitelmat eivät kokemuksen mukaan tavoita koko jäsenistöä ja kuvallinen esitysasu on kiinnostavampi kuin tekstimuotoinen asiakirja.

Neljään kokonaisuuteen tukeutuva Ristiinan yhdistyksen vuoden 2024 toimintasuunnitelma on seuraava:

Katsoo rohkeasti tulevaisuuteen

- jäsenmäärä tasaisessa kasvussa -> 430
- myönteinen toimintakulttuuri -> mukavaa yhdessäoloa
- iso toimija paikallisesti -> ääni kuuluu ja näkyy
- talous kunnossa -> tilinpäätös ylijäämäinen

Osallistaa aktiivisesti jäseniään

- monipuolinen kerhotoiminta -> kerhojen määrä vähintään ennallaan
- kuukausikokoukset vetävät -> osallistujia keskimäärin 50/krt
- matkoja uusiin kohteisiin -> vähintään 2 kpl
- vapaaehtoistoiminnan kehittäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa
- piirin kilpailuihin osallistuminen -> 3 osallistujalle maksetaan osallistuminen

Kehittyy verkostovaikuttajana

- varmistetaan edustajat EL-piiriin ja muissa toimeilimissä
- tiivis yhteydenpito kunnan ja hyvinvointialueen päättäjiin -> kannanotot
- hakeutuu yhteistyökumppaniksi paikkakunnan kehittämiskumppanuuksiin
- palkitsee hyvistä toiminnasta -> vastuuhenkilöiden muistaminen

Viestii osaavasti ja avoimesti

- sisäinen ja ulkoinen viestintä kunnossa -> oikeaan aikaan oikealla välineellä
- käytetään eri viestintäkanavia ja perustetaan uusia WhatsApp-ryhmiä.
- avoin viestintäkulttuuri -> mm. hallituksen päätökset verkkovisuilte
- toteutetaan jäsenkysely

RISTIINAN APUSET eli vapaaehtoistoimijat kertoivat tuntemuksiaan kirjoittamalla haikuja. Haiku on japanilainen, maailman lyhyin runo, ja se koostuu tavujen rytmistä 5-7-5.

Apunen tulee
taluttaa ja kuuntelee
hyväolo on

Ilonkiljahdus
halaus tai rutistus
vahvistaa elon

Hyvän säteily
apusen vieraillessa
tuntuu iholla

Olen apunen
autan tuntematonta
tulen tutuksi

Auttaessani
saan hymyn - näen ilon
löydän onnea

Kuulen ikävän
vaistoan murheen, surun
olen lähellä

1. Afrikkalaista tanssia Rantapuistossa. Etualalla Helena Kauppinen. Kuvasi Liisa Haikonen 2. Suunnitellaan Hyvän ruoan ystävät -kurssia. Kuvassa oikealta Hannu Korhonen, keittiömestarit Susanna ja Heikki Salonen Helena Kauppinen. Kuvasi Niko Takala
3. Ristiinan kesämarkkinoilla oikealta Sisko Pöntinen-Pusa, Kaarina Havia ja Marja-Leena Sjövik.
4. Jäsentapaamisessa aiheena Mitä ikääntyvän tulee tietää

Kuva Kaarina Havia

Tapaaminen nuotiokahvilla

Tässä me nyt puhua purisemme
tullessa ei sanoja paljon ollut
Irti on päässyt ilo
luonto suo meille hellää lämpöä
antaa eloon hyvän mielen
Sanat löytyivät
pääni ei ole nolla
Kiitos kun saan täällä olla.

Pirkko Janhonen

Iloa elämään! - vuosilehden jakoa

Lunta, lunta pehmoista,
puhtaan valkoista.
Kiemurteleva metsätie, kuusen oksilla
lumivalkoinen hunttu, kaartuvaa mäkeä.
Oi, miten on kaunista.
Hei, postilaatikko lumessa,
sinne ilo sujahtaa.

Tie kiertele metsässä,
ylä- ja alamäkeen kaartuvaa.
Hei, tuolla on taloja ja risteys.
Sivutietä tuleekin ratsastaja,
uljas tumma hevonen.
Uskomaton, hieno näkymä
ratsastaja talvimaiseman keskellä.

Tienristeyksessä lumessa
postilaatikot rivissä.
Täytyykin arvailla kenen laatikko?
Leena tietääkin - löytyy nimi.
Hän on muuttanut kirkolle.
Toinenkin laatikko oli tyhjä ja nimi oli tuttu.
Tuumailtiin - hän on lähtenyt pois.

Kaarina Havia

Kitereentie 2, 52300 Ristiina
Puh. 0400 661 102 • www.ravintolamartta.com

SARI'S

Parturi Kampaamo Sari Lauanne
Brahentie 42 (2. kerros)
52300 Ristiina Puh. 015-667 111

RISTIINAN KIVIVEISTÄMÖ OY

Linnaniementie 12, 52300 Ristiina
Puh. 040 776 1842
ristiiankiviveistamo@luukku.com

- hautakivet
- pihakivet
- sisustuskivet (pöytätasot, ym.)

**TERO
HAIMINEN**

*Ristiinan
Huuspiste*

Hanna Silén

0500 739255

Mäkitie 4, Ristiina
Av. sop. mukaan, myös iltaisin.

puh. 044 239 5869

K Rauta

RISTIINA

MÄNTYHARJU

Retkilounas ja
kertomuksia

Löydön kartanon
maineikkaasta historiasta.
Kartanontie 151, Ristiina
puh. 0400-325440 | juhlat@loydonkartano.fi

KAHVILA
RAVINTOLA

Saimaa

- Lounasbuffet joka päivä klo 11-15
- Pizzat, hampurilaiset, à la carte
- Ateriapalvelu kotiinkuljetuksella
- Pitopalvelu

Eläkeläisalennus -10%
ruoka- ja kahvilatuotteista

Kahvila-Ravintola Saimaa
Brahentie 42, Ristiina • Ma-pe 7-20, la 9-20, su 11-20

Tervetuloa Nesteelle!

Joka päivä taatusti
maistuva kotiruoka-
lounas noutopöydästä.

Pizzat, burgerit, à la carte -lista
sekä herkullisia kahvileipiä.

Eläkeläisalennus -10%
ruoka- ja kahvilatuotteista

Neste Ristiina
Saimaanportti
Kouvolaantie 5-7
Ma-pe 5.30-21, la-su 8-21

Mervin Torikahvila

Brahentie 15, Ristiina
050 336 3249

rakennuttamispalvelu

PAASONEN

- Vastaava työnjohtaja
- Karl Paasonen puh. 044 252 7501
- Valvonta
- Puustellintie 16, 52300 Ristiina
- Suunnittelu
- rakennuttamispalvelu.kp@surffi.fi

Mestariiluokan kattovahtisi!

Palvelemme kaikissa kattoihin
liittyvissä asioissa.

KATTOREMONTIT

- myös KONESAUMAKATOT.

Uusi katto
OP
rahoituksella!

- Pelti- ja kattoluokkat
- Kattoruokk
- Piipunnellit
- Sadevesijärjestelmät
- Peltimyynti ja -työt
- Kattoturvatuotteet

Yhteistyössä

LUUKKI

Enke
Valmistettu Suomessa vuodesta 1924

Vuolinkonkatu 6, MII

SAVON
PELTIMESTARIT

Kattourakointi
HEIKKI TIHONEN
050 360 9761

Peltityöt ja peltimyynti
TOIMISTO/MYYNTI
045 890 0464

savonmestarit.fi

mestarit@pelti.fi

Ristiinalaisten oma lehti RISTIINALAINEN

Lue verkossa www.ristiinalainen.fi
ja seuraa myös Facebookissa!

Ristiinan Autotyö

Puh. (015) 458 300
044 768 9640
044 768 9641

Eteläsavolaista satoa

Sattilan Marjatila

Sattilantie 270
52320 Vitsiälä
Puh. 040 736 2547

Käsityötarvikkeet ja korjauspalvelu

Silmukka

Brahentie 16, Ristiina | Puh. 0500 458 388

Lähinnä Sinua

Ristiinan apteekki

Ristiinan apteekki

Brahentie 16
015 740 7700
ma-pe klo 9-18
la 9-14

Suomenniemen apteekki

Kirkonkyläntie 17
015 666 470
ti ja pe klo 10-14

Karsikkoniementie 1
52420 Pellosniemi Finland

PARTURI-KAMPAAMO
Merja Marjava
Brahentie 42, Ristiina
Esteetön sisäänkäynti katutasossa

- Edulliset palveluhinnat
- Myös ilman ajanvarausta
- Iltaisin sopimuksen mukaan
- Teen myös kotikäyntejä

ma-pe 9-17 015 455 022

Viestintä
KREIVI
Oy

*Kevyesti lennokka
viestinviejä*

www.viestintakreivi.fi

M/S AINO

LAIVA- JA LINJA-AUTOKULJETUKSET

0407058043

astuvanaino@gmail.com

Taksi Jarmo Olkkonen Oy

puh: 0440707097

jarmo.olkkonen@pp.inet.fi

kuoma®

Finnish Design Since 1928

www.kuoma.fi

Eläkeliiton Suomenniemen yhdistys ry

Suomenniemi sydämessä

Suomenniemi on omaleimaisen pieni pitäjä Itä-Suomessa, kahden vanhan maakunnan Savon ja Karjalan rajamailla. Paikkakunnalla asuvien perinnetieto on vahvaa, mikä tulee ilmi myös vuosittaisissa juhlissa.

Suomenniemeä luonnehditaan sanalla ”pieni”. Ja se on totta. Mutta kun Suomenniemestä on puhe, näköala maaseutuun asettuu suurempaan kuvaan.

Maaseudun ihmiset pitävät yllä vahvaa yhteisöllisyyttä. Kylä on monelle ensisijainen samastumiskohde. Myös ylisukupolvinen ajattelutapa on maalaisympäristössä tunnusomaista. Kysymys on paikkakuntaidentiteetistä. Jokainen Suomen kunta, kuten seurakuntakin, on omaperäinen. Mutta erityisesti maaseudulla uudistusten tulee olla suhteessa siihen, miten asiat on aiemmin tehty.

Maatalot, kylät ja peltomaisemat antavat kuvan tunnelmallisesta maaseudusta, joka tarjoaa ihmisille hyvän elämän. Kuva on idealistinen, mutta varmaa on, ettei maaseudun merkitystä voida pelkästään talouden mittapuilla arvioida. Jos kaikki rajoittuu talouteen, mitään uutta ja luovaa ei silloin ole luvassa.

On asioita, jotka Suomenniemellä ovat säilyneet sukupolvien ajan. Käsiyötaidot, naapuriapu, luonnon ja maiseman vaaliminen sekä vieraanvaraisuus tunnetaan tässä tuuheiden metsien ja välkkyvien järvien pitäjässä. Myös paikalliset juhlat, kuten jokakesäiset Suomenniemi-päivät, ovat vakiintuneet ja tulleet osaksi paikkakuntaidentiteettiä.

Syntymäpaikka ja kasvuympäristö vaikuttavat siihen, miten näemme itsemme ja mihin tunnemme kuuluvamme. Suomenniemeläisille työpelloilla ja metsissä sekä käsiyötaidot ovat omakohtaisesti tuttuja. Ei sovi myöskään unohtaa omaperäistä murretta, jossa on itämurteille ominainen korostus.

Perinne kyllä kantaa, mutta vaarana on, että ajan myötä ihmisten kosketus menneeseen katoaa. Syyt tähän voivat olla paikkakuntalaisista riippumattomia. Etenkin Suomenniemen kohdalla vaara on ilmeinen. Vuosikymmen sitten kunta ja seurakunta liitettiin Mikkelin kaupunkiin ja sikäläiseen seurakuntaan. Kaupunkikulttuuri ja urbaanit priorisoinnit aiheuttavat riskin omaperäisen paikkakuntaidentiteetin säilymiselle.

Suomenniemellä tapaamme vanhaa talonpoikaiskulttuuria. Paikkakunta tunnettiin taannoin myös pelimanimusiikista. Näyttämötaidetta esi-

tetään yhä Nuorisoseuran estradilla, talkooperinne ja seurakuntaelämä kuuluvat luonnostaan kuvaan. Monen suomenniemeläisen kirjailijan kynänjälki on tallentunut pitäjän historiaan.

”Raja” on kuitenkin käsite, joka luonnehtii tätä pientä Kuolimo-järven ja Saimaan katveessa elelevää paikkakuntaa. Raja on historiallinen suure, yksi ominaispiirre Etelä-Karjalassa. Raja tarkoittaa maakuntarajaa, mutta myös murre- ja kulttuurirajaa. Kiinnostava kysymys on se, millaista kulttuurista rikkautta voi pieni pitäjän tarjota suurelle.

Perinnetieto sinänsä on yksi sukupolvia kannateltava seikka. Paikallistuntemus ei ole koskaan pahasta. Yhteisötapahtumat kuten pitäjänpäivät kutsuvat tuttuja ja vieraita paikkakunnalle. Luonto ja maisemat ovat maaseudun rikkautta.

Perinne elää sukupolvissa, myös Suomenniemellä. Kiintymys omaan kotiseutuun on pääomaa, jota kannattaa vaalia.

Matti Wirilander
Suomenniemen kirkkoherra emeritus

Yhdistyksen hallitus 2023

Eläkeliiton Virtasalmen yhdistys ry

**Vuosi 2024 on juhlavuosi!
Yhdistyksemme täyttää 50 vuotta.**

Merkkitapaus toimeliaan
yhdistyksemme historiassa.
Juhlitaan!

Pohdintojani kuluneesta ajasta

Kulunut vuosi on ollut ihan normaalia menoa. Korona ei ole enää ihmisten puheissa jatkuvasti, ja se tuntuu todella hyvälle.

Olemme järjestäneet paljon erilaista toimintaa jäsenille ja tarjonneet niitä myös kaikille muille. Olemme kuulleet jäsenistön toiveita ja yrittäneet toteuttaa kaiken sen mukaan.

Lähiseudun retket ovat olleet erinomaisen onnistuneita. Haapakosken ruukin alueeseen tutustuminen oli todella erinomainen, ja siellä saati tuntea historian lehtien havinaa. Oppaamme osasi kertoa kaiken niin loistavasti ja lisäsi joukkoon hauskoja sutkauksia ja sattumuksia. Tutustuimme järvimalmin käsittelyyn ja siihen, mitä kaikkea siitä on valmistettu aikanaan sekä kuinka paljon

sitä on viety myös Venäjälle ja Helsinkiin. Haapakoski oli ollut tuohon aikaan menestyvä paikkakunta – koko alue sen kertoi vieläkin.

Iran farmi oli taas aivan toisenlainen paikka, missä katselimme eläimiä ja talon emäntä kertoi niistä monenlaista.

Täällä nautimme myös kahvin/teen ja maistuvan suolaisen leivonnaisen. Kotimatalla poikkesimme vielä ABC:llä, ja sitten suuntasimme tyytyväisinä kohti kotiamme. Oli aivan ihana kuunnella puheensorinaa bussissa ja tyytyväisyyttä reissuun. Tämä kaikki on parasta antia meille järjestäjille.

Vielä on monenlaista tarjolla: liikuntapäivää pidämme kotoisasti Virtasalmella, kävelemme portaita, pallopelejä jne.

KESÄ on tarjonnut lämpöä riittävästi, ja syksyn tullen saimme myös vettä, mikä auttoi vielä marjoja, omenoita ja juurikasveja. Viljoille sateet eivät tehneet hyvää. Luonto tarjosi runsaasti mustikoita, vadelmia ja puolukoita. Marjat olivat kauniita, kookkaita ja laadukkaita. Puutarhasta tuli myös monenlaista marjaa ja omenoita, mistä puristettiin tuoremehua pitkin vuotta nautittavaksi. Kasvihuone on tuottanut hyvin makoisia tomaatteja runsaasti,

ja kasvimaalta on saatu monenlaista syötävää. Myös talven varalle jää vielä syötävää. Luonnonkukat on kukkineet paljon, ja samoin kaikki kukkapenkkiä kaunokaiset. Myös perhoset ovat viihtyneet kukissa, samoin kimalaiset.

Niin paljon on aihetta kiitokseen, vaikka helposti löydämme vikaa tästäkin kesästä – ainakin runsaslukuiset hyttyset, mäkärät ja polttiaiset. Mutta pikkulinnuilla on ollut paljon ruokaa, ja siitäkin voimme olla iloisia.

Näihin onnellisiin tunnelmiin lopettelen, ja toivon jokaiselle onnenmurusia jokaiseen päivään.

Terttu Parkkonen
Puheenjohtaja
Virtasalmen yhdistys

Tikkasen Tauno ja kumppanit

Tauno, Antti ja Simo

”Tikkasen Tauno tiällä. Päivee! Kaunis päivä onni!” Ja sitten asiaan. ”Oothan sinä tietonen, että tehhään teatterj’ retki Varkauteen?”

Olinhan toki tietoinen. Oli siitä lehdessä jo kerrottu. ”Nii että lähet varmaan mukkaan. Pannaanko nimi listaan? Ja lähtööhän se sinun miehessii?”

Meille tuttuja puheluja vuosikymmenten varrelta. Tauno Tikkanen, yhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja, kunniapuheenjohtaja ja hallituksen jäsen, matkavastaava ja yhdistyksen monitoimimies, menehtyi yllättäen helmikuussa 2023. Tauno oli suuri teatterin ystävä ja innokas matkojen järjestäjä. Hän suunnitelti ja toteutti kymmeniä matkoja, milloin eläkeyhdistyksen, milloin joidenkin toisten tahojen puitteissa. Kohteet vaihtelivat. Pitkiäkin matkoja tehtiin. Lähialueilla käytiin paitsi teattereissa ja nähtävyyksiä katselemassa, myös näyttelyissä, museoissa, ostosreissuilla, tehtaanyymälöissä ja sisävesiristeilyillä, kuka kaikkia kohteita edes muistakaan. Ja kun Taunosta oli kyse, kotimatkalle mahtui vielä pysähdys kesäteatterissa.

Lippu puolitangossa 10.2.2023 Tikkanen pihassa pysäytti. Vasta muutama päivä aiemmin oltiin pidetty kokousta, mihin Tauno osallistui ja vahvisti, että tulevan teatterimatkan järjestelyt on hoidettu ja linja-auto on täynnä lähtijöitä.

Tauno Tikkanen

Kun lähdön aika tuli, Tauno itse ei enää ollut mukana. Matkasta tuli Taunon muistomatka.

Taunon lisäksi kuolema nouti meiltä lyhyen ajan sisällä kaksi muuta pitkän linjan vaikuttajaa: Taavitsaisen Antin, jolla oli loputtomasti muistitietoa ja tarinoita Virtasalmosta ja virtasalmelaisista; ja Hännikäisen Simon, lapsena Raudusta tänne tulleen, täällä elämäntyönsä tehneen ja erityisesti paikallista urheiluseuraelämää eläneen aktiivin. Tauno, Antti ja Simo kuuluivat Virtasalmen Kirkonkylän katukuvaan. Kaikki kolme todellisia hyvän tahdon lähettiläitä. Seurallisia, puheliaita ja avuliaita kylän miehiä. Esimerkillisiä siinäkin, että korkea ikä - jokainen heistä oli yli 90 vuotias - tai liikkumisen rajoitteet eivät olleet este mukana ololle ja vaikuttamiselle.

Kaipaamme syvästi heitä kaikkia.

Eläkeliiton Virtasalmen yhdistys ry
puolesta Liisa Jäntti

Tyyne-Marian syntymähistoriaa muistellen!

Virtasalmella innostuttiin 1970-luvun loppupuolella matkailun kehittämistä. Siihen saattoi vaikuttaa vuonna 1976 tapahtunut kirkon palo ja siitä seurannut yhteisöllinen innostus uuden kirkon rakentamiseksi. Uusi kirkko valmistuikin sitten kaksi vuotta myöhemmin.

Kunnan elinkeinolautakunnassa oli innokkaita matkailuhenkisiä jäseniä, ei vähiten **Terttu Häyrinen**, joka innosti puhaltamaan yhteiseen hiileen. Hänen aloitteestaan järjestettiin kesäkuun alussa 1977 kokous käsitöiden markkinoinnista kiinnostuneille. Paikalle saapui kolmetoista asiasta kiinnostunutta käsityön harrastajaa. Ja niinpä sitten jo samana kesänä järjestettiin toripäivä ja sitten myöhemmin joulukuussa joulutori. Yleisömenestys innosti jatkamaan. Perustettiin Kesäkauden toimikunta, jonka tehtäväksi tuli suunnitella uusia toritapahtumia, kehittää käsitöiden myyntinäyttelytoimintaa ja käynnistää hanke virtasalmelaisen matkamuioston saamiseksi.

Toimikuntaan nimettiin Terttu Häyrinen, **Anni Kantanen**, **Eine Nevalainen** ja **Riitta Matilainen**. Sihteerinä toimi kunnansihteeriksi **Seija Järvinen**, myöh. Niittymäki. Kesätoimikunnalle kuuluivat tietysti myös kesätapahtumat. Sen ajan toritapahtumilla luotiin pohja tuleville Virtasalmi-päiville.

Matkamuiostoehdotuksia kertyi yksitoista. Niistä parhaaksi valittiin Anni Kantasen ehdotus: puinen virtasalmelaisittain vaatetettu nukke. Ajatuksen kunnan omasta nukesta esitti muistaakseni Terttu Häyrinen. Anni oli haastatellut seudun vanhempaa väkeä ja kysellyt, miten ennenvanhaan naiset tällä seudulla pukeutuivat. Ja niinpä nukke kantaa yllään hametta ja puseroa, hartioilla on huivi ja edessä esiliina. Esiliinan helmassa reikäommel. Kaikki aitoa käsityötä. Hameen pohjaväri on valkoinen, se kuvaa Montolan kalkkia, raidoista ruskea on Hällinmäen kuparia ja vihreä maataloutta. Raidat kuvaavat Virtasalmen kunnan sil-

loista elinkeinorakennetta. Mukana on myös Savon värit: musta ja keltainen. Nuken sorvaaja lienee ollut **Peter Smith**. Nuken hiukset on leitetetty pellavatappurasta. Kädessään nukke kantaa marjavakkasta.

Muistelen, että Annin tuvassa seisoi aina kangaspuut valmiina palvelukseen. Niinpä nukken hamekangaskin on Annin itsensä kutoma. Kun nukkeja valmistettiin, Pekkalan (Anni) ja Häyriksen (Terttu) tuvassa ei työtunteja laskettu eikä laskutettu.

Nimen löytäminen nukelle oli vaikeaa, kunnes alettiin tutkia vanhoja kirkonkirjoja. Niistä ilmeni, että 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun yleisimmät tyttöjen ja naisten nimet olivat Tyyne ja Maria. Siitäpä kehittyi sitten yhdysnimi Tyyne-Maria!

Kuinka paljon nukkeja valmistettiin, siitä ei ole tietoa.

Niitä myytiin matkamuiستoina ja virtasalmelaiset ostivat niitä itselleen ja lahjoiksi. Sittemmin nuket katosivat historian hämärään. Kun ajatus Tyyne-Marian tarinan kirjoittamisesta syntyi, nukke kyllä muistettiin, mutta kenellä sellainen vielä olisi tallessa. Ja löytyihän sitten yksi tekijän Anni Kantasen jäämistöstä.

Tyyne-Marian syntymähistoriaa omasta näkökulmastani muistellen

Riitta Matilainen
Eläkeliiton Virtasalmen yhdistyksen
puheenjohtaja vv. 2007-09

Evakkomatka

1. Äiti kertoi evakkomatkasta, joka oli niin kovasti raskasta. Jäi koti ja kunnaat Karjalaan, kun vihollinen runteli isänmaan.
2. Marraskuun viimeisenä se alkoi, kun pommit ja raketit ilmoja halkoi. Tuli sota, jota pelolla odotettiin, jo syksystä asti ounasteltiin.
3. Oli vaikeaa karjaa kuljettaa, kun vain yöllä uskalsi taivaltaa. Aamunkoitteessa pommikoneet aloitti työn, voi matkaa tehdä vain sydänyön.
4. Ei teurastamot voineet vastaanottaa eläimiä, jotka pakenivat sotta. Vain pienellä valheella selvittiin, kun ilmoitettu lukumäärä puolitettiin.
5. Ei ollut tarkkaa tietoa mistä suku löytyy, jatkettiin etsimistä. Kun suku löytyi, se voimia antoi, ja yli pahojen päivien kanto.
6. Vastaanotto ei aina ollut lämmin sisämaassa, missä evakot rämpi. Sieltä asunnot kaikille määrättiin, jonkun pirtin nurkassa häärättiin.
7. Päätyi sotakin aikanaan, jäi evakoiden kotikylät rajan taa. Möi valtio maata maattomille, piti tyhjästä asumukset rakentaa sille.
8. Ajan kanssa sekottui murre ja mieli. Se hyväksynnästä jotakin kieli, kun karjalaistyttö tuli emännäksi taloon, toi oman kulttuurinsa mukanaan Savo.

Laila Nykänen

Parturi Tuikku

Parturi-Kampaamo
Keskuskatu 59
76150 Pieksämäki
0400-555857
tuikku@parturituikku.net

Pitopalvelu ja tilauskahvila
KAFÉ VILLA
Virastotie 2, Virtasalmi
puh. 0500 678100 /Maija Häyrinen

Kuosmala Tuote Ky
Kotipalvaamo Hirviherkku
Virtasalmi, Pieksämäki
Puh. 040 418 1595
Sähköposti: jouni.tikkanen@suomi24.fi
Riihitie 43, 77380 Kantala

VIRTASALMEN APTEEKKI

VIRTASALMENTIE 16
77330 VIRTASALMI
avoinna ma-ti 9-16
ke suljettu, to-pe 9-16
www.haukivuorenapteekki.fi
(015) 480 109

★ **Menossa mukana** ★
EKIN MUOVI
www.ekinmuovi.fi

Häyrilän marjatila
Tikkalanmäentie 123
77330 Virtasalmi
hayrilanmarjatila.fi
FB: Häyrilän marjatila

ETELÄ-SAVON PIIRIN 50-JUHLA KANGASNIEMELLÄ 17.7.2024

Ensi kesänä vietetään piirin 50-vuotisjuhla kesäjuhlan merkeissä Kangasniemellä Syvälahden viihdekeskuksessa 17. heinäkuuta. Ohjelma rakentuu samantyyppiseksi kuin viime kesänä Puumalassa. Ensin pidetään juhlat ja lopuksi saadaan nauttia kesäteatterista. Se, millainen esitys nähdään, selviää kevään aikana. Juhlissa julkistetaan myös piirin 50-vuotishistoriikki, jonka on laatinut pieksämäkeläinen **Asko Hankilanoja**. Tervetuloa sankoin joukoin juhliin. Tilaa on riittävästi.

Syvälahden viihdekeskus tarjoaa hienot puitteet juhlakansalle.

Mun muistuu mieleheni – Etelä-Savon piirin 50-vuotisjuhlajulkaisu

ETELÄ-SAVONPIIRIN 50-VUOTISJUHLAJULKAISU julkistetaan piirin 50-vuotisjuhlissa Kangasniemellä 17.7.2024.

Kirjaa painetaan 600 kappaletta ja sitä myydään 30 euron hintaan yhdistysten kautta. Ensimmäiset kirjat ovat myynnissä kesäjuhlassa Kangasniemellä. Kirja on jatkoa piirin 30-vuotishistoriikille. Juhlajulkaisussa perehdytään vuosien 2004-2023 piirin ja yhdistysten toimintaan. Teos on kattava lukupaketti lähihistoriasta ja sisältää myös tiivistelmän alkuvuosista. Kuvat ovat olennainen osa kirjaa.

Osta kirja itsellesi tai lahjaksi!

Kirjaa voi kysyä yhdistysten vastuuhenkilöiltä tai piiritoimistosta.

Ikääntyneiden palvelut Etelä-Savon hyvinvointialueella (Eloisa)

Etelä-Savossa on ikääntyneitä eniten koko Suomessa ja ikääntynyt väestö nähdään voimavarana. Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan alueella ikäihmisten palvelujen kehittämistä ohjaa palvelujen tuotantosuunnitelma, joka on vastikään hyväksytty aluevaltuustossa. Eloisan tavoitteena on lisätä ympärivuorokautisen asumisen rinnalle kevyempää asumista eli yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa. - Lähtökohtana on, että ikääntyneiden palvelut ovat siellä, missä meidän asiakkaamme ovat. **Palvelut tuodaan kotiin** ja kun kotona asuminen ei ole enää turvallista, niin asumisyksiköitä on koko Eloisan alueella kattavasti, ikääntyneiden palvelujen toimialajohtaja **Niina Kaukonen** sanoo.

Yhteisöllisessä asumisessa asukkaat asuvat asumisyksiköissä, joissa sosiaalista kanssakäymistä tuetaan monenlaisella toiminnalla. Hoiva- ja hoitopalvelut tuotetaan asiakkaalle hänen tarpeensa mukaisesti. **Ympärivuorokautisen asumisen** piirissä on pääasiassa muistisairaita, jotka tarvitsevat turvallisen ympäristön ja vahvan henkilöstömitoituksen. Tärkeässä roolissa on myös **omaishoito ja kaikki ennakoivat palvelut**, joilla tuetaan asiakkaiden turvallista kotona asumista. Ikääntyneiden palveluissa **geriatriset arviointiasiot** tukevat puolestaan turvallista kotiutumista.

Palvelutuotantosuunnitelman taustalla on Etelä-Savon ikäohjelma, jonka suunnitteluun on osallistettu satoja henkilöitä. Ikäohjelma on osallisuutta, turvallisuutta ja toi-

mintakykyä tukeva hyvinvoinninnmalli. Ikäohjelman tavoitteena on, että ikääntyvä väestö saa tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti. Pääset tutustumaan Etelä-Savon ikäohjelmaan Eloisan nettisivuilta.

Viivytyksettä palveluihin

Monipuolisella palvelurakenteella halutaan varmistaa, että asiakkaat saavat viivytyksettä tarvitsemansa palvelut. Samalla turvataan resursien riittävyys. Samalla periaatteella on kehitetty myös yksi yhteinen palveluneuvo koko Eloisan alueella ikäihmisten asioihin. Ikäpalvelun palveluneuvo auttaa aina, jos tarvitaan ohjausta, neuvoa palveluista tai palvelutarpeen arviointia.

Ikääntyneiden asiakasohjaus antaa ohjausta ja neuvontaa maksuttomasti numerosta 015 211 557, arkisin klo 9-15 puhelimitse ja myös chatissa Eloisan nettisivuilla. Muuna aikana voit jättää kiireettömän yhteydenottopyynnön nettisivujen kautta. Yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan tarjoamista ikääntyneiden palveluista löytyvät erillisestä Ikääntyneiden Palveluoppaasta.

Järjestöjen tarjoama tuki yksinään tai muuta tukea täydentäen voi merkittäväällä tavalla parantaa apua tarvitsevan henkilön elämänlaatua ja turvallisuuden tunnetta. Järjestötoiminnalla onkin iso rooli ennaltaehkäisevässä työssä monilla elämän osa-alueilla. Vapaaehtoistoiminnasta voit kysyä lisää vapaaehtoistoinnan koordinaattori Päivi Meskaselta paivi.meskanen@etelasavonha.fi

Vapaaehtoistoiminta ei korvaa palveluja tai ammattilaisten työtä ja vapaaehtoistehtävien tulee olla sellaisia, että ne voidaan toteuttaa tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin. Vapaaehtoistoimintaa voivat toteuttaa niin järjestöt, julkiset kuin yksityisetkin tahot. Järjestötoiminnalla on keskeinen rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Toimintamuodosta riippumatta järjestöt mahdollistavat sosiaalista kanssakäymistä ja yhteenkuuluvuuden kokemuksia, mielekästä tekemistä sekä matalan kynnyksen tuen saamista erilaisissa elämäntilanteissa. Järjestöt toimivat myös kohderyhmänsä edunvalvojina ja tarjoavat vaikuttamismahdollisuuksia itselle tärkeiden asioiden edistämiseksi.

Kuntien vanhusneuvostojen rooli ikääntyneiden terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseen korostuu entisestään. Yhteistyökäytäntöjen rakentaminen alueellisten ja kunnallisten neuvostojen välille tulee olemaan erittäin tärkeässä osassa, sillä kuntien vanhusneuvostoilla on parhaat yhteydet kuntalaisiin ja sitä kautta tietämystä paikallisista tarpeista ja tilanteista. Vanhusneuvosto on tärkeä yhteistyökumppani Etelä-Savon hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluissa. On tärkeää saada ikääntyneiden ääni kuuluviin jo palvelujen suunnitteluvaiheessa. Hyvinvointialueella on nimetty myös oma Vanhusneuvosto. Lisätietoja alueellisen vanhusneuvoston vpj. Eija Luukkoselta p. 050 574 2956. **Ennaltaehkäisevillä palveluilla** edistetään ikääntyvien omavoimaisuutta, toimintakykyä ja kotona pärjäämistä sekä tuetaan läheistään

hoitavien jaksamista. Ennaltaehkäisevät palvelut järjestetään niin, että ne kannustavat ikääntyviä osallistumaan aktiivisesti normaaliin arkeen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan, toimintakyvystään ja terveydestään. Palveluja tuotetaan yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien sekä vapaaehtoisten toimijoiden kanssa.

Päiväkeskuspalveluilla ja kuntouttavalla päivätoiminnalla tuetaan toimintakyvyn säilymistä. Palvelut koostuvat elintapaohjauksesta, ikäneuvolan palveluista, tukipalveluista, virikehetyksestä, toimintakykyä ylläpitävästä kuntoutuksen tuesta, sosiaalisesta kanssakäymisestä ja hoivasta. Ikäneuvola Ikäneuvolan palvelut tukevat ikääntyneiden hyvinvointia, terveyttä ja terveellisiä elintapoja sekä ennaltaehkäisevät tapaturmia ja sairauksia.

Ikäneuvolassa painotetaan varhaista tukea ja ongelmien tunnistamista. Ikäneuvolassa saat ohjausta, neuvontaa ja tukea mieltä askarruttaviin terveyteen, sairauteen ja toimintakykyyn liittyviin kysymyksiin. Ikäneuvolan palveluita ovat: hyvinvointia tukevat ryhmätapaamiset, senioreiden elintapaohjaus, toimintakyvyn arviointi, terveydenhoitajan vastaanotto, ennaltaehkäisevät terveystapaamiset sekä omais- ja perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset. Lisätietoja ikäneuvolasta ja sen palveluista paikkakunnallasi saat ikääntyneiden asiakasohjauksesta. Tätä kautta hoituvat myös ajanvaraukset ikäneuvolaan.

ReissuEllun asiakas saa ohjausta ja neuvontaa eri palveluihin liittyen tai esimerkiksi apua pohdintaan, onko johonkin vaivaan tarvetta varata lääkäriaikaa. ReissuEllun toiminnan kohderyhmänä ovat kaikenikäiset maaseudun asukkaat Etelä-Savon alueella, mukaan lukien vapaa-ajan asukkaat. Palveluvalikoimaa voidaan laajentaa monipuolisesti ja suunnitelmassa kutsua mukaan joskus Reissu-Ellun kyytiin esimerkiksi pankin tai sähköyhtiön asiantuntija. ReissuEllun toiminta jatkuu Liikkuva palveluyksikkö maaseudun hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjänä -hankkeessa vuoden 2024 loppuun saakka ja toiminnan toteuttaa 1.11.2022 alkaen Etelä-Savon Koulutus Oy. Rahoituksesta vastaa Etelä-Savon ELY-keskus Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto. ReissuEllun syksyn 2023 aikataulut löytyvät Maaseutukuriirin kalenterista osoitteesta <https://www.maaseutukuriiri.fi/kalenteri/>

Hyvinvointialueen asiakasmaksuista voi saada maksuhojennusta. Etelä-Savon hyvinvointialueella asiakasmaksuista on mahdollista saada maksuhojennusta, jos maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä. Hyvinvointialue arvioi yleensä asiakkaan hakemuksen perusteella, täyttyvätkö maksun alentamisen edellytykset. Maksuhojennuksen mahdollisuudesta tiedotetaan asiakasmaksupäätöksissä. Maksuhojennuksesta tehdään aina kirjallinen päätös. Asiakas voi saada sosiaali- ja terveystalouden maksuihin myös toimeentulotukea. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen ovat kuitenkin ensisijaisia toimeentulotuen myöntämiseen nähden. Lisätietoja maksuhojennuksesta saat ikääntyneiden asiakasohjauksesta ja Ikääntyneiden asiakasmaksutiimistä. **Asiakasmaksutiimistä** saat ohjausta ja neuvontaa ikääntyvien palveluiden asiakasmaksuihin liittyen. **Soita: +358 15 351 3333.** Palveluajat ma-pe 09:00-15:00.

Hyvinvointialueen järjestämiä **tukipalveluja** ovat muun muassa ateriapalvelu, siivous, vaatehuolto, kauppa- ja muut asiointipalvelut, fysioterapia ja liikuntaryhmät, lääkähoidon ohjaus sekä etäkäynnit videoyhteydellä. Etelä-Savon hyvinvointialueella ikääntyneiden palveluissa on käytössä **palvelusetelit** ateriapalvelun, ikääntyneiden asumispalvelujen, kotiin annettavien palvelujen, omaishoidon vapaan, perhehoidon vapaan, rintamaveteraanien kotiin vietävien avopalvelujen ja siivouspalvelun järjestämisessä. Palvelusetelillä tarkoitetaan järjestäjän asiakkaalle myöntämää sitoumusta korvata yksityisen palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset ennalta määrättyyn arvoon asti. **Palveluseteliasiakkuus edellyttää aina ammattilaisen tekemää palvelutarpeen arviota ja palvelukriteerien täyttymistä.**

Ikääntyneiden **asiakasohjauksen neuvojat kertovat**, mitä palveluita ikääntyneille on tarjolla kotiin ja mitä palveluita voi saada kodin ulkopuolella. He opastavat palveluihin hakeutumisessa ja kertovat, mitä niiden käyttö edellyttää.

Ikääntyneiden asiakasohjauksen tavoitat puhelimitse p. 015 211 557 tai sähköisesti verkkosivujen kautta osoitteessa <https://etela-savonha.fi/palvelut/ikaihmiset/ikaantyneet-asiakasohjaus/>.

Tiedot on koottu Etelä-Savon Hyvinvointialueen Eloisan www.sivuulta.fi / Kotikulma, tiedotuslehti ikääntyneille 9/2023.

Airi Tella

Karaoken piirinmestaruuskilpailut 22.4.2023 Pertunmaalla

Naiset yli 70 vuotta

1. Marja-Leena Kautto	Haukivuori
2. Aila Skön	Pieksämäki
3. Mirja Ripatti	Hirvensalmi
4. Pirjo Jaatinen	Hirvensalmi
5. Lea Matilainen	Ristiina
6. Sylvi Hartikainen	Pieksämäki
7. Airi Elo	Mikkelin seutu
8. Mirja Nykänen	Pieksämäki
9. Sirkka Väänänen	Ristiina
10. Maija Kekkonen	Hirvensalmi

Miehet yli 70 vuotta

1. Jyrki Nykänen	Virtasalmi
2. Veikko Partanen	Mikkelin seutu
3. Kosti Grek	Ristiina
4. Erkki Saloranta	Hirvensalmi
5. Aimo Hotokka	Mikkelin seutu
6. Veikko Elo	Mikkelin seutu
7. Seppo Haapsaari	Pieksämäki
8. Timo Ripatti	Hirvensalmi
9. Raimo Kurvinen	Hirvensalmi
10. Heikki Kammonen	Hirvensalmi
11. Olavi Lindén	Mikkeli
12. Seppo Väisänen	Mikkelin seutu
13. Tommi Hämäläinen	Haukivuori
14. Aulis Mäntynen	Pertunmaa
15. Martti Viisanen	Mikkelin seutu

Naiset 50-69 vuotta

1. Sirpa-Liisa Kuoppala	Pertunmaa
2. Margit Lappalainen	Mikkelin seutu
3. Pirjo Mäkinotko	Mikkeli
4. Elisa Kuitunen	Hirvensalmi
5. Seija Sarjula	Mäntyharju
6. Pirjo-Leena Vaske	Pieksämäki
7. Merja Ossi	Haukivuori
8. Riitta Pilssari	Mäntyharju
9. Marja Ukkonen	Hirvensalmi
10. Pirkko Tuukkanen	Hirvensalmi
11. Taina Hietanen	Mäntyharju

Miehet 50-69 vuotta

1. Pentti Loponen	Ristiina
2. Kai Gideon Tervonen	Hirvensalmi
3. Jari Korvenmäki	Pertunmaa
4. Jan Anthony Tallberg	Pertunmaa
5. Seppo Kuoppala	Pertunmaa

Karaoken valtakunnalliset kilpailut 16.-17.10.2023. Mikkelissä

1

2

3

5

4

6

7

8

9

Karaokelaulajat ympäri Suomen kokoontuivat Mikke-
liin. Las Palmas-karaokebaarissa kilpaili 77 laulajaa nel-
jässä sarjassa. Kilpailun järjestelyistä vastasivat Etelä-Sa-
von ja Karjalan piirit. Käytännön järjestelyistä huolehti
Mikkelin seudun yhdistys kilpailunjohtaja **Jukka Kor-
pela**n johdolla.

1. Maija Tullinen (vas), Mirja Väättämoinen, Hilikka Karjalainen
ja Merja Hasanen lipunmyynnissä. 2. Jukka Korpela toimi
kilpailunjohtajana ja juontajana 3. Näitä tavoiteltiin
4. Kilpailun voittajat Merja Pylvänäinen (vas.), Kari Jalkanen,
Tiitu Leppänen ja Esa Kiintola 5. Kannustus oli reilua ja
meininki oli hyvä. 6. Sarja, naiset 50-69v. 7. Salli Suhonen
ja Hannu Korhonen nauttivat esityksistä 8. Jaana Toivakainen
(vas.) ja Aila Hänninen laskevat tuomareiden pisteitä.
9. Sarja, miehet 50-69

Naiset yli 70-vuotiaat

1. Tiitu Leppänen	Somero
2. Kerttu Huovinen	Kontiolahti
3. Eeva-Kaisa Tastula	Seinäjoki

Miehet yli 70-vuotiaat

1. Esa Kiintola	Iitti
2. Hannu Mäki	Taivassalo
3. Aulis Kärkkäinen	Kiuruvesi

Naiset 50-69 vuotiaat

1. Merja Pylvänäinen	Paltamo
2. Eija Kettunen	Varkaus
3. Minna Piippo	Kiuruvesi

Miehet 50-69 vuotiaat

1. Kari Jalkanen	Joensuu
2. Tenho Grönstrand	Merikarvia
3. Aki Virta	Rautalampi

Hiihto

Piirin hiihtokilpailun tulokset 4.3.2023 Mikkelissä

Naiset yli 65 vuotta

Eila Kaakkolahti Pertunmaa 15.25

Naiset yli 75 vuotta

Terttu Pakarinen Mikkelin seutu 19.37
Rauni Muikku Ristiina 21.08
Anja Rautiainen Pieksämäki 25.30

Miehet yli 55 vuotta

Antero Vesalainen Pertunmaa 17.31

Miehet yli 65 vuotta

Seppo Väisänen Mikkelin seutu 17.19
Paavo Pajunen Mikkelin seutu 19.44
Esko Väisänen Mikkelin seutu 21.41

Miehet yli 75 vuotta

Alpo Virtanen Pertunmaa 14.15
Heikki Pitkänen Mikkelin seutu 18.59
Olavi Kähkönen Mikkelin seutu 20.44
Kalle Parkkinen Mikkelin seutu 23.44

Boccia

Boccia-mestaruusturnaus Jäppilässä 25.3.2023.

- Juva 1 *Pertti Sistonen, Juha Pesonen, Elsa Tolonen*
- Pieksämäki *Seppo Koivisto, Kalevi Pikkarainen, Aila Hänninen, Marjatta Takkinen*
- Juva 2 *Hannu Suhonen, Pertti Hyötyläinen, Pekka Taskinen*
- Jäppilä 2 *Pertti Nokkela, Kari Laine, Kauko Huttunen, Esko Kaukonen*
- Kangasniemi 1 *Raimo Kuusisto, Hasanen, Heimo Ylönen*
- Kangasniemi 2 *Jaakko Illi, Mirja Illi, Pirjo Hukki*
- Jäppilä 3 *Seppo Nyysönen, Ari Heiskanen, Riitta Nykänen, Arvo Levänen*
- Ristiina *Lilli Rätty, Ari Nikkilä, Jarkko Kiuasperä*
- Jäppilä 1 *Sirkka Nyysönen, Raija Kolehmainen, Pirkko Laine*
- Hirvensalmi *Kari Ollikainen, Esko Kekkonen, Leeva Tolvanen*
- Haukivuori *Merja Ratamäki, Aune Liukkonen, Kerttu Saanivuori*

Tanhuvaara
URHEILUOPISTO & SPORT RESORT

ILO LIIKUTTAA JO VUODESTA 1917

**AINA PARHAASSA IÄSSÄ
TANHUVAARASSA**

Aktiviteetteja, kylpylän poreita ja hyvää ruokaa mukavassa seurassa löydät Tanhuvaaran Urheiluopistolta.

Tietoja lomistamme www.tanhuvaara.fi

Tanhuvaara Sport Resort
Moinsalmentie 1042, 57230 Savonlinna
puh. (015) 582 0000 • info@tanhuvaara.fi

Boccia-turnauksen kolme parasta joukkuetta, Juva 1, Pieksämäki ja Juva 2

Pilkki

Pilkkikilpailun tulokset 11.3.2023 Hirvensalmi

Miehet alle 70 v

1	Heimo Kuitunen	Hirvensalmi	2724 g
2	Arto Särkkä	Ristiina	1971 g
3	Jouko Niinineva	Kangasniemi	1225 g
4	Reijo Tanttu	Hirvensalmi	1208 g
5	Olli Seppänen	Mikkelin seutu	1096 g
6	Heikki Honkanen	Hirvensalmi	196 g

Miehet yli 70 v

1	Veikko Liukkonen	Hirvensalmi	2462 g
2	Pentti Kämppi	Hirvensalmi	2201 g
3	Matti Hilden	Hirvensalmi	2065 g
4	Raimo Nykänen	Kangasniemi	2026 g
5	Heikki Hasanen	Hirvensalmi	1799 g
6	Jouko Jumppanen	Hirvensalmi	1316 g
7	Aarre Liukkonen	Hirvensalmi	1287 g
8	Mauri Jäske	Joroinen	1280 g
9	Ossi Marttinen	Hirvensalmi	1030 g
10	Veikko Venäläinen	Kangasniemi	808 g
11	Pekka Siitonen	Joroinen	717 g
12	Matti Ruhanen	Hirvensalmi	668 g
13	Kari Ollikainen	Hirvensalmi	526 g
14	Matti Huuhka	Joroinen	393 g
15	Kari Avikainen	Joroinen	301 g
16	Jorma Pöyry	Pertunmaa	96 g

Naiset alle 70 v

1	Arja Siitonen	Joroinen	337 g

Naiset yli 70 v

1	Eila Ollikainen	Hirvensalmi	2253 g
2	Leena Tolvanen	Hirvensalmi	790 g
3	Eila Tuovinen	Ristiina	683 g
4	Helena Särkkä	Ristiina	573 g
5	Asta Nummela	Hirvensalmi	412 g
6	Raili Toivonen	Pertunmaa	144 g
7	Eija Pöyry	Pertunmaa	130 g

Joukkuetulokset

1. Hirvensalmi 6916 g
Eila Ollikainen, Veikko Liukkonen, Pentti Kämppi
2. Ristiina 3227 g
Helena Särkkä, Eila Tuovinen, Arto Särkkä
3. Joroinen 1280 g
Arja Siitonen, Matti Huuhka, Mauri Jäske
4. Pertunmaa 370 g
Eija Pöyry, Raili Toivonen, Joma Pöyry

Suurin kala Leena Tolvanen 307 g

Rantaongintakilpailu

Rantaonginnan piirinmestaruuskilpailut 7.9.2023
Juvan Levänomaisilla.

Miehet alle 70 vuotta

1	Seppo Kontio	Juva	2840 g
2	Arto Särkkä	Ristiina	1040 g
3	Timo Liukkonen	Juva	313 g
4	Ari Heiskanen	Jäppilä	299 g

Miehet yli 70 vuotta

1	Seppo Martikainen	Ristiina	2768 g
2	Pekka Auvinen	Juva	2752 g
3	Matti Huuhka	Joroinen	1425 g
4	Pekka Siitonen	Joroinen	1148 g
5	Kauko Huttunen	Jäppilä	114 g
6	Kari Ollikainen	Hirvensalmi	33 g

Naiset alle 70 vuotta

1	Arja Siitonen	Joroinen	510 g
2	Päivi Hännikäinen	Joroinen	352 g

Naiset yli 70 vuotta

1	Eila Ollikainen	Hirvensalmi	1343 g
2	Helena Särkkä	Ristiina	177 g
3	Kirsti Kontinen	Juva	110 g
4	Sirkka Nyssönen	Jäppilä	49 g
5	Raija Kolehmainen	Jäppilä	39 g

Joukkuekilpailu

1. Juva 5702 g
Pekka Auvinen, Seppo Kontio, Kirsti Kontinen
2. Ristiina 3985 g
Arto Särkkä, Helena Särkkä, Seppo Martikainen
3. Joroinen 2925 g
Matti Huuhka, Päivi Hännikäinen, Pekka Siitonen
4. Jäppilä 452 g
Raija Kolehmainen, Ari Heiskanen, Kauko Huttunen

Suurin kala

Eila Ollikainen, Hirvensalmi, 628 g

Suunnistuskilpailu

Piirin suunnistuskilpailut 28.8.2023 Otavan Susiniemessä Ikähyvitystä sai 30 sekuntia/ikävuosi. Laskenta alkoi nuorimmasta kilpailijasta.

Tulokset:

M alle 70 vuotta 2,9 km

1. Seppo Hurri	Mikkelin seutu	38.50
2. Ilmo Weide	Mikkelin seutu	52.30
3. Roy Parnetti	Ristiina	59.22

M yli 70 vuotta 2,0 km

1. Jorma Hyyryläinen	Mikkelin seutu	22.53
2. Keijo Tarvonen	Kangasniemi	23.14
3. Heikki Pitkänen	Mikkeli	26.20
4. Veikko Lahikainen	Kangasniemi	33.35
5. Jorma Kemppi	Mikkelin seutu	33.43
6. Risto Heikkinen	Mikkelin seutu	35.28
7. Kauko Hokkanen	Mikkelin seutu	44.30
8. Juha Uosukainen	Mikkeli	1.17.03
9. Esko Väisänen	Mikkelin seutu	kesk.

Naiset 2,0 km

1. Anneli Aarniosalo	Mikkelin seutu	50.51
2. Leena Piskonen	Mikkelin seutu	1.08.50

Kangasniemen Keijo Tarvonen viimeisellä rastilla

Keilakilpailu

Keilaturnaus Mikkelissä 20.9.2023

Naiset yli 70 vuotta

1. Elina Tuoriniemi	1031	Mikkelin Seudun yhdistys
2. Sisko Puttonen	959	Mikkelin Seudun yhdistys

Miehet yli 70 vuotta

1. Timo Haajanen	1173	Ristiinan yhdistys
2. Reino Ihonen	1141	Mikkelin yhdistys
3. Aaro Pylkkänen	947	Mikkelin yhdistys

Miehet alle 70 vuotta

1. Väinö Korhonen	1257	Mikkelin yhdistys
2. Hannu Korhonen	993	Ristiinan yhdistys
3. Arto Särkkä	929	Ristiinan yhdistys

Golf

Etelä-Savon piirin golf-kilpailut Joroisten Kartano Golfissa 8.8.2023

Tulokset:

Naiset

1.	Alice Virtanen	Mikkelin seutu	34
2.	Tuija Sivén	Kangasniemi	32
3.	Merja Alisalo	Kangasniemi	30
4.	Tuija Hälvä-Torday	Kangasniemi	27
5.	Taina Vuojolahti	Kangasniemi	25
6.	Sisko Putkonen	Mikkelin seutu	25
7.	Kirsi Laitinen	Kangasniemi	25

Miehet yli 70 vuotta

1.	Mauri Laitinen	Jäppilä	37
2.	Auvo Laitinen	Juva	34
3.	Kyösti Ollikainen	Mäntyharju	33
4.	Reijo Kolehmainen	Jäppilä	32
5.	Matti Tarvainen	Juva	32
6.	Tuomo Hynninen	Joroinen	31
7.	Heikki Karvinen	Juva	31
8.	Kari Pitkälä	Juva	30
9.	Keijo Liukkonen	Kangasniemi	25
10.	Pekka Sivén	Kangasniemi	25
11.	Kari Avikainen	Joroinen	25
12.	Pertti Paunonen	Sulkava	24
13.	Keijo Alisalo	Kangasniemi	19

Miehet alle 70 vuotta

1.	Seppo Laitinen	Kangasniemi	40
2.	Kari Heiskanen	Mikkeli	33
3.	Martti Vuojolahti	Kangasniemi	30
4.	Juha Kemppe	Kangasniemi	26

1. Merja Alisalo Kangasniemeln yhdistyksestä.
2. Naisten kolme parasta Alice Virtanen (kesk),
Tuija Sivén (vas) ja Merja Alisalo

Eläkeliiton oma lomakeidas kutsuu viihtymään

Lehmiranta on Eläkeliiton omistama lomakeskus puhtaan Lehmijärven rannalla luonnonkauniissa Varsinais-Suomessa.

Toimintaa ja virkistytymistä parhaaseen ikään ehtineille: Ohjelmallisia lomia, harrastekursseja, tapahtumia sekä kylpylä- ja hotellipalveluita.

Jäsenhinnat 2023:

Puolihoitoloma alk. 91 € /hlö /vrk

Lomaviikko alk. 488 € /hlö /6 vrk

Hinnat sis. majoituksen 2 hh puolihoidolla, kylpylän ja kuntosalin käytön sekä monipuolisen lomaohjelman.

Lehmirannan lomakeskus

puh. (02) 727 5200

lehmiranta@elakeliitto.fi

www.lehmiranta.fi

Mölkky

Mölkkykilpailu Ristiinassa 23.8.2023

Joukkueet

Hirvensalmi 1 Hannu Inkeroinen, Matti Hilden, Leena Tolvanen, Esko Kokkonen, (varalla: Erkki Hurri)

Hirvensalmi 2 Pentti Hyyryläinen, Eila Ollikainen, Kari Ollikainen, Maiju Pekurinen

Haukivuori Aune Liukkonen, Eeva Tossavainen, Kerttu Saarivuori, Marja Ratamáki, (varalla: Mauri Luhanka)

Jäppilä Esko Kaukonen, Sirkka Nyysönen, Raija Kolehmainen, Kauko Huttunen

Juva 1 Erkki Ilvonen, Juha Tarkiainen, Veikko Paavola, Kauko Kupsanen

Juva 2 Kirsti Kontinen, Elsa Tolonen, Markku Aapa, Pekka Taskinen

Ristiina Arto Särkkä, Ritva Valkonen, Raili Korpelainen, Pertti Liukkonen

Mikkeli Eero Aarnio, Jorma Kurri, Keijo Marttinen, Ari Suhonen, (varalla: Juha Uosukainen)

A-lohko

Hirvensalmi 1 – Haukivuori [(1–1), Peli 1 (39–50), Peli 2 (50–0)]

Juva 2 – Ristiina [(0–2), Peli 1 (37–50), Peli 2 (32–50)]

Hirvensalmi 1 – Juva 2 [(1–1), Peli 1 (27–50), Peli 2 (50–25)]

Haukivuori – Ristiina [(1–1), Peli 1 (37–50), Peli 2 (50–0)]

Ristiina – Hirvensalmi [(1–1), Peli 1 (50–27), Peli 2 (42–50)]

Juva 2 – Haukivuori [(0–2), Peli 1 (36–50), Peli 2 (27–50)]

B-lohko

Hirvensalmi 2 – Jäppilä [(2–0), Peli 1 (50–0), Peli 2 (50–40)]

Juva 1 – Mikkeli [(1–1), Peli 1 (0–50), Peli 2 (50–31)]

Hirvensalmi 2 – Juva 1 [(1–1), Peli 1 (50–45), Peli 2 (35–50)]

Jäppilä – Mikkeli [(1–1), Peli 1 (50–39), Peli 2 (41–50)]

Juva 1 – Jäppilä [(2–0), Peli 1 (50–44), Peli 2 (50–46)]

Mikkeli – Hirvensalmi 2 [(2–0), Peli 1 (50–0), Peli 2 (50–0)]

Välierät

Juva 1 – Ristiina [(2–0), Peli 1 (50–37), Peli 2 (50–45)]

Haukivuori – Mikkeli [(2–0), Peli 1 (50–0), Peli 2 (50–0)]

Pronssi

Ristiina – Mikkeli [(0–1), Peli 1 (0–50), Peli 2 (50–0), Peli 3 (33–50)]

Finaali

Haukivuori – Juva [(0–2), Peli 1 (39–50), Peli 2 (25–50)]

Juha Tarkiaisen tyylinäyte

Lopputulokset:

1. JUVA 1
2. HAUKIVUORI
3. MIKKELI
4. RISTIINA

Mölkyn kolme parasta joukkuetta

14	15	20	5	1	12	5										
22	17	2	11	17	15	19	5	10								
21	15	14	17	11	11	12	5									
21	4	4	12	10	11	17	19	5								
15	10	10	15	4	22	4	1									
3	17	J	17	10	9	19	4	14	12	22	10	15	3	5		
12	15	O	14	12	12	11	12	12	2	17	5	9	12	9	2	15
7	12	17	1	4	12	4	22	12	7	4	16	12	10	23		
7	2	15	1	8	5	10	22	12	12	14	19	5	14			
12	22	17	10	15	9	12	1	12	4	11	17	14	21	21	12	
12	22	5	10	5	10	17	10	8	4	16	5	10	4	21	17	10
12	9	12	12	10	12	12	2	12	16	12	10	12	11	17	11	12
2	12	17	10	12	6	11	4	1	15	12	21	5	12	5	22	
12	1	2	4	4	16	15	10	2	5	1	4	22	4	4	22	
14	12	12	1	17	4	17	17	22	4	12	2	4	10	22		
4	12	22	4	22	12	14	5	12	12	2	5	11	22	4		
11	4	1	12	10	12	12	22	17	2	15	19	12	21			
19	19	12	2	20	4	22	10	12	17	10	17	1	5	5	10	21
21	12	16	12	10	4	22	17	20	20	12	10	22	23	14	18	
4	14	15	10	22	12	10	12	15	10	22	4	11	15	10		
12	2	6	12	21	10	4	1	10	15	12	10	13	2	13		
2	17	15	10	22	4	4	2	10	12	14	12	4	16	5	7	10
7	20	13	10	5	2	23	17	12	1	1	5	20	10			
14	15	6	4	1	16	19	12	14	19	12	22	2	18	13	2	13
5	12	10	4	5	16	5	4	10	12	9	15	18	18			
16	13	13	1	4	1	10	15	22	4	22	1	13	22	23	10	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

OHUKAIS-
TEN
PAISTA-
MISEEN -LUMI

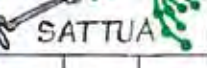
ERO-
NEN

KLEM KAMU

KUI-
VAN
TAPA

HEIK-
KI SÄÄ-
DET-
TYJÄ anas-
fettu

HILTU-
NEN SPORI NEW-
MAN

VERK-
KAINEN KAPEL-
LIMES-
TARI MÄDÄN-
TYNYT SATTUA

HÄI-
JY KÄY-
TOSSÄ-
OLEVA

VUO-
RELA PÖNTÖN
LINTU PA-
NOS-
TAA matka-
toi-
misto

NÄKY-
VYYS-
HAIT-
TOJA UMKO JOKU

VANNO-
TAA KALLI-
ALA PSY-
KO RAHA-
HUONO
KAUSI

PUOLIT-
TAIN
KUITEN-
KIN ANNA
POIS LAAKSO
PILKAL-
LISIA

JOUHKI
LURIT-
TELUT KOVA
METALLU GOL-
LIAN-
DER

TUN-
TEA LYHYT
VAPAA HURME-
RINTA

KU-
JAN-
SUU PEITE-
KER-
ROS MAITU-
TYTTÖ MAK-
SU-
PAIK-
KOJA VAA-
RÄ

SUOS-
TUVAI-
NEN NURIN-
HEIT-
TO RUH-
JEET KAL-
LAS

TU-
LEN-
AR-
KAA SAH-
RAT 100
PALSAN-
MÄKI VÄY-
LIÄ

NÄL-
VIA SYL-
VIN
TEOS VÄY-
LIÄ

ITKO-
NEN KAR-
TANO

BACK-MAN SILLÄ TAVOIN MATKA-MUONA

KIVINEN

TULI-SIJAT

LIIHU HUOL-TA-UTA

EPI-LEP-SIA

RADIO-AALTOJA KUKON KUULUT-TAMAT

luuta-puuha HOI-DE-TAVA juttun yllä

VAL-VOO RANS-KAN KAUP. HIUK-KA-NEN

ELO LOKA SATU-HAHMO SAM-MAK-KO

TSE-HOV-NÖTÖ

SÄÄTY KA-SA-TA

VÄIT-TELY PE-KING

TAJUT-TO-MUUS

RANTA-MAATA MAI-NIO

VIH-TORI IDI -3% -7%

ISO-ISAT

RAUNTO PUM-PULI TOO-SAT

VIH-TORI EK-BLAD KILJU-NEN T

13.11. APU-RAHA ISIA

RUN-SAIN BLOM

ARA AAITTO-FOIKA

MINÄ

ÅKE

LIND

ISTA KHA-LIFA

TAH-RIA

HEVO-SIA

KER-JÄ-TA JALKOIHIN SURVOTUT DELON NOR-TIA

SYLEI-LY MAR-LEEN

QUI-ROT HUPI-LAULU

VIRTA VAAS-KIVI EERO

HEINÄ-SUOJA

PROF. KAZAN

BRYG-GARE väit-teitä

MU-JUT

TONAVA VIHER-KAUSI

HEVO-SIA

ELÄKELIITON ANTTOLAN YHDISTYS

Puheenjohtaja Leena Taivalantti 050 547 7848 leena.taivalantti@gmail.com
Sihteeri Ritva Pylkkänen 050 365 8238 ritva.pylkkanen@gmail.com

ELÄKELIITON HAUKIVUOREN YHDISTYS

Puheenjohtaja Salli Suhonen 040 848 2433 sallisuhonen5@gmail.com
Sihteeri Ritva Kekkonen 044 069 3560 ritva.k.kekkonen@gmail.com

ELÄKELIITON HIRVENSALMEN YHDISTYS

Puheenjohtaja Risto Rantalainen 050 361 7848 mokkiristo@gmail.com
Sihteeri Maija Kekkonen 040 016 2792 kekkonenmaija@gmail.com

ELÄKELIITON JOROISTEN YHDISTYS

Puheenjohtaja Anita Nummi 040 555 4900 nummi.anita@gmail.com
Sihteeri Anja Häkkinen 040 067 6914 hakkianja44@gmail.com

ELÄKELIITON JUVAN YHDISTYS

Puheenjohtaja Heikki Karvinen 040 746 7349 hvkarvinen@hotmail.com
Sihteeri Markku Aapa 040 502 8507 markku.aapa@pp.inet.fi

ELÄKELIITON JÄPPILÄN YHDISTYS

Puheenjohtaja Esko Kaukonen 040 010 0332 esko.kaukonen@gmail.com
Sihteeri Riitta Nykänen 040 833 5871 riitta.nykanen@gmail.com

ELÄKELIITON KANGASNIEMEN YHDISTYS

Puheenjohtaja Ansa Riikonen 040 554 9427 ansa.riikonen@gmail.com
Sihteeri Päivi Hokkanen 040 012 4601 paivi.hokkanen@kangasniemi.fi

ELÄKELIITON MIKKELIN YHDISTYS

Puheenjohtaja Aira Nurminen 044 978 5624 elakeliitto.mikkeli@gmail.com
Varapuheenjohtaja Eero Aarnio 040 508 1247 eero.aarnio@netti.fi

ELÄKELIITON MIKKELIN SEUDUN YHDISTYS

Puheenjohtaja Hilikka Karjalainen 044 992 2915 hilkkakarjalainen6@gmail.com
Sihteeri Elina Lappalainen 040 505 0021 lappalainen.elina@hotmail.com

ELÄKELIITON MÄNTYHARJUN YHDISTYS

Puheenjohtaja Liisa Louhivuori 040 049 0564 liisa.t.louhivuori@gmail.com
Sihteeri Anja Aaltonen 040 565 7294 anja.aaltonen46@gmail.com

ELÄKELIITON PERTUNMAAN YHDISTYS

Puheenjohtaja Raija Ulmanen 040 039 4552 raija.ulmanen@gmail.com
Sihteeri Sirkku Salomäki 050 543 5146 sirkku.salomaki@gmail.com

ELÄKELIITON PIEKSÄMÄEN YHDISTYS

Puheenjohtaja Kalevi Kaasinen 050 034 8488 kalevi.kaasinen@gmail.com
Sihteeri Arto Utriainen arto.utriainen@gmail.com

ELÄKELIITON PUUMALAN YHDISTYS

Puheenjohtaja Eeva-Liisa Luukkonen 050 064 4155
Sihteeri Jorma Tella 040 755 3747

eevaluuk@gmail.com
jorma.tella@gmail.com

ELÄKELIITON RISTIINAN YHDISTYS

Puheenjohtaja Helena Kauppinen 040 041 1072
Sihteeri Hannu Korhonen 044 240 4324

kauppinen.helena@gmail.com
hannu27.korhonen@gmail.com

ELÄKELIITON SUOMENNIEMEN YHDISTYS

Puheenjohtaja Veijo Jääskeläinen 041 546 5655
Sihteeri Marja Laamo 040 557 2510

veijo1313@gmail.com
marja.laamo@gmail.com

ELÄKELIITON VIRTASALMEN YHDISTYS

Puheenjohtaja Terttu Parkkonen 050 345 4378
Sihteeri Liisa Jäntti 040 756 8436

terttupark@gmail.com
lmarjantti@gmail.com

ELÄKELIITON ETELÄ-SAVON PIIRIN PIIRIHALLITUS 2023

puheenjohtaja

Korhonen Hannu,

Juurilahdentie 33, 52300 Ristiina

044 240 4324, hannu27.korhonen@gmail.com

Eeva-Liisa Luukkonen, varapuheenjohtaja, Puumala

Veijo Jääskeläinen, Suomenniemi

Kalevi Kaasinen, Pieksämäki

Heikki Karvinen, Juva

Esko Kaukonen, Jäppilä

Jukka Korpela, Mikkelin seutu

Liisa Louhivuori, Mäntyharju

Anita Nummi, Joroinen

Aira, Nurminen, Mikkeli

Terttu Parkkonen, Virtasalmi

Risto Rantalainen, Hirvensalmi

Leena Taivalantti, Anttola

Kutsuttu

Helena Kauppinen, Ristiina

Juha Kemppe, Kangasniemi

Sirkku Salomäki, Pertunmaa

Salli Suhonen, Haukivuori

Arvo Levänen, liittovaltuutettu

Kaija Montin, liittovaltuutettu

Juhani Sihvonen, toiminnanjohtaja, sihteeri

ILOA ELÄMÄÄN! ELÄKELIITON ETELÄ-SAVON PIIRIN VUOSILEHTI 2024

KUSTANTAJA

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri ry
Porrassalmenkatu 26, 50100 Mikkeli
045 7731 9462
etela-savo@elakeliitto.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Hannu Korhonen

PAINOPIIKKA

Printall AS

TOIMITUSKUNTA

Hannu Korhonen
Kaija Montin
Juhani Sihvonen
Jaana Toivakainen

ULKOASU JA TAITTO

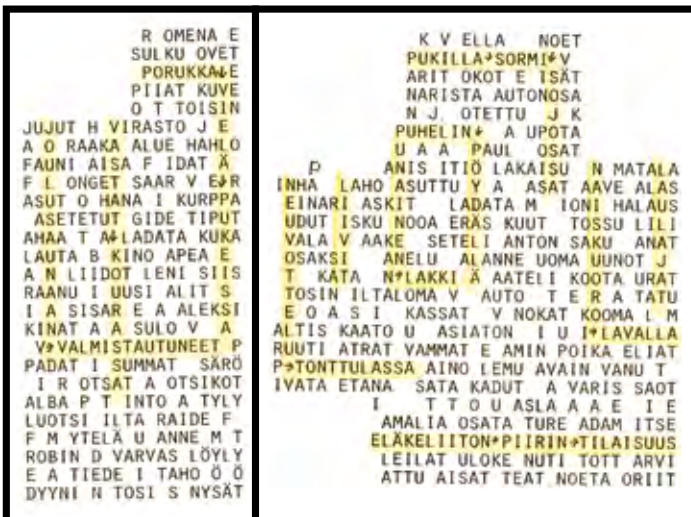
Sammy Virtanen
King Kong Advertising,
Pertunmaa
0400 972676

TOIMITUSSIHTEERI

Juhani Sihvonen
Jaana Toivakainen

PAINOSMÄÄRÄ

4500 kpl

Eläkeliiton jäsenedut

Erialaista yhdistyksen järjestämää maksutonta toimintaa

- kerhoja, tapahtumia, kilpailuja, koulutusta ja hyvää seuraa

EL-Sanommat

Uusiutunut Eläkeliiton jäsenlehti EL-sanomat tarjoaa rutkasti luettavaa! Eläkeliiton jäsenenä saat EL-Sanommat viisi kertaa vuodessa kotiisi kannettuna.

Lehmiraanta lomakeskus

Eläkeliiton Lehmiraanta lomakeskus sijaitsee Varsinais-Suomessa, Salon kaupungin tuntumassa. Lehmiraanta järjestetään eläkeläisille ja ikäihmisille suunnattuja ohjelmallisia teemalomia, kursseja ja koulutuksia sekä tapahtumia. Eläkeliiton jäsenenä saat Lehmiraanta lomakeskuksessa alennusta jopa 123 euroa kuuden vuorokauden lomasta!

Silver Senior

Eläkkeeltä töihin -verkkovalmennuskurssi auttaa löytämään mielekkään työn ja saamaan lisää merkityksellisyyttä ja vaurautta elämäsi. Valmennuspaketti on tuotettu yhteistyössä Eläkeliiton ja Silver Senior Oy:n kanssa ja sisällöntuotanto on kouluttaja Marketta Rantaman ja eläkeläisasiantuntijatiimin käsialaa. Verkkovalmennus koostuu orientaatiosta ja neljäs-tä erillisestä moduulista. Kokonaisuus on myynnissä Silver Seniorin verkkokaupassa hintaan 29 € (sis. ALV 24 %). Eläkeliiton jäsenet saavat kurssin hinnasta 25 % alennuksen koodilla ELÄKE25

MySafety

MySafety Identiteettivakuutus ennaltaehkäisee identiteettivarkauksia. Identiteettivakuutukseen kuuluu omien tietojen monitorointipalvelu sekä henkilökohtainen tuki. Lisäksi palvelu korvaa identiteettivarkauksesta aiheutuvia taloudellisia menetyksiä. Eläkeliiton jäsenenä saat nyt MySafety Identiteettivakuutuksen jäsenetuhintaan 4,90 €/kk (norm. 9,90 €/kk).

Shell Thermo

Eläkeliiton jäsenenä saat Shell Thermo -lämmitysöljyt jäsenetuhintaan! Tilaukset ja tiedustelut: puhelimitse numerosta 0800 19292.

Suomen Hostellijärjestö

Eläkeliiton jäsenenä saat 10% majoitusalennuksen Suomen Hostellijärjestön verkoston hostelleissa, joita on yli 40 ympäri Suomen. Voit myös tilata maksutta Kotimaan hostellikortin, jolla saat 10% majoitusalennuksen verkoston hostelleista Suomessa sekä lisäksi paljon muita hostellikorttietuja! Lisäksi saat alennettuun hintaan Kansainvälisen hostellikortin, jolla edut ovat käytettävissä Suomen lisäksi myös ulkomailla.

Hertz

Hertz Autovuokraamo tarjoaa Eläkeliiton jäsenille erikoishinnat autonvuokraukseen Suomessa ja ulkomailla. Pysyvänä etuna jopa -15 % alennus edullisimmasta julkaistusta jäsenetuhinnasta (Member Benefit -hinnasta)! Varaukset: www.hertz.fi tai Hertz Varauspalvelu puh. 0200 11 22 33 (0,99 EUR/min+pvm/mpm). Varauksen yhteydessä mainitse Eläkeliiton alennustunniste: CDP 729647

Sokos Hotels

S-ryhmän Sokos-hotellit tarjoavat Eläkeliiton jäsenille kausittain vaihtuvia tarjouksia vapaa-ajan majoitukseen! Varaukset: www.sokoshotels.fi/fi/tarjoukset/liiton-jasenedut. Netin varaustunnukset Sokos-hotellien kampanjakoodi LIITTO2018. Jäsenkortti näytettävä vastaanotossa sisään kirjauduttaessa.

WellO2

WellO2 on keuhkoja vahvistava ja puhdistava hengitysharjoituslaite ja lääkkeetön apu hengitysongelmiin! Eläkeliiton jäsenenä saat 40 euron alennuksen verkkokaupan kautta hankituista Hapellan WellO2-tuotteista. Etukoodin saa pyytämällä Eläkeliitosta.

Synsam

Synsam tarjoaa Eläkeliiton jäsenille upeat valtakunnalliset jäsenedut: Alennus normaalihintaisista silmälaseista -30 %, aurinkolaseista -25 %, piilolaseista -25 % ja Synsam Lifestyle -sopimuksesta -20 %. Edut koskevat jäsenten lisäksi myös jäsenten perheitä! Edut saa näyttämällä liiton jäsenkortin tai kertomalla oikeudesta etuun.

ELÄKELIITON ETELÄ-SAVON PIIRIN TOIMINTAKALENTERI 2024

Tammikuu

Piirihallituksen kokous 16.1.2024

Puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien neuvottelupäivät Lehmiraanta 23.-25.1.2024

Helmikuu

Piirihallituksen kokous 21.2.2024

Maaliskuu

Piirin hiihtokilpailu Itä-Savossa (yt. Itä-Savon piiri)

Eläkeliiton hiihdon SM 14.-15.3.2024, Tanhuvaara, Savonlinna

Boccia-turnaus 16.3.2024, Jäppilä

Pilkkikilpailu 19.3.2024, Joroinen

Piirin tuettu loma 17.-22.3.2024, 20 paikkaa, Tanhuvaaran urheiluopisto, Savonlinna

Huhtikuu

Piirin kevätkokous 9.4.2024 Mäntyharjussa (M 15.4. liittoon liittokokousedustajat)

Karaokekilpailu, Mikkelin seutu

Toukokuu

Kehittämispäivä, Juva, Anttola, **Joroinen**, Puumala 15.5.2024

Kehittämispäivä, Pieksämäki, **Haukivuori**, Virtasalmi, Jäppilä 6.5.2024

Kehittämispäivä, Ristiina, Mäntyharju, **Pertunmaa**

Kehittämispäivä, Mikkelin seutu

Kehittämispäivä, Kangasniemi, **Hirvensalmi**

Piirihallituksen kokous 23.5.2024

Vuosilehtikoulutus, Lappeenranta 29.5.2024

Kesäkuu

Liittokokous 12.-13.6.2024 Sotkamo (Vuokatti)

Heinäkuu

Piirin 50-vuotis- ja kesäjuhla 17.7.2024 Syvälahden viihdekeskus, Kangasniemi

Elokuu

Golf-kilpailu, Kangasniemi yt. Itä-Savon piirin kanssa

Piirihallituksen kokous 20.8.2024

Liikuntapäivä (piirin mölkkykilpailu), Puumala

Rantaongintakilpailu 19.8.2024, Joroinen

Suunnistuskilpailu, Mikkelin seutu

Syyskuu

Työ takana-loma yhdessä Karjalan piirin kanssa, Kruunupuisto, Savonlinna,
30 paikkaa 16.-21.9.2024

Piirin yhteismatka Pykeijaan Pohjois-Norjaan, 40 paikkaa

Vuosilehden aineiston määräpäivä 30.9.2024

Lokakuu

Keilakilpailu, Mikkelin seutu, Ristiinan yhdistys

Kolmen piirin järjestöpäivät, Mikkelin seutu, Etelä-Savo

Kirkkopyhä, Ristiina

Piirihallituksen kokous 16.10.2024

Toiminnanjohtajien neuvottelupäivä

Marraskuu

Piirin syyskokous 26.11.2024 Juvalla

Eläkeliiton Etelä-Savon piiri

Lisäsyitä leveään hymyyn

Ilahdutamme omistaja-asiakkaitamme lisäeduilla syksyllä 2023.

Osuuspankin omistaja-asiakkaana saat päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja 1.10.2023-31.3.2024. Lisäksi Käyttötilisi korko nousee 0,25 prosenttiin 1.11. alkaen.

Vuoden 2023 aikana saat myös 30 prosenttia enemmän OP-bonuksia.

Lue lisää: op.fi/lisaedut

OP Suur-Savo